

**UCHWAŁA NR XXXII/208/2026
RADY GMINY KUTNO**

z dnia 14 lipca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Rada Gminy Kutno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

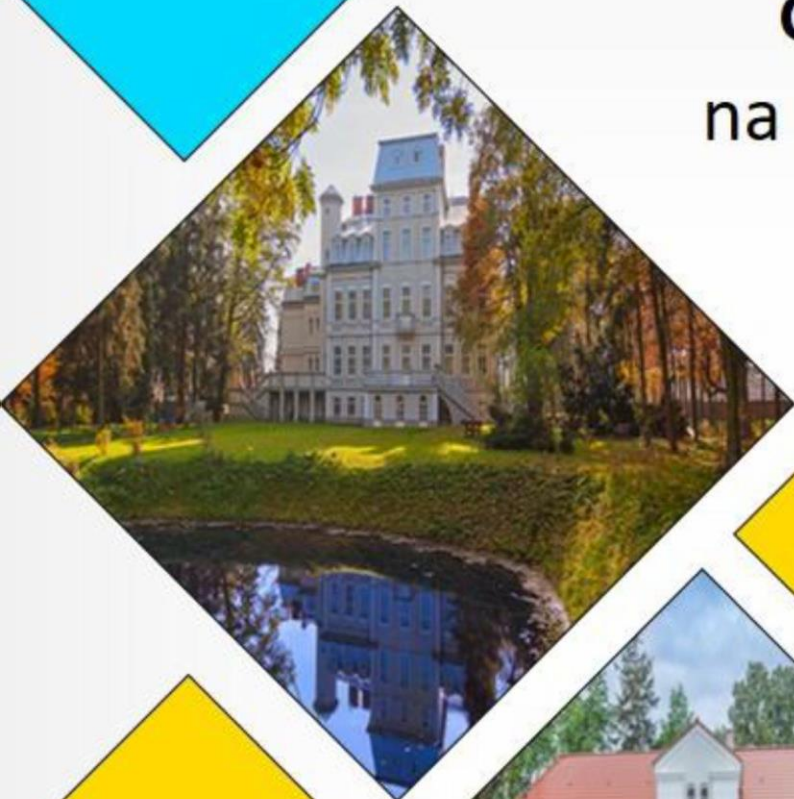
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kutno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Kutno

Dariusz Mroczek

Gminny Program
Rewitalizacji
Gminy Kutno
na lata **2024-2034**

Kutno, 2025

Opracowanie:

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	5
2. Podstawa prawna	5
3. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy... ..	9
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	10
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	10
4.2 Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	13
6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji.....	43
6.1. Obszar rewitalizacji	45
Rys historyczny gminy Kutno	47
6.1.1. Podobszar rewitalizacji Bielawki	50
Sfera społeczna	51
Sfera gospodarcza	53
Sfera środowiskowa	53
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	54
Sfera techniczna	54
Podsumowanie	55
6.1.2. podobszar rewitalizacji Gołębiewek Nowy	56
Sfera społeczna	58
Sfera gospodarcza	60
Sfera środowiskowa	61
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	61
Podsumowanie	62
6.1.3. podobszar rewitalizacji Podczachy.....	63
Sfera społeczna	65
Sfera gospodarcza	67
Sfera środowiskowa	68
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	68
Sfera techniczna	69
Podsumowanie	70
6.1.4. podobszar rewitalizacji Woźniaków	71
Sfera społeczna	73
Sfera gospodarcza	75
Sfera środowiskowa	76
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	77
Sfera techniczna	77

Podsumowanie	78
6.2. Podsumowanie analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji	79
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji	85
8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	88
9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	94
9.1. Przedsięwzięcia podstawowe.....	94
9.2. Przedsięwzięcia uzupełniające	110
10. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań	113
11. Indykatywne ramy finansowe.....	125
12. Opis struktury zarządzania	129
12. System monitoringu.....	131
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	136
14. GPR jako strategia IIT	140
15. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	143
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	144
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	144
SPIS TABEL I GRAFIK.....	146

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 (dalej: GPR) to wieloletni program operacyjny, który określa strategiczne cele i kierunki działań niezbędne do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Dokument ten stanowi narzędzie planistyczne, służące koordynacji oraz integracji różnorodnych inicjatyw rewitalizacyjnych. Inicjowanie, opracowanie oraz uchwalenie GPR leży w gestii samorządu gminy, zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) oraz Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.).

Proces rewitalizacji charakteryzuje się kompleksowym i zintegrowanym podejściem, skoncentrowanym terytorialnie, co umożliwia realny wpływ podejmowanych działań na poprawę jakości życia lokalnej społeczności. Każde przedsięwzięcie zawarte w GPR, realizowane przez gminę, musi odpowiadać na zbiorowe potrzeby mieszkańców lub przyczyniać się do podniesienia ich jakości życia, bowiem to właśnie te potrzeby stanowią podstawę działań zapisanych w programie.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone uchwałą nr VII/45/2024 Rady Gminy z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno. Ten właśnie wyodrębniony obszar, na którym zdiagnozowano najpoważniejsze zjawiska kryzysowe, stanowi główny teren interwencji rewitalizacyjnych. Następnym krokiem było podjęcie przez Radę Gminy Kutno Uchwały NR XIII/90/2025 z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/45/2024 Rady Gminy Kutno z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno.

Dokument został opracowany w celu zniwelowania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się stanu kryzysowego występującego na obszarze zdegradowanym. Działania podejmowane w ramach GPR przyczynią się do odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej na terenie gminy, a tym samym pozwolą przezwyciężyć zdiagnozowane problemy – zarówno w sferze społecznej, jak i sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

2. Podstawa prawna

Podstawą opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kutno na lata 2024-2034 oraz prowadzenia procesu rewitalizacji jest Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Innymi, istotnymi aktami prawnymi mającymi wpływ na proces rewitalizacji są:

- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940).

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940).
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717, 1881).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1026, 1089, z 2025 r. poz. 39).
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151).
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, z 2024 r. poz. 1717).

Niniejszy dokument zawiera wszelkie niezbędne elementy w kontekstach merytorycznym (rozdziały dokumentu i ich zawartość) oraz organizacyjnym (obejmującym partycypację społeczną). Początkowym etapem działań przy opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 było przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej – jej efektem jest wyłonienie z całego obszaru gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Kształt i powierzchnia wytyczonego obszaru jest zarówno wynikiem przeprowadzonej diagnozy oraz analizy potencjałów do prowadzenia działań rewitalizacyjnych, jak i efektem ograniczeń określonych w ustawie, dotyczących maksymalnej liczby ludności (30%) i powierzchni (20%) obszaru rewitalizacji.

Potwierdzeniem wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest uchwała NR XIII/90/2025 z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/45/2024 Rady Gminy Kutno z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno. Kolejnym krokiem było przyjęcie przez Radę Gminy Kutno Uchwały nr XV/98/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją i pochodzą z Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278):

REWITALIZACJA

To proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

OBSZAR ZDEGRADOWANY (OZ)

To część gminy znajdująca się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie o *zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*¹, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z pozaspołecznych negatywnych zjawisk. Co więcej, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, ale tylko pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz minimum jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej).

OBSZAR REWITALIZACJI (OR)

To obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (tj. społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Ważne jest, że obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

STAN KRYZYSOWY

Spowodowany jest koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej ze sfer pozaspołecznych:

- gospodarczej – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowej – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnej – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie o *zapewnianiu dostępności osobom*

¹ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411).

ze szczególnymi potrzebami², niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,

- d) technicznej – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI

To grupa osób i podmiotów, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a stanowią ją w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Składa się z następujących etapów:

- podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
- ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
- sporządzenie projektu GPR;
- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR;
- wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie;
- wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
- przedstawienie Radzie Gminy do uchwalenia projektu GPR.

² Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411).

3. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy

Konieczność wykazania komplementarności Gminnego Programu Rewitalizacji wobec dokumentów strategicznych i planistycznych na poziomie lokalnym stanowi – zgodnie z przepisami – obligatoryjną część opracowania. Proces rewitalizacji ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego. Zachowanie komplementarności i spójności z dokumentami gminy wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w innych dokumentach gminy.

W poniższej tabeli zestawiono celów i kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 z innymi dokumentami gminnymi.

Strategia Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym Gminy, zawierającym wizję rozwoju gminy w perspektywie 2030 roku. Zgodnie z wizją gmina Kutno stanie się biegunem rozwoju społecznego i gospodarczego, miejscem dbającym o środowisko naturalne i wysoką jakość życia mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030. Cele strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034. Cele rewitalizacji
Cel strategiczny 1 – Biegun rozwoju społecznego	Cel 1: Wzmocnienie kapitału społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji
Cel strategiczny 2 – Lider gospodarczy	
Cel strategiczny 3 – Gmina dbająca o wysoką jakość życia mieszkańców i środowisko naturalne.	Cel 2: Rewitalizacja przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej

Cele rewitalizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 wpisują się bezpośrednio w cele Strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030. Dotyczy to zarówno celu rewitalizacji 1 (tj. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji), który realizować będzie na obszarze rewitalizacji (będącym częścią gminy Kutno) cele strategiczne, zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030 (cel 1: Biegun rozwoju społecznego), jak również celu rewitalizacji 3 (tj. rewitalizacja przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej), realizującego cel strategiczny 3 (Gmina dbająca o wysoką jakość życia mieszkańców i środowisko naturalne), zawarty w porównywanym dokumencie. Należy dodać, że wyznaczone cele zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji (dotyczące sfery zarówno społecznej, jak i sfer pozaspołecznych) nakierowane są na rozwiązywaniu problemów i zjawisk, zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji i dotyczą mieszkańców tego obszaru. Realizacja stanowi więc wsparcie i wzmocnienie działań, zapisanych w pozostałych dokumentach gminnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Kutno

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kutno, przyjęte Uchwałą Nr XXXVI/215/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 26 października 2017 roku, stanowi podstawowy dokument kształtujący politykę przestrzenną gminy oraz wyznaczający strategiczne ramy rozwoju przestrzennego. Jego zapisy określają zarówno uwarunkowania wynikające ze środowiska, istniejącej struktury osadniczej i infrastrukturalnej, jak i kierunki zagospodarowania terenów, porządkując zasady ładu przestrzennego oraz dalszej urbanizacji.

Gminny Program Rewitalizacji jest w pełni skorelowany z ustaleniami Studium, wykorzystując je jako nadrzędny punkt odniesienia dla planowanych działań. Zdefiniowane w Studium kluczowe wyzwania – rozproszony układ osadniczy, potrzeba eliminowania chaosu przestrzennego, konieczność poprawy infrastruktury technicznej, modernizacji układów komunikacyjnych oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią, są wprost zbieżne z obszarami problemowymi diagnozowanymi w GPR.

Program rewitalizacji wzmacnia realizację kierunków polityki przestrzennej wskazanych w Studium poprzez ukierunkowanie interwencji na uporządkowanie i odnowę istniejących struktur przestrzennych, rewitalizację zdegradowanych obszarów, podnoszenie jakości infrastruktury publicznej oraz optymalizację wykorzystania terenów już zagospodarowanych. Działania przewidziane w GPR wpisują się w strategiczne założenia Studium dotyczące przeciwdziałania niekontrolowanemu rozlewaniu zabudowy, poprawy spójności funkcjonalno-przestrzennej gminy, zwiększenia efektywności układów komunikacyjnych, ochrony walorów środowiskowych i krajobrazowych.

W efekcie Program jest narzędziem bezpośrednio operacjonalizującym zapisy Studium, przekładając kierunki polityki przestrzennej na konkretne przedsięwzięcia i interwencje, które adresują deficyty strukturalne, wzmacniają jakość przestrzeni publicznych i wspierają zrównoważony rozwój całej gminy.

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez

interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Ze względu na specyfikę dokumentu, obszar objęty rewitalizacją powinien być wyodrębniony w sposób szczegółowy - w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji, wykorzystana w poniższym opracowaniu zakłada analizę mierzalnych zmiennych odnoszących się zwłaszcza do sytuacji społecznej (w tym z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), ale również do sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Pierwszym etapem prac było przeprowadzenie analizy danych zastanych, która polegała na zgromadzeniu danych statystycznych oraz przydatnych materiałów, które następnie zostały poddane analizie. Poprzez wybór istotnych informacji możliwe było przeprowadzenie właściwej analizy, która obejmowała dokumenty, materiały oraz dane uznane za istotne dla procesu badawczego. Bazując na analizie danych zastanych w opracowaniu dokumentu zastosowano dwa podejścia: statystyczne oraz przestrzenne. Ujęcie statystyczne polega na zgromadzeniu danych, a następnie poddaniu analizie i przetworzeniu na potrzeby opracowania diagnozy delimitacyjnej. Natomiast w podejściu przestrzennym dane statystyczne zaprezentowano w odniesieniu do przyjętych obszarów porównawczych.

Podsumowując, delimitacja składała się z następujących etapów:

1	Podział obszaru gminy na konkretne jednostki porównawcze.
2	Wybór kryteriów (wskaźników/zmiennych) delimitacji.
3	Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów ze sfery społecznej w wyodrębnionych obszarach, w oparciu o pozyskane dane.
4	Wskazanie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania zarówno w wymiarze społecznym (na podstawie wartości wskaźnika syntetycznego), jak i w pozostałych sferach.
5	Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji – czyli obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego obligatoryjne wskaźniki dotyczące kryterium powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców gminy).

Wykorzystywane wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach (zbiorach) liczbowych przez co ich porównywanie i zestawienie staje się utrudnione. Wskaźniki te wymagają standaryzacji, po

przeprowadzeniu której możliwe będzie porównanie skali natężenia zjawisk kryzysowych w każdej z wyróżnionych jednostek. W delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Kutno wykorzystano sposób obliczenia wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą opisaną w publikacji „Delimitacja – krok po kroku”. Pierwszy etap polegał na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:
$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

$(\bar{x}_j)$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Po obliczeniu wartości wskaźników i ich normalizacji możliwe były dalsze obliczenia. Najpierw określono czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą (tzn. czy wysokie wartości wskaźnika świadczą o rozwoju danego obszaru porównawczego, czy też prowadzą do zjawisk kryzysowych). Jeśli wśród wybranych wskaźników znajduje się stymulanta, ich wartości należy pomnożyć przez -1 (zgodnie ze wzorem $z_{ij} = x_{ij} \cdot (-1)$, gdzie za x_{ij} przyjmuje się wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i). Natomiast w przypadku kiedy dany wskaźnik jest destymulantą, wartości otrzymane podczas normalizacji pozostawiamy bez zmian.

Ostatnim etapem budowy wskaźnika syntetycznego było wyznaczenie wartości wskaźnika syntetycznego dla danej jednostki porównawczej, która to będzie sumą wszystkich wartości częściowych przeliczonych zgodnie z powyższym wzorem. W zależności od wyniku możliwa jest ocena czy poszczególny obszar znajduje się w stanie kryzysowym. Wysoka wartość oznacza występowanie kryzysu (im wyższa tym jego nasilenie jest większe), a niska wartość świadczy o pozytywnej sytuacji społecznej obszaru.

Zgodnie z przyjętą metodyką oraz ustawą o rewitalizacji obszarem zdegradowanym będzie ten obszar, w którym wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym jest wyższy niż wskaźnik dla całej gminy oraz dla którego zidentyfikowano występowanie co najmniej jednego zjawiska kryzysowego w sferze pozaspołecznej.

Proces delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Gminie Kutno został przeprowadzony w sposób zgodny z **ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji**, a także z

ministerialnym poradnikiem „Delimitacja obszarów zdegradowanych krok po kroku”, opracowanym przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Zgodnie z podejściem rekomendowanym w poradniku, delimitacja nie polega wyłącznie na prostym porównywaniu pojedynczych wskaźników pomiędzy jednostkami przestrzennymi, lecz na identyfikacji obszarów charakteryzujących się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępowaniem problemów w co najmniej jednej sferze pozaspołecznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu znaczenia tych obszarów dla rozwoju lokalnego gminy.

Na potrzeby delimitacji przyjęto sołectwa jako jednostki porównawcze (poła podstawowe), co jest rozwiązaniem dopuszczalnym i rekomendowanym przez poradnik ministerialny w gminach wiejskich, w których brak jest wyraźnie wykształconych jednostek urbanistycznych, a dostępność danych statystycznych jest ograniczona na poziomie mniejszych jednostek przestrzennych.

Analiza została oparta na:

- danych statystycznych pochodzących z Urzędu Gminy Kutno, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie, Policji oraz innych instytucji publicznych,
- analizie porównawczej natężenia zjawisk w skali całej gminy,
- analizie przestrzennej (kartograficznej),

Zgodnie z wytycznymi ministerialnymi, sfera społeczna stanowiła punkt wyjścia delimitacji, a dopiero w dalszym etapie analizowano sfery: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Takie podejście jest spójne z zasadą, że brak kryzysu społecznego wyklucza możliwość uznania obszaru za zdegradowany, nawet przy występowaniu problemów infrastrukturalnych czy środowiskowych

4.2 Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podział obszaru gminy na konkretne jednostki porównawcze.

W pierwszym etapie opracowania diagnozy delimitacyjnej dokonano podziału obszaru gminy na jednostki statystyczne. W przypadku Gminy Kutno uwzględniono kryteria administracyjne (podział na sołectwa) jak i strukturę osadniczą, funkcje oraz naturalne granice. Ze względu na znaczną liczbę sołectw (31), zostały one powiązane w celu zmniejszenia liczby obszarów porównawczych. Wyróżnionych zostało łącznie jedenaście obszarów porównawczych, zgodnie z opisanymi powyżej kryteriami:

Tabela 1 Obszary porównawcze wykorzystane do delimitacji obszaru zdegradowanego.

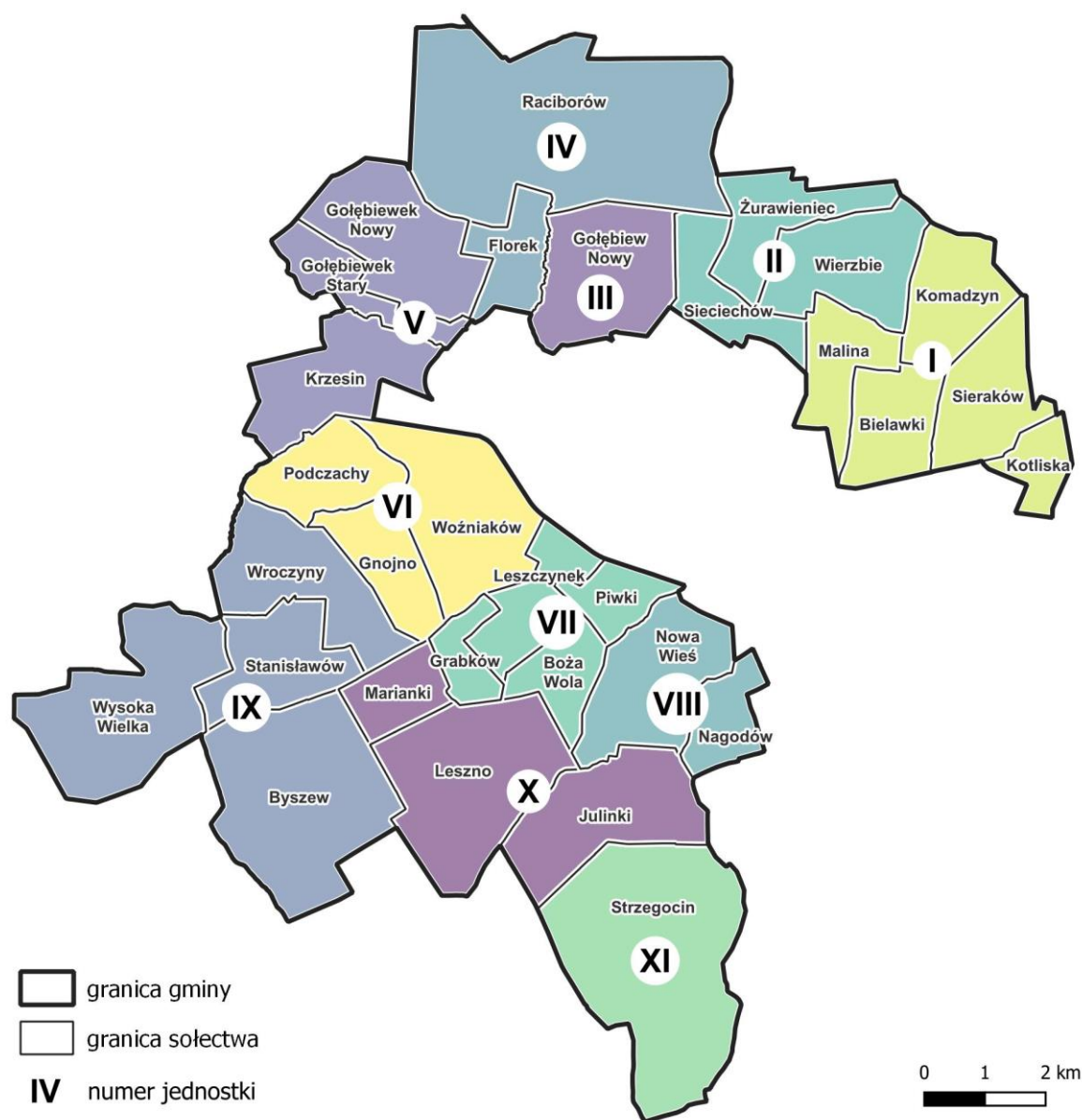
OBSZAR	SOŁECTWA (miejscowości)
I	Bielawki, Komadzyn, Kotliska, Malina, Sieraków
II	Sieciechów, Wierzbie, Żurawieniec
III	Gołębiew Nowy
IV	Florek, Raciborów
V	Gołębiewek Nowy, Gołębiewek Stary, Krzesin
VI	Gnojno, Podczachy, Woźniaków
VII	Boża Wola, Grabków, Leszczynek, Piwki
VIII	Nagodów, Nowa Wieś
IX	Byszew, Stanisławów, Wroczyny, Wysoka Wielka
X	Julinki, Leszno, Marianki
XI	Strzegocin

Źródło: opracowanie własne.

Obszarem o największej powierzchni (18,1%) jest Obszar IX, a z kolei najmniejszą powierzchnią (3,8%) charakteryzuje się Obszar III. Największa liczba ludności (13,4%) zamieszkuje Obszar I, natomiast najmniejsza liczba mieszkańców (5,6%) charakteryzuje Obszar VIII.

Poniżej w formie graficznej zaprezentowano podział Gminy Kutno na obszary porównawcze.

Grafika 1 Obszary porównawcze delimitacji obszaru zdegradowanego.

Źródło: opracowanie własne.

Wybór kryteriów (wskaźników/zmiennych) delimitacji.

Następny etap prac związanych z opracowaniem dokumentu był dobór odpowiednich wskaźników delimitacji. Wzięto pod uwagę 25 zmiennych ze sfery społecznej oraz sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Katalog wskaźników został zaprezentowany w poniższej tabeli wraz z jego opisem metodologicznym oraz źródłem danych, podziałem na odpowiednie sfery, a w prawej kolumnie z podziałem na stymulantę (S) lub destymulantę (D). Wynika to z tego, czy wysoka wartość wskaźnika świadczy o rozwoju obszaru gminy (stymulanta), czy też o występowaniu zjawiska kryzysowego (destymulanta).

Grafika 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego.

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
	2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący różnicę między zameldowaniem, a wymeldowaniem ludności z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
	3. Obciążenie demograficzne	Wskaźnik wyrażony jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn) do liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn). Jest wyrażany w procentach. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	D
	4. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie</i>	D
	5. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik odnoszący się do liczby bezrobotnych w strukturze ludności. Zmienna policzona jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. <i>Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie</i>	D
SFERA SPOŁECZNA	6. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej, który korzystają z świadczeń pomocowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie</i>	D
	7. Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	D

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
		<i>Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie</i>	
	8. Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie</i>	D
	9. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna przedstawiana jako liczba zdarzeń zakwalifikowanych jako przestępstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kutnie</i>	D
	10. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kutnie</i>	D
	11. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik wyraża poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
	12. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący życia publicznego i kulturalnego opisujący liczbę osób zapisanych do bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
	13. Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisuje sytuację demograficzną w gminie w odniesieniu do ekonomicznej grupy wiekowej. Wskaźnik zaprezentowany w formie przeliczeniowej liczby uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
SFERA GOSPODARCZA	14. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentuje poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, wyrażony w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
	15. Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazuje tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. <i>Źródło: Hurtownia danych CEIDG</i> <i>https://dane.biznes.gov.pl/</i>	S
SFERA ŚRODOWISKOWA	16. Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	Wskaźnik obrazujący skalę zagrożenia wyrobami azbestowym. Wartość wskaźnika wyrażona została w procentach poprzez udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	D
	17. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. <i>Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)</i>	D
	18. Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 <i>Źródło: Główny Inspektor Ochrony Środowiska (https://powietrze.gios.gov.pl/)</i>	D
	19. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, w których źródłem jest paliwo stałe, a dokładniej odsetek tych punktów, wskazanych w ewidencji, których źródłem ogrzewania jest paliwo stałe. <i>Źródło: Inwentaryzacja źródeł ciepła Urzędu Gminy Kutno w Kutnie</i>	D
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	20. Dostępność punktów usług publicznych	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
	21. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych w powierzchni jednostki ogółem. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
	22. Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako wartość przeliczeniowa liczby przystanków w danym obszarze do ogólnej ich liczby w gminie. <i>Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)</i>	S
	23. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną vegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	S
SFERA TECHNICZNA	24. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	D
	25. Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	D
	26. Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. <i>Źródło: Urząd Gminy Kutno</i>	D

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie opracowania diagnozy delimitacyjnej

Po wytyczeniu jednostek porównawczych oraz doborze zmiennych dokonano kompleksowej analizy danych, która umożliwiła identyfikację obszaru zdegradowanego, charakteryzującego się koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz sferach pozaspołecznych. Z obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji.

Zgodnie z wytycznymi, zawartymi w ustawie o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. Poniżej zaprezentowano zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej oraz ich wartości zestandaryzowane, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek.

Tabela 2 Wskaźniki sfery społecznej.

Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców	Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców
I	0,9	31,0	57,9	54,2	8,6	12,0	154,0	12,0	10,3	8,6	4,3	0,9	12,9
II	-1,5	29,9	62,0	35,9	5,8	1,5	0,0	0,0	23,9	13,5	7,5	6,0	3,0
III	-2,4	24,0	60,9	41,9	6,7	10,8	126,9	57,5	0,0	3,6	2,4	52,7	25,1
IV	-1,5	22,1	56,3	42,6	6,7	2,9	16,2	0,0	13,2	2,9	0,0	8,8	42,6
V	-6,8	20,5	58,2	44,4	7,0	10,3	215,3	47,8	2,3	8,0	2,3	6,8	63,8
VI	-8,1	30,3	73,3	55,5	9,6	9,1	157,4	60,5	2,0	6,1	2,0	21,2	13,1
VII	-5,9	34,6	65,7	30,7	5,1	7,9	81,1	33,6	6,9	4,9	5,9	145,4	28,7
VIII	4,1	22,5	59,3	32,7	5,2	10,2	188,1	16,4	16,4	4,1	6,1	79,8	22,5
IX	-5,9	9,4	73,7	55,1	9,6	23,4	184,1	29,3	9,4	5,9	5,9	57,4	62,1
X	-8,9	39,1	71,9	32,0	5,5	17,8	94,3	80,1	8,9	3,6	1,8	85,4	58,7
XI	1,8	32,7	71,1	32,7	5,6	14,5	141,6	43,6	7,3	32,7	1,8	125,2	94,4
Gmina	-3,5	26,8	0,6	43,2	0,1	10,9	127,1	34,6	8,4	7,9	3,7	50,0	36,2

Źródło: opracowanie własne.

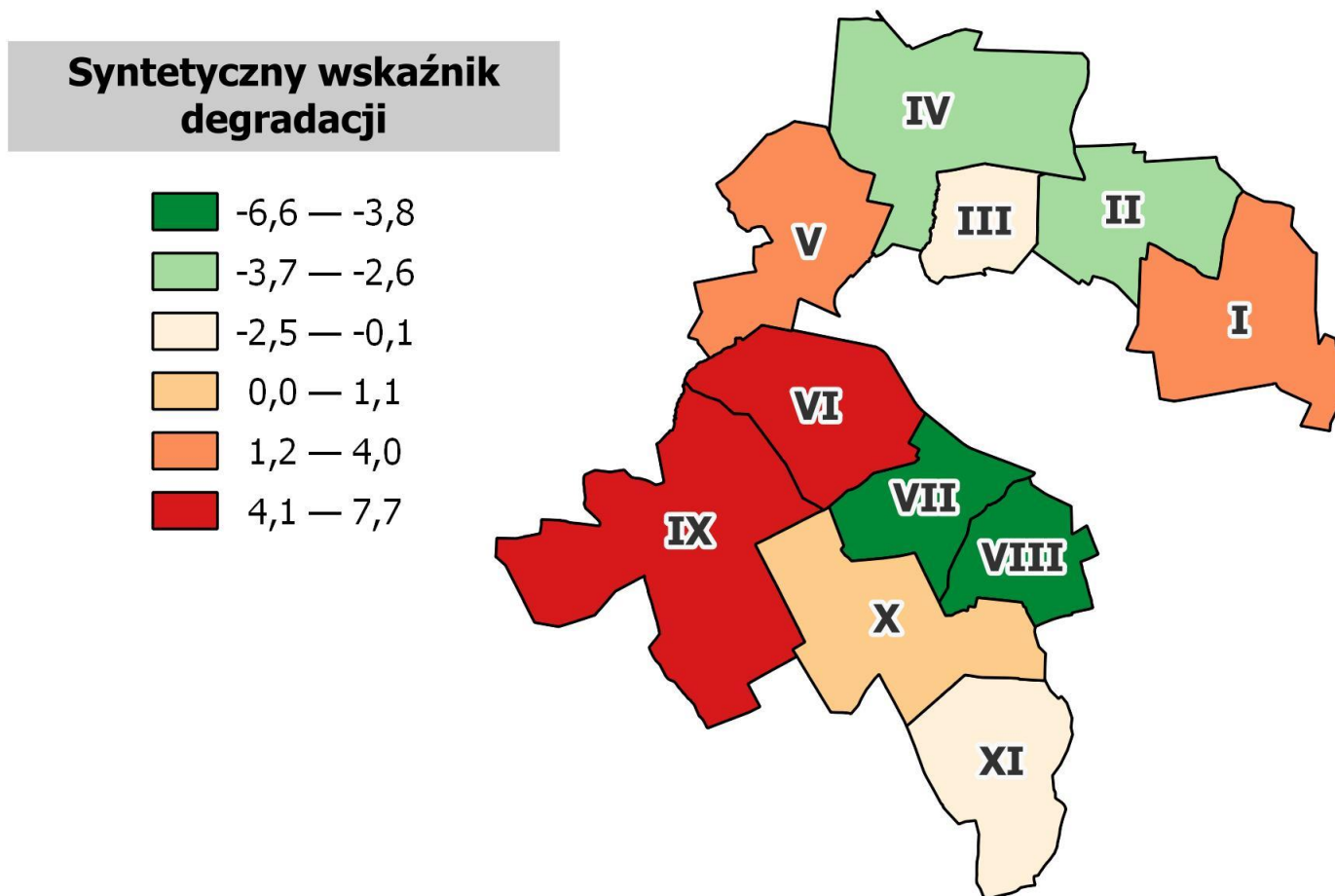
Tabela 3 Wskaźniki sfery społecznej - wartości zestandaryzowane.

Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców	WSKAŹNIK SYNTETYCZNY DEGRADACJI
I	-0,92	-0,49	-0,99	1,30	1,01	0,18	0,44	-0,87	0,17	0,01	-0,28	1,04	0,93	1,5
II	-0,38	-0,36	-0,38	-0,59	-0,62	-1,53	-1,78	-1,33	2,14	0,58	-1,60	0,94	1,28	-3,6
III	-0,17	0,36	-0,54	0,03	-0,06	-0,03	0,05	0,88	-1,32	-0,58	0,52	0,02	0,49	-0,4
IV	-0,38	0,59	-1,22	0,11	-0,11	-1,29	-1,55	-1,33	0,59	-0,65	1,51	0,89	-0,14	-3,0
V	0,87	0,78	-0,94	0,29	0,10	-0,11	1,32	0,51	-0,99	-0,06	0,57	0,93	-0,89	2,4
VI	1,15	-0,41	1,28	1,43	1,64	-0,30	0,49	1,00	-1,03	-0,29	0,67	0,64	0,92	7,2
VII	0,66	-0,94	0,17	-1,13	-1,05	-0,49	-0,61	-0,04	-0,32	-0,42	-0,96	-1,82	0,36	-6,6
VIII	-1,67	0,54	-0,78	-0,91	-0,97	-0,12	0,93	-0,70	1,04	-0,52	-1,04	-0,52	0,58	-4,1
IX	0,64	2,13	1,35	1,39	1,62	2,02	0,87	-0,20	0,03	-0,31	-0,93	-0,08	-0,83	7,7
X	1,35	-1,49	1,08	-0,99	-0,80	1,10	-0,42	1,74	-0,04	-0,58	0,77	-0,63	-0,71	0,4
XI	-1,14	-0,70	0,97	-0,92	-0,75	0,58	0,26	0,34	-0,27	2,82	0,76	-1,42	-1,98	-1,5

Źródło: opracowanie własne.

Poniższy rysunek prezentuje syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. Zgodnie z przyjętą metodyką, w pierwszej kolejności obliczono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe).

Grafika 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowym kryterium podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego były wyniki zmiennych w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analizowane wskaźniki zostały zestawione łącznie przy zastosowaniu indeks degradacji obszaru³. Poniżej przedstawiono zmienne związane z każdą z tych sfer. Z zaprezentowanej tabeli wyraźnie wynika, że zjawiska kryzysowe w omawianych sferach obejmują obszary porównawcze nr I, II, IV, VI, VII oraz X.

Tabela 4 Wskaźniki sfer pozaspółecznych.

Nazwa obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kociołami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych
Obszar I	63,7	11,2	19,4%	1,3%	16,4	79,1%	1,7
Obszar II	101,6	-4,5	27,4%	15,4%	16,3	71,8%	1,5
Obszar III	64,7	1,2	11,4%	0,0%	15,5	49,7%	2,4
Obszar IV	41,2	0,0	38,1%	21,8%	14,6	116,2%	0,0
Obszar V	42,1	-6,8	17,6%	12,6%	14,5	76,3%	2,3
Obszar VI	58,5	3,0	22,7%	11,7%	15,0	74,1%	1,0
Obszar VII	79,1	-2,0	15,0%	28,9%	14,7	80,2%	2,0
Obszar VIII	51,1	2,0	22,5%	0,0%	14,4	80,2%	2,0
Obszar IX	28,1	0,0	48,1%	0,0%	14,2	90,9%	3,5
Obszar X	24,9	0,0	53,3%	3,5%	14,2	90,9%	0,0
Obszar XI	32,7	1,8	57,9%	0,0%	13,4	115,7%	1,8
Gmina Kutno	55,3	0,9	26,1%	10,0%	14,7	80,2%	1,7

Źródło: opracowanie własne.

³ Liczba problemów występujących w sferach pozaspółecznych przypadająca na liczbę wszystkich zmiennych.

Tabela 5 Wskaźniki sfer pozaspółecznych.

Nazwa obszaru	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Dostępność komunikacyjna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Liczba problemów występujących w sferach pozaspółecznych
Obszar I	0,1	16,7%	89,9%	0,8	0,0%	100,0%	7/13
Obszar II	0,4	6,4%	91,6%	0,0	0,0%	100,0%	7/13
Obszar III	1,1	2,6%	85,0%	0,0	0,0%	100,0%	5/13
Obszar IV	0,0	10,3%	95,4%	0,7	—	—	7/13
Obszar V	0,2	12,8%	92,8%	0,0	0,0%	66,7%	6/13
Obszar VI	0,1	9,0%	90,2%	0,0	0,0%	100,0%	8/13
Obszar VII	1,2	11,5%	84,0%	1,0	0,0%	100,0%	7/13
Obszar VIII	0,7	5,1%	93,0%	0,3	0,0%	100,0%	5/13
Obszar IX	0,5	15,4%	96,2%	0,5	8,3%	91,7%	5/13
Obszar X	0,2	7,7%	96,2%	0,3	0,0%	100,0%	7/13
Obszar XI	0,5	2,6%	95,7%	1,3	20,0%	100,0%	6/13
Gmina Kutno	0,4	9,1%	93,0%	0,5	4,7%	95,3%	5

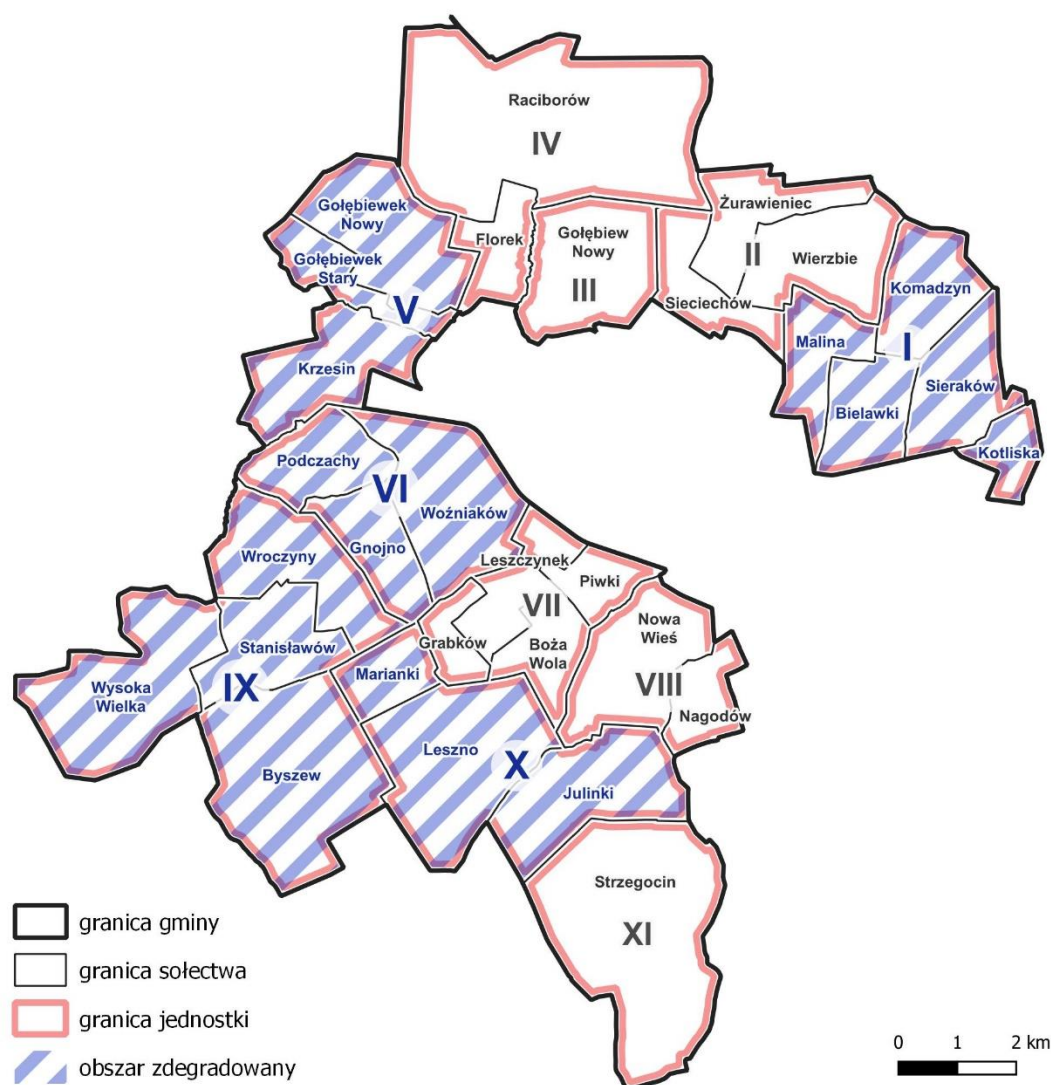
Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona analiza wykazała, że obszarami charakteryzującymi się natężeniem negatywnych zjawisk o charakterze społecznej oraz niekorzystnej sytuacji w pozostałych czterech sferach są:

- - **Obszar I** (Bielawki, Komadzyn, Kotliska, Malina, Sieraków)
- - **Obszar V** (Gołębiewek Nowy, Gołębiewek Stary, Krzesin)
- - **Obszar VI** (Gnojno, Podczachy, Woźniaków),
- - **Obszar IX** (Byszew, Stanisławów, Wroczyń, Wysoka Wielka)
- - **Obszar X** (Julinki, Leszno, Marianki).

Grafika 4 Obszar zdegradowany gminy Kutno.

Źródło: opracowanie własne.

Wyodrębniony obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię 6 953 ha (co stanowi 56,8% powierzchni gminy) i jest zamieszkały przez łącznie 4 446 osoby (51,2% mieszkańców gminy).

Ostatnim etapem prac było wyodrębnienie z obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy obszar rewitalizacji to:

„Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji”

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”

W celu jednoznacznego uzasadnienia wyboru obszaru rewitalizacji, przeprowadzono pogłębioną analizę występowania negatywnych zjawisk w latach 2021-2023 na poziomie poszczególnych sołectw wchodzących w skład obszaru zdegradowanego. Analiza została wykonana w układzie dynamicznym, co umożliwiło ocenę nie tylko skali, ale również trwałości i kierunku zmian zjawisk kryzysowych w czasie.

Zakres analizy objął wskaźniki sfery społecznej dla lat 2021-2023, wskaźniki sfer pozaspołecznych (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) dla roku 2023.

Takie podejście pozwoliło na identyfikację obszarów, w których: problemy społeczne mają charakter utrwalony, następuje kumulacja negatywnych zjawisk w wielu sferach, występuje ryzyko dalszej degradacji bez podjęcia interwencji.

Wyniki analizy przedstawiono w poniższych zestawieniach tabelarycznych.

WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ 2021 r.

OBSZAR	sołectwo	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców
I	Bielawki	428	-7,01	67,76	59,1%	9,35	9,35	77,10	0,00	0,00	0,00	2,34	2,34
	Komadzyn	230	0,00	26,09	60,8%	13,04	13,04	52,17	4,35	4,35	52,17	0,00	0,00
	Kotliska	62	-32,26	-32,26	55,0%	16,13	16,13	0,00	16,13	16,13	193,55	0,00	0,00
	Malina	264	-3,79	7,58	45,9%	18,94	18,94	60,61	7,58	7,58	90,91	0,00	7,58
	Sieraków	159	6,29	25,16	59,0%	44,03	44,03	182,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V	Gołębiewek Nowy	404	-4,95	27,23	59,1%	4,95	4,95	17,33	0,00	0,00	0,00	2,48	9,90
	Gołębiewek Stary	185	10,81	16,22	60,9%	27,03	27,03	113,51	10,81	10,81	129,73	0,00	21,62
	Krzesin	279	-14,34	3,58	46,8%	25,09	25,09	125,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VI	Gnojno	150	-13,33	-20,00	64,8%	26,67	26,67	86,67	13,33	13,33	160,00	0,00	13,33
	Podczachy	133	-15,04	15,04	70,5%	45,11	45,11	67,67	22,56	22,56	270,68	0,00	0,00
	Woźniaków	719	-5,56	-16,69	71,2%	4,17	4,17	12,52	1,39	1,39	16,69	1,39	13,91
IX	Byszew	311	9,65	19,29	73,7%	45,02	45,02	131,83	9,65	9,65	115,76	3,22	151,13
	Stanisławów	161	-12,42	-6,21	76,9%	12,42	12,42	43,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wroczyń	179	-5,59	22,35	61,3%	11,17	11,17	50,28	5,59	5,59	67,04	5,59	0,00
	Wysoka Wielka	219	-4,57	22,83	57,6%	9,13	9,13	50,23	0,00	0,00	0,00	9,13	27,40
X	Julinki	89	11,24	0,00	85,4%	33,71	33,71	89,89	0,00	0,00	0,00	0,00	134,83
	Leszno	408	-12,25	-26,96	65,2%	22,06	22,06	68,63	4,90	4,90	58,82	0,00	83,33
	Marianki	56	0,00	0,00	75,0%	89,29	89,29	71,43	35,71	35,71	428,57	0,00	178,57

WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ 2022 r.													
OBSZAR	sołectwo	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców
I	Bielawki	432	-2,31	13,89	59,4%	20,83	20,83	69,44	0,00	0,00	0,00	2,31	2,31
	Komadzyn	222	-13,51	18,02	60,9%	0,00	0,00	4,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Kotliska	62	0,00	32,26	59,0%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Malina	266	-3,76	11,28	45,4%	11,28	11,28	52,63	3,76	3,76	45,11	0,00	11,28
	Sieraków	154	-6,49	-25,97	54,0%	19,48	19,48	110,39	0,00	0,00	0,00	0,00	12,99
V	Gołębiewek Nowy	422	-2,37	45,02	61,1%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,37	18,96
	Gołębiewek Stary	179	-33,52	5,59	59,8%	27,93	27,93	106,15	11,17	11,17	134,08	0,00	39,11
	Krzesin	273	-21,98	18,32	49,2%	25,64	25,64	128,21	3,66	18,32	18,32	0,00	0,00
VI	Gnojno	146	-6,85	6,85	62,2%	34,25	34,25	143,84	13,70	13,70	164,38	0,00	20,55
	Podczachy	132	7,58	-15,15	65,0%	30,30	30,30	15,15	22,73	22,73	272,73	0,00	0,00
	Woźniaków	711	-8,44	0,00	71,3%	11,25	11,25	22,50	1,41	1,41	16,88	1,41	16,88
IX	Byszew	303	-3,30	-6,60	75,1%	29,70	29,70	108,91	9,90	9,90	0,00	3,30	132,01
	Stanisławów	160	12,50	-18,75	75,8%	12,50	12,50	37,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wroczyń	176	0,00	-17,05	67,6%	17,05	17,05	159,09	5,68	5,68	68,18	5,68	22,73
	Wysoka Wielka	216	-4,63	4,63	56,5%	13,89	13,89	23,15	4,63	4,63	74,07	9,26	46,30
X	Julinki	89	-33,71	33,71	74,5%	33,71	33,71	314,61	11,24	11,24	44,94	0,00	112,36
	Leszno	415	-2,41	28,92	65,3%	21,69	21,69	79,52	4,82	4,82	48,19	0,00	81,93
	Marianki	56	-17,86	17,86	75,0%	71,43	71,43	464,29	35,71	35,71	428,57	0,00	160,71

WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ 2023 r.

OBSZAR	sołectwo	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym
I	Bielawki	457	0,00	56,89	57,0%	63,46	13,13	43,76	4,38	2,19	4,38	4,38	0,00	74,40	11,70%
	Komadzyn	221	4,52	13,57	72,7%	248,87	4,52	434,39	0,00	0,00	0,00	9,05	0,00	22,62	3,9%
	Kotliska	61	0,00	16,39	60,5%	262,30	16,39	81,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,18	7,9%
	Malina	268	-3,73	18,66	48,9%	115,67	11,19	115,67	44,78	3,73	44,78	0,00	0,00	37,31	5,6%
	Sieraków	155	6,45	6,45	56,6%	219,35	19,35	174,19	0,00	0,00	0,00	6,45	6,45	70,97	11,1%
V	Gołębiewek Nowy	427	-4,68	30,44	62,4%	86,65	4,68	32,79	14,05	2,34	14,05	4,68	7,03	25,76	4,2%
	Gołębiewek Stary	180	-11,11	22,22	55,2%	177,78	11,11	400,00	133,33	11,11	133,33	0,00	16,67	88,89	13,8%
	Krzesin	271	-7,38	3,69	54,0%	250,92	18,45	380,07	44,28	3,69	44,28	0,00	0,00	44,28	6,8%
VI	Gnojno	149	-6,71	40,27	60,2%	147,65	33,56	583,89	161,07	13,42	161,07	0,00	13,42	147,65	23,7%
	Podczachy	129	7,75	0,00	72,0%	209,30	31,01	534,88	279,07	23,26	279,07	0,00	0,00	38,76	6,7%
	Woźniaków	713	-11,22	33,66	76,5%	77,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,81	26,65	39,27	6,9%
IX	Byszew	304	-6,58	9,87	85,4%	253,29	36,18	180,92	3,29	3,29	3,29	6,58	125,00	75,66	14,0%
	Stanisławów	158	-12,66	12,66	77,5%	139,24	6,33	63,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44,30	7,9%
	Wroczyń	176	-5,68	5,68	72,5%	221,59	28,41	414,77	68,18	5,68	68,18	5,68	17,05	34,09	5,9%
	Wysoka Wielka	215	0,00	9,30	58,1%	162,79	13,95	88,37	55,81	4,65	55,81	9,30	37,21	51,16	8,1%
X	Julinki	88	0,00	0,00	83,3%	284,09	22,73	261,36	136,36	11,36	136,36	0,00	79,55	68,18	12,5%
	Leszno	421	-11,88	57,01	69,8%	185,27	14,25	71,26	21,38	2,38	21,38	2,38	78,38	19,00	3,2%
	Marianki	53	0,00	-37,74	71,0%	301,89	37,74	0,00	0,00	37,74	452,83	0,00	150,94	75,47	12,9%

WSKAŹNIKI SFER POZASPOŁECZNYCH 2023 r.														
OBSZAR	sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów/ mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
I	Bielawki	428	76,59	-2,19	111367,61	9,9%	0,0%	16,4	65,6%	0,00	87,1%	0,74		
	Komadzyn	230	36,20	4,52	368552,04	13,2%	3,8%	16,4	78,7%	4,52	89,5%	0,99	0,0%	100,0%
	Kotliska	62	65,57	16,39	382622,95	9,5%	12,5%	16,4	104,5%	0,00	84,3%	0,00		
	Malina	264	97,01	44,78	249794,78	13,5%	0,0%	16,4	87,6%	0,00	92,2%	2,03		
	Sieraków	159	6,45	0,00	407129,03	36,4%	0,0%	16,4	92,9%	6,45	93,1%	0,00		
V	Gołębiewek Nowy	404	51,52	-7,03	144274,00	16,9%	0,6%	14,5	82,1%	2,34	92,7%	0,00	0,0%	66,7%
	Gołębiewek Stary	185	27,78	-11,11	67333,33	7,7%	12,1%	14,5	62,9%	5,56	93,5%	0,00		
	Krzesin	279	36,90	-3,69	238560,89	24,3%	29,8%	14,5	79,0%	0,00	92,6%	0,00		
VI	Gnojno	150	20,13	6,71	689093,96	44,6%	0,0%	15	87,5%	0,00	93,8%	0,00		
	Podczachy	133	31,01	0,00	368953,49	41,0%	0,0%	15	95,0%	0,00	96,8%	0,00		
	Woźniaków	719	71,53	2,81	128352,03	15,9%	16,3%	15	68,8%	1,40	85,2%	0,00	0,0%	100,0%
IX	Byszew	311	19,74	3,29	245565,79	39,1%	0,0%	14,2	91,2%	3,29	96,7%	1,00	0,0%	75,0%
	Stanisławów	161	56,96	0,00	1009462,03	46,9%	0,0%	14,2	68,8%	0,00	94,5%	0,00		
	Wroczyny	179	22,73	-5,68	741732,95	50,0%	0,0%	14,2	97,3%	5,68	96,2%	0,00	25,0%	100,0%
	Wysoka Wielka	219	23,26	0,00	579837,21	59,4%	0,0%	14,2	104,5%	4,65	96,6%	0,61	0,0%	100,0%
X	Julinki	89	0,00	-11,36	649261,36	54,8%	0,0%	14,2	77,4%	0,00	98,0%	0,00		
	Leszno	408	26,13	2,38	1711862,23	56,3%	6,8%	14,2	109,2%	0,00	94,5%	0,60	0,0%	100,0%
	Marianki	56	56,60	0,00	555000,00	44,0%	0,0%	14,2	60,0%	0,00	97,5%	0,00		

Podczas analizy zmian na przestrzeni lat zbadano rozwój gospodarczy każdego z sołectw. Analiza w zakresie sfery gospodarczej wykazała obszary, w których zachodzą niekorzystne zjawiska gospodarcze przejawiające się w przewadze liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych nad liczbą podmiotów nowo zarejestrowanych oraz zmian z pozytywnej tendencji (przewaga nowo zarejestrowanych) na tendencje negatywną (ujemne saldo rejestrowanych działalności). W przedstawionych danych widać także zmiany zachodzące na przestrzeni lat 2020-2023, które w przypadku niektórych sołectw (m.in. Bielawki, Gołębiewek Nowy, Gołębiewek Stary, Podczachy) wskazują na osłabienie rozwoju gospodarczego – zmiana salda rejestrowanych podmiotów z dodatniego na ujemne. W poniższej tabeli zaprezentowano zachodzące zmiany w podziale na obszary porównawcze oraz sołectwa.

OBSZAR	sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców			Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
I	Bielawki	63,1	65,4	76,6	7,0	-2,3	-2,2
	Komadzyn	26,1	30,4	36,2	0,0	4,5	4,5
	Kotliska	32,3	32,3	65,6	0,0	0,0	16,4
	Malina	83,3	90,9	97,0	7,6	7,5	44,8
	Sieraków	6,3	6,3	6,5	0,0	0,0	0,0
V	Gołębiewek Nowy	42,1	44,6	44,5	0,0	0,0	-7,0
	Gołębiewek Stary	16,2	16,2	27,8	5,4	0,0	-11,1
	Krzesin	28,7	28,7	36,9	3,6	0,0	-3,7
VI	Gnojno	13,3	13,3	20,1	0,0	-6,8	6,7
	Podczachy	30,1	30,1	31,0	7,5	0,0	0,0
	Woźniaków	58,4	61,2	71,5	-1,4	-9,8	2,8
IX	Byszew	16,1	16,1	19,7	-3,2	0,0	3,3
	Stanisławów	37,3	37,3	57,0	0,0	0,0	0,0
	Wroczyzny	22,3	22,3	22,7	0,0	0,0	-5,7
	Wysoka Wielka	13,7	22,8	23,3	0,0	9,3	0,0
X	Julinki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,4
	Leszno	14,7	14,7	26,1	0,0	-2,4	2,4
	Marianki	35,7	53,6	56,6	0,0	17,9	0,0

Przeprowadzona analiza danych dla lat 2021-2023, zestawiona na poziomie poszczególnych sołectw wchodzących w skład obszaru zdegradowanego, pozwoliła na ocenę skali, trwałości i dynamiki zjawisk kryzysowych występujących na tych terenach. Ujęcie wieloletnie umożliwiło nie tylko identyfikację jednorazowych odchyleń, lecz przede wszystkim wskazanie miejsc, w których problemy społeczne mają charakter utrwalaony i współwystępują z niekorzystnymi zjawiskami w sferach pozaspołecznych. W

konsekwencji możliwe było wyodrębnienie tych części obszaru zdegradowanego, które cechują się najwyższą koncentracją problemów oraz największym znaczeniem dla ukierunkowania działań rewitalizacyjnych.

Analiza wykazała, że spośród sołectw wchodzących w skład obszaru zdegradowanego szczególnie wyraźnie wyróżniają się: Bielawki, Gołębievek Nowy, Podczachy oraz Woźniaków. W każdym z tych sołectw zaobserwowano zróżnicowane, lecz trwałe i powtarzające się w czasie zjawiska kryzysowe, które uzasadniają objęcie ich interwencją rewitalizacyjną.

Bielawki charakteryzują się utrzymującymi się problemami społecznymi, widocznymi zwłaszcza w zakresie sytuacji demograficznej, rynku pracy oraz korzystania z pomocy społecznej. W latach 2021–2023 notowano tam niekorzystne wartości przyrostu naturalnego, a także wyraźny wzrost skali korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. W 2023 r. dodatkowo ujawnił się bardzo wysoki poziom bezrobocia, przekraczający średnią gminną. Równolegle widoczny jest niski poziom aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców, co potwierdza ograniczony potencjał integracyjny tego sołectwa. W sferze pozaspołecznej Bielawki cechują się również niekorzystną sytuacją gospodarczą, wysokim udziałem gospodarstw ogrzewanych paliwami stałymi oraz ograniczoną dostępnością usług publicznych. Oznacza to, że problemy społeczne nie mają tu charakteru incydentalnego, lecz są podtrzymywane przez słabsze uwarunkowania przestrzenne i funkcjonalne.

Gołębievek Nowy również wykazuje utrwalone zjawiska kryzysowe, przede wszystkim w sferze społecznej. W latach 2021–2023 obserwuje się tu niekorzystne procesy demograficzne, w tym ujemny przyrost naturalny, a także wyraźne wahania, a następnie wzrost skali korzystania z pomocy społecznej. Jednocześnie utrzymuje się niski poziom aktywności społecznej, co znajduje odzwierciedlenie w niskich wartościach wskaźników uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. W sferze pozaspołecznej sołectwo to odznacza się słabą kondycją przedsiębiorczości, wysokim udziałem gospodarstw opalanych paliwami stałymi oraz ograniczoną dostępnością punktów usług publicznych. Taki układ wskaźników wskazuje na trwałe osłabienie potencjału społecznego i rozwojowego tej części gminy.

Podczachy stanowią obszar o najwyższym natężeniu problemów społecznych spośród analizowanych sołectw. W całym badanym okresie widoczne są tu bardzo wysokie wartości wskaźników pomocy społecznej, obejmujące zarówno liczbę klientów korzystających ze świadczeń, jak i liczbę udzielonych świadczeń. Szczególnie niepokojący jest również wysoki poziom świadczeń związanych z niepełnosprawnością, utrzymujący się przez cały analizowany okres na poziomie znacznie

przewyższającym przeciętne wartości gminne. Dodatkowo sołectwo to charakteryzuje się wysokim obciążeniem demograficznym, co oznacza zwiększoną presję ludności w wieku nieprodukcyjnym na lokalne zasoby społeczne i opiekuńcze. W sferze pozaspołecznej Podczachy wykazują jednocześnie wyraźne deficyty środowiskowe i techniczne, w tym wysoki udział gospodarstw ogrzewanych paliwami stałymi, obecność wyrobów azbestowych oraz niedostateczne dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców. Zestaw tych cech wskazuje na bardzo wysoką koncentrację zjawisk kryzysowych i jednoznacznie uzasadnia wyznaczenie tego sołectwa jako podobszaru rewitalizacji. W sołectwie zaobserwowano także niekorzystne tendencje w sferze gospodarczej (znaczny spadek rejestrowanych podmiotów gospodarczych)

Woźniaków odznaczają się przede wszystkim pogłębiającymi się problemami demograficznymi. W analizowanym okresie obserwuje się tu systematyczne pogarszanie się wartości przyrostu naturalnego oraz bardzo wysokie obciążenie demograficzne, które w kolejnych latach utrzymywało się na poziomie wyraźnie przekraczającym średnie gminne. Równocześnie wzrastała liczba osób korzystających z pomocy społecznej, co potwierdza narastanie problemów społecznych w tym obszarze. Choć część wskaźników rynku pracy pozostaje zbliżona do średniej gminnej, to ogólna sytuacja społeczna Woźniaków pozostaje niekorzystna, zwłaszcza w kontekście starzenia się ludności oraz ograniczonej aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców. W sferze pozaspołecznej występują tu również deficyty techniczne i funkcjonalne, w tym potrzeba dostosowania obiektów do osób ze szczególnymi potrzebami oraz utrzymujące się problemy środowiskowe. Oznacza to, że obszar ten wymaga interwencji ukierunkowanej na poprawę warunków życia i przeciwdziałanie dalszej degradacji społecznej.

Uwzględniając wyniki analizy wieloletniej oraz współwystępowanie problemów społecznych i pozaspołecznych, stwierdza się, że sołectwa Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy i Woźniaków cechują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk i stanowią obszary o najwyższym priorytecie interwencji rewitalizacyjnej. Ich wyznaczenie jako podobszarów rewitalizacji znajduje uzasadnienie zarówno w skali zdiagnozowanych problemów, jak i w ich trwałości w czasie oraz znaczeniu dla ograniczania procesów kryzysowych na terenie gminy.

W miejscowościach: Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy i Woźniaków, które leżą w obszarze zdegradowanym zdiagnozowano natężenie problemów społecznych:

Miejscowość	Problemy społeczne:
-------------	---------------------

Bielawki	- Wysoki poziom bezrobocia (wskaźniki: Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców – 74,4 (wartość dla gminy: 43,2), stopa bezrobocia: 11,7% (wartość dla gminy: 7,1%). - Wysokie zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej wśród mieszkańców (wskaźniki: Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców – 13,13 (wartość dla gminy: 10,94). - Niższy poziom bezpieczeństwa publicznego (wskaźnik: Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców: 10,94 (wartość dla gminy: 8,41). - Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców (wskaźnik: Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców: 0,00 (wartość dla gminy: 49,99))
Gołębiewek Nowy	- Niekorzystna sytuacja demograficzna – ujemny przyrost naturalny, wynoszący na 1000 mieszkańców -4,68 (wartość dla gminy -3,46). - Niższy poziom bezpieczeństwa publicznego (wskaźnik: Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców: 11,71 (wartość dla gminy: 7,95). - Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców (wskaźnik: Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców: 7,03 (wartość dla gminy: 49,99))
Podczachy	- Wysokie obciążenie demograficzne: 72,0% (wartość dla gminy 64,2%). - Wysokie zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej wśród mieszkańców (wskaźniki: Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców: 209,30 (wartość dla gminy: 139,15), Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców: 31,01 (wartość dla gminy: 10,94), Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców: 534,88 (wartość dla gminy: 127,06). - Wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami (niepełnosprawni) (wskaźnik: Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców: 23,26 (wartość dla gminy: 3,11). - Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców (wskaźnik: Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców: 0,00 (wartość dla gminy: 49,99))
Woźniaków	- Niekorzystna sytuacja demograficzna – ujemny przyrost naturalny, wynoszący na 1000 mieszkańców -11,22 (wartość dla gminy -3,46). - Wysokie obciążenie demograficzne: 76,5% (wartość dla gminy 64,2%). - Stosunkowo wysokie bezrobocie (wartości zbliżone do gminnych).

- Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców (wskaźnik: Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców: 26,65 (wartość dla gminy: 49,99))

Ponadto w miejscowościach tych zidentyfikowano współwystępowanie negatywnych zjawisk w sferach pozaspołecznych:

Miejscowość	Problemy pozaspołeczne
Bielawki	• Niekorzystna sytuacja gospodarcze – przewaga działalności wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi w 2024 r. (Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców: -2,2 (wartość dla gminy: 0,92). • Wysoki odsetek gospodarstw ogrzewanych nieekologicznymi źródłami – 65,6%. • Brak obiektów użyteczności publicznej (ograniczona dostępność) • Niski udział powierzchni biologicznie czynnej: 87,1 (dla całej gminy 93%).
Gołębiewek Nowy	• Niekorzystna sytuacja gospodarcze – przewaga działalności wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi w 2024 r. (Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców: -7,0 (wartość dla gminy: 0,92)) oraz niski wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców: 51,5 (wartość dla gminy: 55,29). • Wysoki odsetek gospodarstw ogrzewanych nieekologicznymi źródłami – 82,1% (wartość dla gminy: 80,2%). • Obiekty użyteczności publicznej wymagające dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.
Podczachy	• Niekorzystna sytuacja gospodarcze – przewaga działalności wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi w 2024 r. (Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców: 0,0 (wartość dla gminy: 0,92)) oraz niski wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców: 31,0 (wartość dla gminy: 55,29).

	- Wysoki odsetek budynków zawierających niebezpieczne wyroby azbestowe: 41% (wartość dla gminy: 26,1%). - Wysoki odsetek gospodarstw ogrzewanych nieekologicznymi źródłami – 95,0% (wartość dla gminy: 80,2%). - Brak obiektów użyteczności publicznej (ograniczona dostępność) - Niska dostępność komunikacyjna
Woźniaków	100% obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

Niezależnie od skali zidentyfikowanych problemów, wskazane sołectwa pełnią istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Kutno i mają znaczenie dla jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Są to obszary w których kumulacja zjawisk kryzysowych może w dłuższej perspektywie prowadzić do pogłębiania dysproporcji rozwojowych w skali całej gminy.

Podjęcie działań rewitalizacyjnych na tych obszarach umożliwi:

- ograniczenie negatywnych trendów demograficznych i społecznych,
- wzmocnienie kapitału społecznego i aktywizację mieszkańców,
- poprawę dostępności usług publicznych i jakości przestrzeni życia,
- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

W związku z powyższym, wybór sołectw Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy oraz Woźniaków jako obszaru rewitalizacji wynika nie tylko z koncentracji zjawisk kryzysowych, ale również z ich kluczowego znaczenia dla prowadzenia skutecznej i ukierunkowanej polityki rozwoju gminy Kutno.

W gminie Kutno obszar rewitalizacji wyznaczono w 4 miejscowościach: Bielawki (Obszar I), Gołębiewek Nowy (Obszar V) oraz Podczachy i Woźniaków (Obszar VI).

Tabela 6 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Kutno.

Obszar	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
Gmina	12 231	100,00%	8 681	100,0%
Obszar Zdegradowany	6 953	56,85%	4 446	51,2%
Obszar Rewitalizacji	59	0,48%	362	4,2%
Podobszar Bielawki	30	0,24%	184	2,1%

Podobszar Gołębiewek Nowy	9	0,07%	85	1,0%
Podobszar Podczachy	3	0,03%	26	0,3%
Podobszar Woźniaków	17	0,14%	67	0,8%

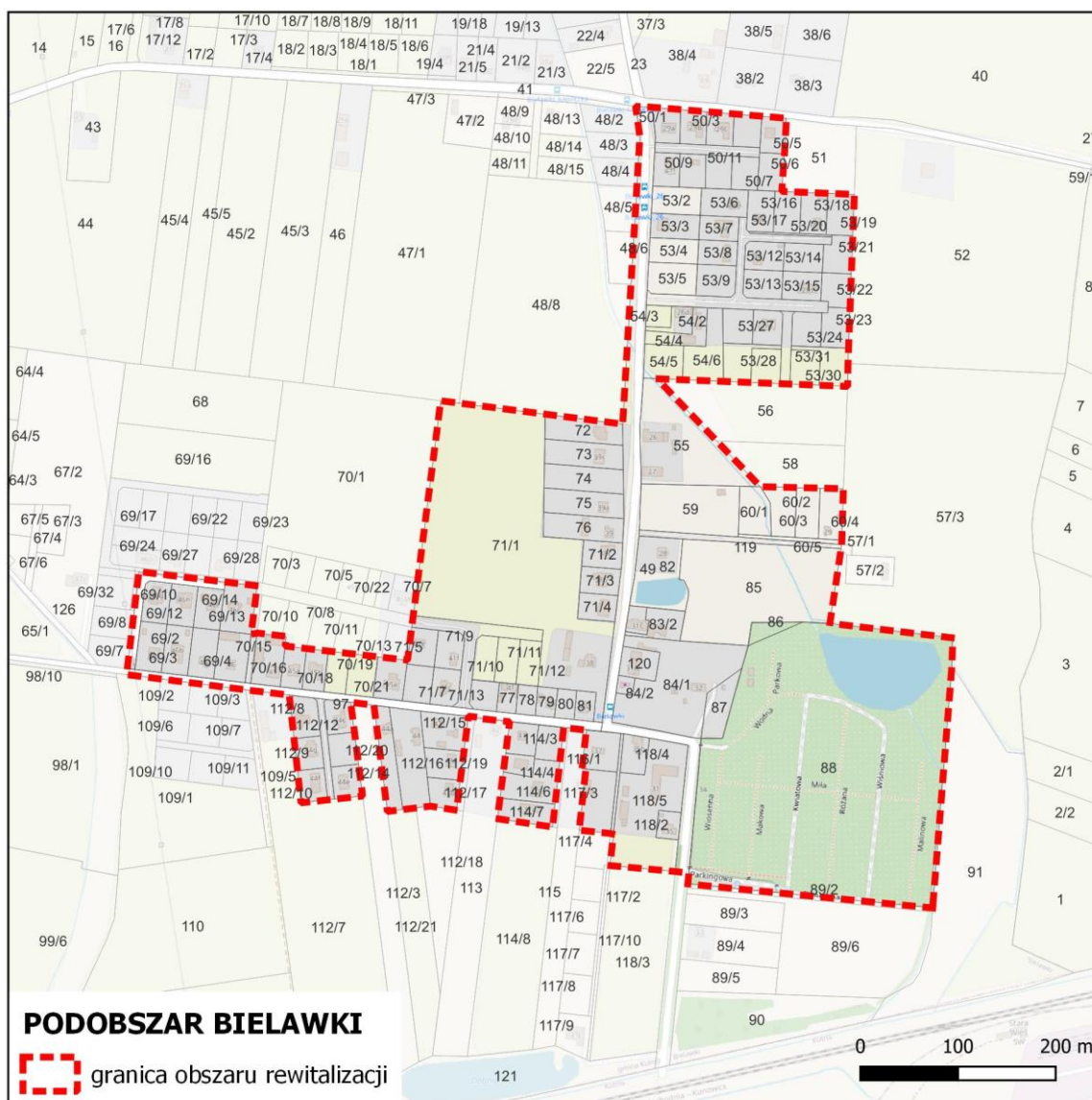
Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji obejmuje zatem łącznie powierzchnię 59 ha (0,48% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 362 osób (4,2% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Poniżej zaprezentowano grafikę prezentującą wyodrębnione podobszary rewitalizacji, które zostaną szczegółowo omówione w kolejnym rozdziale dokumentu:

Podobszar Bielawki:

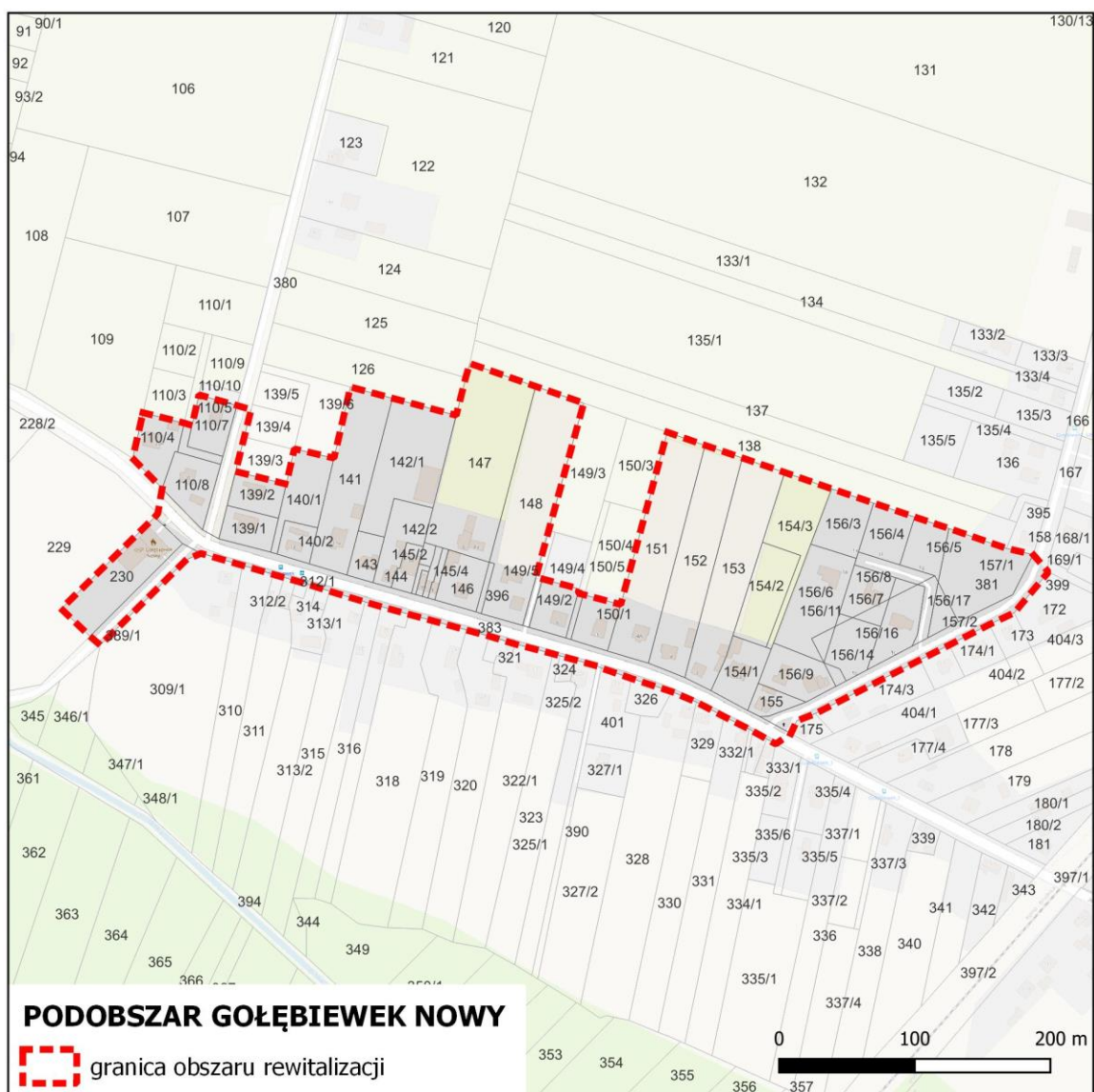
Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Bielawki.

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar Gołębievek Nowy

Grafika 6 Podobszar Gołębievek Nowy.

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar Woźniaków*Grafika 8 Podobszar Woźniaków.**Źródło: opracowanie własne.*

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej zidentyfikowano na terenie Gminy Kutno obszary cechujące się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności w zakresie: korzystania z pomocy społecznej, bezrobocia i bierności zawodowej, niekorzystnych trendów demograficznych oraz ograniczonego kapitału społecznego i niskiej aktywności mieszkańców. Zjawiska te miały charakter przestrzennie skoncentrowany i kumulatywny, co stanowiło podstawową przesłankę do identyfikacji stanu kryzysowego w rozumieniu art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Jednocześnie na tych samych obszarach stwierdzono współwystępowanie problemów w sferach pozaspołecznych, w szczególności: słabej kondycji lokalnej przedsiębiorczości, niedostatecznej jakości infrastruktury technicznej i społecznej, deficytów w zakresie dostępności usług publicznych oraz problemów przestrzenno-funkcjonalnych wynikających z rozproszonego układu osadniczego. Współwystępowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego rodzaju problemów pozaspołecznych potwierdziło zasadność wyznaczenia tych terenów jako obszaru zdegradowanego.

Wyniki diagnozy pozwoliły następnie na wyznaczenie obszaru rewitalizacji jako części obszaru zdegradowanego, zgodnie z zasadą koncentracji interwencji, obejmującego miejscowości: Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy oraz Woźniaków. Obszar ten cechuje się nie tylko intensywnością zjawisk kryzysowych, ale również istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy, co stanowi drugie obok koncentracji negatywnych zjawisk, kluczowe kryterium wyznaczania obszaru rewitalizacji, wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Wybór tych miejscowości jako obszaru rewitalizacji nie wynikał z prostego rankingu pojedynczych wskaźników. Został on oparty na syntetycznej ocenie skali i intensywności zjawisk kryzysowych, ich przestrzennej koncentracji oraz potencjału do prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych. Takie podejście jest wprost rekomendowane w ministerialnym poradniku „Delimitacja obszarów zdegradowanych krok po kroku”, który wskazuje, że:

„o wyborze obszaru rewitalizacji decydować ma silna koncentracja negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie tego obszaru dla rozwoju lokalnego”,

a także że delimitacja nie powinna prowadzić do obejmowania rewitalizacją wszystkich terenów zdegradowanych, lecz jedynie tych, na których interwencja przyniesie największy efekt społeczny i rozwojowy.

Zgodnie z tym podejściem, obszar rewitalizacji w Gminie Kutno został wyznaczony w sposób selektywny i celowy. Wybrane miejscowości pełnią istotne funkcje osadnicze i społeczne w strukturze gminy, a jednocześnie są obszarami, na których koncentracja problemów społecznych i infrastrukturalnych silnie przekłada się na obniżenie jakości życia mieszkańców. Skala tych problemów, w połączeniu

z możliwością realizacji zintegrowanych działań społecznych, przestrzennych i infrastrukturalnych, przesądziła o objęciu ich obszarem rewitalizacji.

Należy podkreślić, że nie wszystkie miejscowości wchodzące w skład obszaru zdegradowanego muszą zostać objęte obszarem rewitalizacji, co jednoznacznie wynika zarówno z ustawy o rewitalizacji, jak i z wytycznych ministerialnych. Obszar rewitalizacji powinien obejmować wyłącznie te fragmenty obszaru zdegradowanego, na których: koncentracja negatywnych zjawisk jest najwyższa, interwencja rewitalizacyjna może przynieść największy i trwały efekt społeczny oraz istnieją realne możliwości prowadzenia skoordynowanych i zintegrowanych działań. Tak przyjęte podejście umożliwia skoncentrowanie działań rewitalizacyjnych na obszarach najbardziej problemowych i jednocześnie najbardziej strategicznych dla rozwoju gminy, ograniczając ryzyko rozproszenia interwencji oraz zapewniając efektywne wykorzystanie ograniczonych zasobów finansowych i organizacyjnych.

Powyższe ustalenia diagnostyczne oraz przyjęty sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji znalazły swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w akcie prawa miejscowego, tj. w Uchwale Nr VII/45/2024 Rady Gminy Kutno z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno, zmienionej Uchwałą Nr XIII/90/2025 Rady Gminy Kutno z dnia 25 lutego 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2988).

Uchwała ta została podjęta po przeprowadzeniu diagnozy delimitacyjnej, analiz przestrzennych i społeczno-gospodarczych oraz po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Wyznaczony w uchwale obszar rewitalizacji obejmuje miejscowości Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy oraz Woźniaków i mieści się w ustawowych limitach dotyczących maksymalnej powierzchni oraz liczby mieszkańców objętych rewitalizacją.

Tym samym proces delimitacji oraz wybór obszaru rewitalizacji w Gminie Kutno należy uznać za prawidłowy, spójny metodologicznie i zgodny zarówno z ustawą o rewitalizacji, jak i z wytycznymi oraz rekomendacjami ministerialnymi, stanowiący wiążącą podstawę do opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024–2034.

6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji, jednym z fundamentalnych elementów gminnego programu rewitalizacji jest realizacja szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji. Procedura ta obejmuje metodyczną analizę występujących na danym terenie problemów, w tym zjawisk kryzysowych oraz ocenę potencjałów. Diagnoza pogłębiona, przeprowadzana po wstępnym wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ma na celu precyzyjne określenie przyczyn negatywnych

zjawisk, ich lokalizację oraz wzajemne powiązania, stanowiąc tym samym podstawę do opracowania strategicznych interwencji rewitalizacyjnych.

Celem szczegółowej diagnozy jest pogłębienie wiedzy o wyznaczonym obszarze rewitalizacji poprzez skrupulatną identyfikację determinant negatywnych zjawisk, dominujących przede wszystkim w sferze społecznej, a także w kontekstach gospodarczych, technicznych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. Analiza ta obejmuje nie tylko określenie lokalizacji występujących problemów oraz badanie ich zależności przyczynowo-skutkowych, ale również ocenę lokalnych potencjałów, których efektywne wykorzystanie w ramach planowanej interwencji umożliwi minimalizację lub eliminację negatywnych zjawisk. Kompleksowa diagnoza, integrująca wymienione elementy, stanowi fundament dla opracowania celów i kierunków działań rewitalizacyjnych, a w konsekwencji – dla wyboru adekwatnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji poprzedziła pełna analiza diagnostyczna obejmująca 11 wydzielonych obszarów porównawczych, utworzonych na podstawie połączenia sołectw o zbliżonej strukturze funkcjonalnej i przestrzennej. (szczegóły w rozdziale 4). Diagnozę przeprowadzono w oparciu o zestaw 25 mierzalnych wskaźników obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Metodyka delimitacji była spójna z art. 9 ustawy o rewitalizacji – kluczowe znaczenie miała koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a następnie występowanie zjawisk kryzysowych w pozostałych sferach.

W pierwszym etapie dokonano porównania wszystkich jednostek pod kątem wartości referencyjnych w sferze społecznej: bezrobocia, korzystania z pomocy społecznej, zjawisk demograficznych, przestępczości, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, kapitału społecznego oraz uczestnictwa w

kulturze. Analiza jednoznacznie wykazała wyraźną koncentrację niekorzystnych zjawisk w kilku obszarach, w szczególności: wysoką relację liczby bezrobotnych do populacji w wieku produkcyjnym (Obszary VI i IX), bardzo wysoką liczbę klientów pomocy społecznej i świadczeń (Obszary V, VIII, IX, X), ponadprzeciętne obciążenie demograficzne (Obszary IX, X, XI), niską aktywność społeczną oraz niekorzystne wyniki w obszarze bezpieczeństwa publicznego.

Uzupełnieniem była analiza sfer pozaspołecznych, która w tych samych jednostkach potwierdziła kumulację trudności: istotny udział budynków wymagających termomodernizacji, wysoki poziom emisji związanych z ogrzewaniem paliwem stałym, ograniczony dostęp do usług publicznych, niedostateczną dostępność komunikacyjną oraz niski udział przestrzeni rekreacyjnych. Choć obszary te różniły się intensywnością problemów, we wszystkich wystąpiła ponadprzeciętna koncentracja wskaźników kryzysowych względem średniej gminnej. W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji kluczowe znaczenie miała liczba obszarów, w których negatywne zjawiska nakładały się na siebie – jednocześnie w sferze społecznej i pozaspołecznych. To właśnie te jednostki spełniły wymóg ustawy o stanie kryzysowym oraz wyróżniały się najwyższym natężeniem problemów, decydując o ich zakwalifikowaniu jako obszary o szczególnej potrzebie interwencji.

Na tej podstawie Rada Gminy Kutno podjęła Uchwałę Nr VII/45/2024 z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zmienioną Uchwałą nr XIII/90/2025 z dnia 25 lutego 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2988). Ostateczny kształt obszaru rewitalizacji obejmuje te miejscowości, w których:

- występuje koncentracja co najmniej kilku negatywnych zjawisk społecznych powyżej średnich wartości dla gminy,
- nakładają się one na zidentyfikowane problemy gospodarcze, techniczne, przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe,
- a ich charakter i skala mają realny wpływ na rozwój lokalny gminy i wymagają skoordynowanej interwencji.

Tym samym wybór miejscowości ujętych w obszarze rewitalizacji nie był uznaniowy ani geograficzny, lecz wynikał wprost z diagnozy opartej na mierzalnych, porównywalnych danych oraz obiektywnych kryteriach delimitacji.

6.1. Obszar rewitalizacji

Zgodnie z przywołaną uchwałą Rady Gminy obszar rewitalizacji gminy Kutno został podzielony na cztery podobszary:

- Podobszar Bielawki
- Podobszar Gołębiewek Nowy
- Podobszar Podczachy
- Podobszar Woźniaków

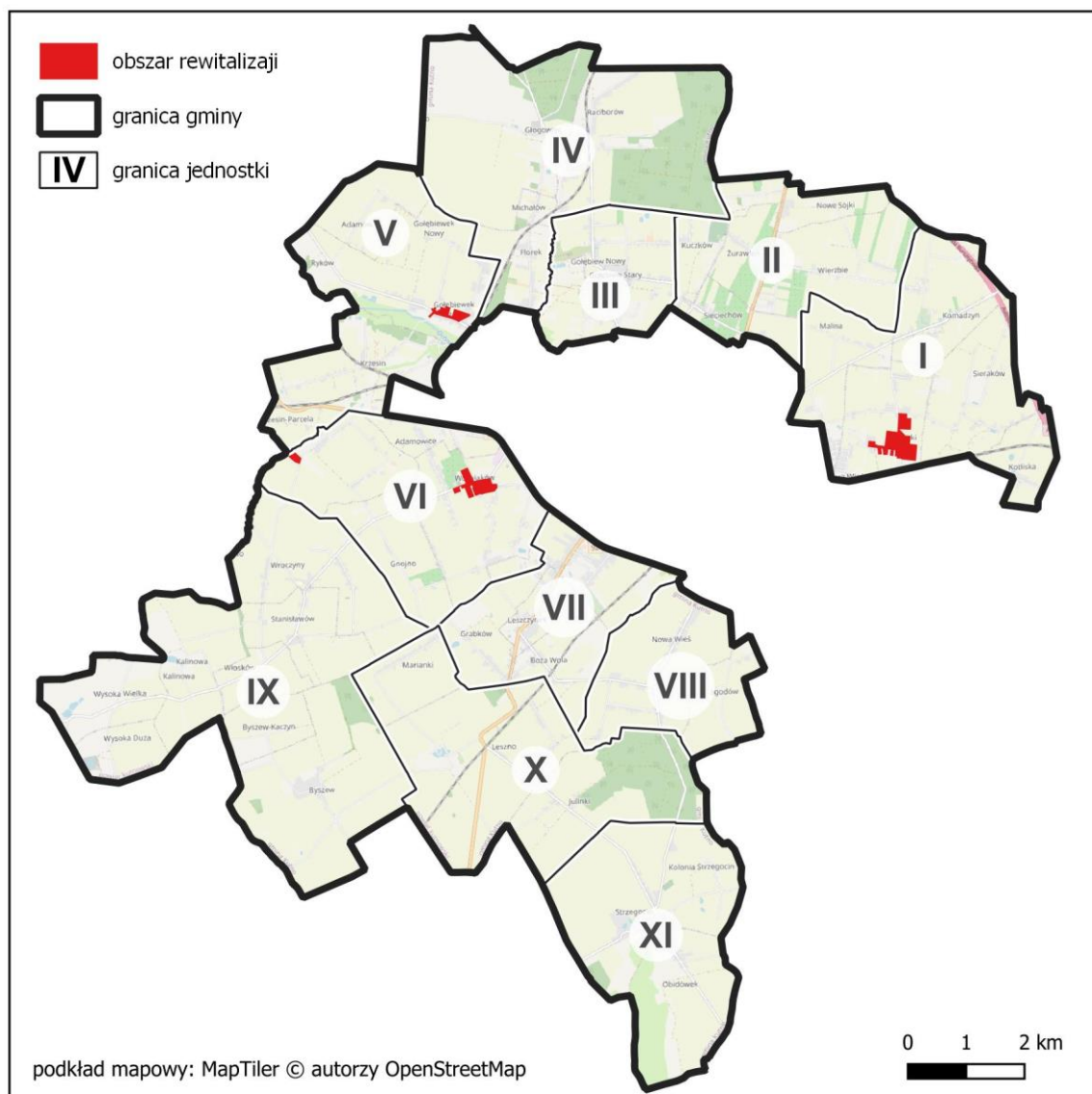
Podobszary rewitalizacji objęły zurbanizowane i najintensywniej zaludnione obszary jednostek porównawczych dla których diagnoza delimitacyjna wykazała najwyższą skalę problemów społecznych przy jednoczesnym występowaniu problemów w sferze pozaspołecznej. Wyznaczony obszar rewitalizacji w całości zajmuje powierzchnię 59 ha i zamieszkują go 362 osoby, co stanowi kolejno 0,48% powierzchni i 4,2% ludności całej gminy.

Tabela 7 Obszar rewitalizacji gminy Kutno dane ludnościowe i powierzchniowe.

Obszar	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni	Ludność [os.]	% Ludności
obszar rewitalizacji	59	0,48%	362	4,2%
podobszar rewitalizacji Bielawki	30	0,24%	184	2,1%
podobszar rewitalizacji Gołębiewek Nowy	9	0,07%	85	1,0%
podobszar rewitalizacji Podczachy	3	0,03%	26	0,3%
podobszar rewitalizacji Woźniaków	17	0,14%	67	0,8%
Gmina Kutno	12 231	-	8 681	-

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 9 Obszar rewitalizacji gminy Kutno na tle obszaru całej gminy.

Źródło: opracowanie własne.

Rys historyczny gminy Kutno

Historia gminy wiejskiej Kutno ukazuje długotrwały proces kształtowania się lokalnej struktury osadniczej oraz przemiany administracyjno-społeczne, które wpłynęły na dzisiejszy charakter tego obszaru.

Początki osadnictwa na terenach dzisiejszej gminy związane są z okresami wczesnego średniowiecza, gdy dominowały gospodarstwa rolne należące do Ziemi Łęczyckiej. Pierwsze pisemne wzmianki o miejscowości pochodzą z początku XIV wieku (dokładnie z 1301 roku), co wskazuje na istnienie ustabilizowanej osady już w tamtym czasie. Nadawanie przywilejów lokacyjnych i targowych przez

lokalnych właścicieli stanowiło fundament rozwoju osad, umożliwiając stopniowe przekształcenie niewielkich wsi w uporządkowane jednostki administracyjne.

W okresie nowożytnym, mimo zawirowań związanych z rozbiorami Polski, region zachował swój głównie rolniczy charakter. Zmiany administracyjne, wynikające z podziałów państwowych, miały istotny wpływ na strukturę gospodarczą i społeczną – tradycyjne gospodarstwa rolne, wspierane przez lokalne przywileje, stanowiły o sile ekonomicznej tego obszaru.

Po odzyskaniu niepodległości, procesy modernizacyjne i reformy administracyjne wpłynęły na reorganizację lokalnych struktur. W okresie PRL-u gmina utrzymywała swój tradycyjny profil, jednak już wtedy obserwowano początki modernizacji infrastruktury oraz wzrost zainteresowania kultywowaniem dziedzictwa kulturowego. Od 1999 roku, po przynależności do województwa łódzkiego (wcześniej – w latach 1975–1998 – administracyjnie do województwa płockiego), nastąpiła intensyfikacja działań na rzecz rozwoju regionalnego.

Obecnie gmina wiejska Kutno, o powierzchni 122,31 km², charakteryzuje się dominującym wykorzystaniem gruntów rolnych (około 86% powierzchni), co odzwierciedla tradycyjną strukturę gospodarczą regionu. Zachowane zabytki – m.in. dwory, kościoły oraz inne obiekty sakralne i dworskie – stanowią materialne świadectwo bogatej historii i przeszłości kulturowej, jednocześnie podkreślając związek dziedzictwa z tożsamością lokalną. Bliskość miasta Kutno, które pełni funkcję administracyjną, umożliwia synergiczne łączenie tradycyjnych wartości wiejskich z nowoczesnymi rozwiązaniami miejskimi, co jest szczególnie widoczne w kontekście rozwoju infrastruktury transportowej i usług publicznych.⁴

Historia gminy widoczna jest w obiektach oraz miejscach objętych ochroną zabytkową z uwagi na swoją wartość kulturową i historyczną. Ochroną konserwatorską poprzez wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków objętych jest w całej gminie 8 obiektów – zabytków nieruchomych, z czego żaden z nich nie jest objęty granicami obszaru rewitalizacji.⁵

Tabela 8 Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Miejscowość	Obiekt wpisany do rejestru zabytków
Byszew	• Zespół pałacowy: – pałac, nr rej.: 397 z 08.07.1967 – rządcówka, nr rej.: 398 z 08.07.1967

⁴ Na podstawie: <https://www.gminakutno.pl/nasza-gmina> ; <https://tpzk.eu/zabytki-powiatu-kutnowskiego/gmina-kutno/> ; Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XIII/67/2015 Rady Gminy Kutno z dnia 13 listopada 2015 r. Uzasadnienie Heraldyczno-Historyczne Projektu Herbu Gminy Kutno

⁵ https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_zabytkow,19

	– park, nr rej.: 399 z 08.07.1967
Głogowiec	• kościół par. p.w. Narodzenia NMP i św. Wojciecha, nr rej.: 345 z 31.05.1967 • zespół dworski, nr rej.: 574 z 08.09.1987: – dwór, – park – strefa ochrony konserwatorskiej – 50 m od granic parku
Leszczynek	• zespół dworsko-parkowy, Leszczynek 49a, nr rej. A/262 z 29.12.2015 oraz z 18.01.2016 (decyzja o zmianie decyzji) – dwór – park – ogrodzenie zewnętrzne parku
Leszno	• zespół dworski, nr rej.: 512 z 18.06.1979: – dwór – park – strefa ochrony konserwatorskiej – 100 m od granic parku
Malina	• zespół pałacowy, nr rej.: 435 z 06.02.1978: – pałac – park
Strzegocin	• kościół par. p.w. św. Bartłomieja i Wojciecha, nr rej.: 446 z 17.03.1978 • zespół pałacowo-parkowy, nr rej.: 452 z 31.08.1978: – pałac – park z aleją dojazdową od str. wsch. – strefa ochrony konserwatorskiej – 150 m od granic założenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tódzkiego wojewódzkiego rejestru zabytków.

Z kolei Gminna Ewidencja Zabytków Nieruchomych Gminy Kutno⁶ obejmuje 52 obiekty o wysokim znaczeniu historycznym i kulturowym. Ewidencja obejmuje obiekty o różnym charakterze, znajdują się tam między innymi obiekty kultu religijnego, zespoły pałacowo-folwarczne, dwory i zespoły dworskie, parki czy obiekty takie jak kuźnia czy spichlerze. Spośród obiektów objętych gminną ewidencją dwa zlokalizowane są w obszarze rewitalizacji, a dokładniej podobszarze Bielawki: pozostałości zespołu dworskiego - Oficyna dworu z piwnicą i kuchnią, datowane na I poł. XIX w. (Bielawki 35b, działka nr

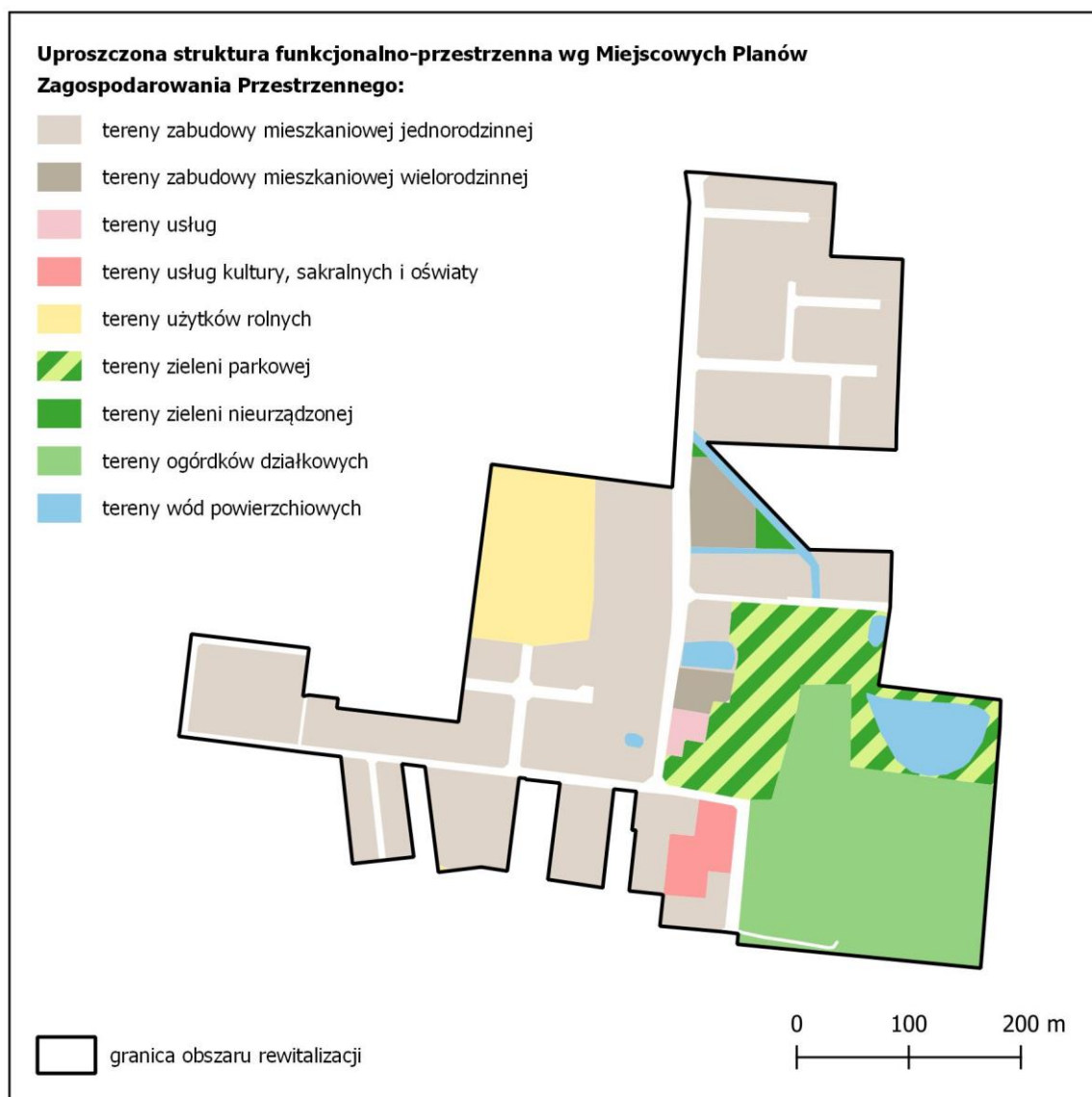
⁶ Zarządzenie Nr 9/2023 Wójta Gminy Kutno z dnia 24 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Nieruchomych Gminy Kutno

118/4) oraz Pozostałości zespołu dworskiego - Park krajobrazowy datowany na 4 ćw. XIX w. (Bielawki 35b, centrum wsi, przy drodze gminnej).

6.1.1. Podobszar rewitalizacji Bielawki

Podobszar rewitalizacji Bielawki zajmuje 30 ha, co stanowi 0,24% całkowitej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 184 osoby, czyli 2,1% całej populacji gminy. W skład podobszaru wchodzi teren miejscowości Bielawki o zabudowie mieszkaniowej, niepubliczne przedszkole „Kolorowy Świat”, Rodzinny Ogród Działkowy „Kutnowianka” oraz kilka niewielkich zbiorników wodnych (stawów). Na omawianym obszarze znajduje się również dawny park dworski w Bielawkach.

Grafika 10 Zagospodarowanie przestrzenne podobszaru Bielawki.

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar rewitalizacji nie jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co w znacznym stopniu ogranicza jego potencjał inwestycyjny i może skutkować nieefektywnym wykorzystaniem przestrzeni. Brak spójnych wytycznych planistycznych stwarza także ryzyko niekontrolowanej, chaotycznej zabudowy, utrudniającej utrzymanie ładu przestrzennego oraz walorów krajobrazowych. Analiza istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje, że znaczną część terenu zajmuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz w niewielkiej części wielorodzinna. W południowej części podobszaru znajdują się ogródki działkowe, które od północy sąsiadują z zabytkowym parkiem (ujętym w gminnej ewidencji zabytków). W południowo-wschodnim fragmencie wyodrębniono tereny przeznaczone pod usługi kultury i oświaty, gdzie znajdują się przedszkole. Niewielki obszar w północno-zachodniej części stanowią użytki rolne. Ponadto na terenie podobszaru występują niewielkie akweny wodne (stawy), które pełnią ważną funkcję ekologiczną i rekreacyjną.

Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji Bielawki, obejmujący fragment miejscowości zamieszkały jest przez 184 osoby i został wyznaczony przede wszystkim z uwagi na utrzymujący się kryzys społeczny, który przejawia się w wysokim poziomie bezrobocia, podwyższonej liczbie przestępstw oraz intensywności zapotrzebowania na pomoc społeczną. Analiza wykazała także korzystniejszą sytuację demograficzną w porównaniu do całej gminy. Ujemny przyrost naturalny obserwowany w całej gminie (-3,46) nie występuje w podobszarze (0,00), a wartość dodatniego salda migracji (59,78 na 1000 mieszkańców przy 26,84 w gminie) sugeruje, że podobszar może przyciągać nowych mieszkańców, potencjalnie korzystających z bliskości miasta Kutno oraz walorów wiejskiego otoczenia. W efekcie proces suburbanizacji sprzyja relatywnie niższemu obciążeniu demograficznemu (58,6% wobec 64,2% w gminie) i może stanowić szansę rozwojową dla tej części gminy.

Oceniając sytuację społeczną w podobszarze należy jednak uwzględnić niepokojące zjawiska na rynku pracy. Łączna liczba bezrobotnych w podobszarze wynosi 14 osób. Bezrobocie jest tu znacząco wyższe niż w skali gminy – 76,09 osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wobec 43,20 w całej gminie. Jednocześnie stopa bezrobocia osiąga tu wynik znacznie wyższy niż średnio w całej gminie – udział osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym wynosi 12,1% wobec 7,1% w gminie. Oznacza to, że mimo napływu ludności (co często wiąże się ze wzrostem popytu na usługi i potencjalnym pobudzeniem lokalnej gospodarki), istnieją poważne trudności ze znalezieniem stabilnego zatrudnienia. Pewną dwuznaczność sytuacji ukazują także dane dotyczące pomocy społecznej: choć łączna liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców jest tu relatywnie

niższa niż w gminie (65,22 vs 139,15), to jednocześnie większy jest odsetek osób aktywnie korzystających ze świadczeń (16,3 wobec 10,94 na 1000 mieszkańców). Oznacza to, że grupa odbiorców wsparcia jest mniej liczna, ale znajduje się w trudniejszym położeniu (np. potrzebuje częstszych interwencji i długoterminowej pomocy). W podobszarze wyróżnia się wyższa liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności (5,43 na 1000 mieszkańców przy 3,11 w gminie), co wskazuje konieczność dostosowania przestrzeni i usług społecznych do potrzeb tej grupy mieszkańców.

Czynnikiem istotnie pogłębiającym lokalny kryzys społeczny jest wyższa niż w całej gminie liczba przestępstw (16,30 na 1000 mieszkańców przy 8,41) oraz zdarzeń drogowych (10,87 wobec 7,95). Wysoki poziom przestępczości może być efektem zarówno niedostatecznego nadzoru jak i słabej integracji oraz ograniczonych możliwości spędzania wolnego czasu w sposób sprzyjający rozwojowi więzi sąsiedzkich.

Tabela 9 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Bielawki

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Bielawki
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-3,46	0,00
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	26,84	59,78
Obciążenie demograficzne	64,2%	58,6%
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	43,20	76,09
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,1%	12,1%
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	139,15	65,22
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	10,94	16,3
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	127,06	48,91
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	34,56	5,43
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	3,11	5,43
Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	34,56	5,43
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	8,41	16,30
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	7,95	10,87

Źródło: opracowanie własne.

Sumarycznie dane dla podobszaru Bielawki ukazują pewne pozytywne trendy demograficzne, co może być szansą na dalszy rozwój i napływ nowych mieszkańców, ale jednocześnie wskazują na istotne problemy, zwłaszcza w obszarze bezrobocia oraz bezpieczeństwa. Wysoki udział osób z niepełnosprawnościami i intensywne korzystanie z pomocy społecznej sugerują, że w procesie rewitalizacji niezbędne będzie wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej, przy jednoczesnym zapewnieniu infrastruktury dostosowanej do potrzeb różnych grup odbiorców.

Tworzenie nowego, funkcjonalnego miejsca spotkań czy poprawa stanu istniejącego parku może w dłuższej perspektywie aktywizować mieszkańców, zmniejszać ryzyko wykluczenia i wzmacniać lokalne relacje, stanowiąc ważny impuls dla rozwoju tego fragmentu gminy.

Sfera gospodarcza

Pod względem sytuacji gospodarczej podobszar wyróżnia się pozytywnie na tle całej gminy pod względem liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi tu 81,5, co znacząco przewyższa średnią gminną (55,3).

Równocześnie dynamika przedsiębiorczości w podobszarze nie wykazuje tendencji wzrostowej – różnica między nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami wynosi 0,0, podczas gdy w skali gminy wskaźnik ten jest dodatni (0,9). Może to oznaczać, że mimo stosunkowo dużej liczby istniejących działalności, nie powstają nowe firmy, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do stagnacji lokalnej gospodarki. Warto to rozpatrywać w kontekście napływu nowych mieszkańców oraz braku przestrzeni integracyjnych – nowe inicjatywy gospodarcze mogłyby być katalizatorem ożywienia społecznego i ekonomicznego.

Tabela 10 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Bielawki.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Bielawki
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	55,3	81,5
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,9	0,0

Źródło: opracowanie własne.

W podobszarze rewitalizacji Bielawki działalność gospodarcza jest ograniczona – występuje tu 15 podmiotów, głównie w formie jednoosobowych działalności gospodarczych i małych przedsiębiorstw. Dominują usługi oraz drobna działalność handlowa.

Sfera środowiskowa

Stan środowiska wykazuje zarówno negatywne, jak i pozytywne tendencje. Średnie roczne stężenie pyłów PM_{2.5} wynosi 16,4 i jest wyższe niż w skali całej gminy (14,7). Podwyższony poziom zanieczyszczeń powietrza wynika z ogrzewania budynków paliwem stałym oraz niewystarczającej ilości terenów zielonych o funkcji filtracyjnej. Mimo to, warto podkreślić, że udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe w Bielawkach jest niższy (65,6%) niż w gminie (80,2%), co sugeruje stopniową poprawę sytuacji w zakresie źródeł emisji.

Na uwagę zasługuje także niska obecność wyrobów azbestowych w budynkach – udział nieruchomości zawierających azbest wynosi 9,6%, podczas gdy średnia gminna to 26,1%. Jest to pozytywny aspekt w kontekście eliminacji materiałów szkodliwych dla zdrowia i środowiska.

Z perspektywy środowiskowej kluczowe będzie zwrócenie uwagi na odnowę terenów zielonych oraz poprawę gospodarki wodnej – w podobszarze znajdują się dwa zbiorniki wodne, które obecnie są zamulone i częściowo wyschnięte. Ich rekultywacja mogłaby przyczynić się do poprawy lokalnego mikroklimatu i jakości życia mieszkańców.

Tabela 11 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru rewitalizacji Bielawki.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Bielawki
Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	14,7	16,4
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	80,2%	65,6%
Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	26,1%	9,6%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Bielawki wykazuje istotne kontrasty przestrzenne – z jednej strony odnotowano wysoki stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem (3,4%), znacznie przewyższający średnią dla gminy (0,4%), co teoretycznie powinno sprzyjać jakości życia mieszkańców. Jednak faktyczna funkcjonalność tych terenów jest ograniczona – brakuje zagospodarowanych przestrzeni publicznych, w których mogłaby rozwijać się integracja społeczna. Obecnie w Bielawkach nie ma centralnego miejsca spotkań, co sprawia, że mieszkańcy nie mają warunków do organizacji wydarzeń czy codziennej interakcji.

Z drugiej strony, udział powierzchni biologicznie czynnej w podobszarze wynosi 67,0%, co jest wynikiem znacznie niższym niż średnia dla gminy (93,0%). Oznacza to wysoki stopień zabudowy oraz ograniczoną obecność terenów zielonych, które mogłyby pełnić funkcję retencyjną i rekreacyjną. Warto również podkreślić, że w podobszarze znajduje się zabytkowy park krajobrazowy wraz z zabudową (oficyna), co stanowi potencjał do rewitalizacji i nadania przestrzeniom nowej funkcji społecznej.

Tabela 12 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalne dla podobszaru Bielawki.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Bielawki
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,4	3,4
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	93,0%	67,0%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera techniczna

Jednym z kluczowych problemów w sferze technicznej jest niedostosowanie przestrzeni do potrzeb mieszkańców oraz niewykorzystany potencjał istniejących obiektów.

Istotnym elementem podobszaru jest Park Krajobrazowy wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków, stanowiący cenny komponent kulturowo-przyrodniczy o wysokiej wartości krajobrazowej i historycznej. Obszar ten, pomimo swojego potencjału, wymaga kompleksowej rewitalizacji. Aktualny stan parku wskazuje na postępującą degradację, zniszczenie nawierzchni alejek, niewystarczające oświetlenie, a także zaniedbanie zieleni wysokiej i niskiej, co negatywnie wpływa na estetykę przestrzeni i odbiór miejsca przez mieszkańców oraz odwiedzających.

Z uwagi na historyczny charakter terenu oraz jego ochronę konserwatorską, wszelkie działania rewitalizacyjne muszą uwzględniać diagnozę stanu technicznego zabytkowych elementów infrastruktury oraz analizę potencjalnych skutków ingerencji w strukturę przestrzenną parku. Konieczne jest określenie stopnia zachowania oryginalnych założeń kompozycyjnych, układu ścieżek, nasadzeń oraz elementów architektonicznych. Tereny zielone parku stanowią potencjalną przestrzeń integracji społecznej i aktywności obywatelskiej. Ich rewaloryzacja przyczyni się do poprawy estetyki przestrzeni publicznej, zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru oraz podniesienia jakości środowiska życia mieszkańców. Park mógłby pełnić rolę wielofunkcyjnego centrum aktywności społecznej, łączącego funkcje rekreacyjne, edukacyjne i kulturowe.

W podobszarze zauważalny jest jednak deficyt odpowiednio przystosowanych przestrzeni publicznych, które mogłyby stanowić zaplecze dla działań integracyjnych i obywatelskich. Pomimo aktywności lokalnych organizacji, takich jak Koło Gospodyń Wiejskich, brak dedykowanego miejsca spotkań ogranicza możliwości rozwoju i animacji społecznej. Utworzenie zaplecza lokalnego, np. świetlicy lub pawilonu społeczno-kulturalnego, zlokalizowanego w obrębie parku lub jego bezpośrednim sąsiedztwie, pozwoliłoby na trwałe zakorzenienie inicjatyw społecznych w przestrzeni publicznej, z zachowaniem walorów dziedzictwa kulturowego.

Dodatkowo, działania rewitalizacyjne powinny wspierać ochronę i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, m.in. poprzez działania edukacyjne, interpretacyjne oraz włączenie społeczności lokalnej w proces planowania i pielęgnacji przestrzeni. W ten sposób Park Krajobrazowy może stać się nie tylko chronionym obiektem zabytkowym, ale również aktywnym nośnikiem tożsamości lokalnej i przestrzenią współczesnego życia społecznego.

Podsumowanie

Podobszar Bielawki wyróżnia się dodatnim saldem migracji oraz stabilną strukturą demograficzną, co odróżnia go od tendencji obserwowanych w skali całej gminy. Dane wskazują jednak na wysoki poziom bezrobocia, pogłębiony udział osób korzystających z pomocy społecznej oraz niepokojący wskaźnik

przestępczości. Równocześnie odnotowuje się względnie wysoki wskaźnik przedsiębiorczości, choć brakuje nowych inicjatyw gospodarczych, co może hamować dalszy rozwój ekonomiczny podobszaru.

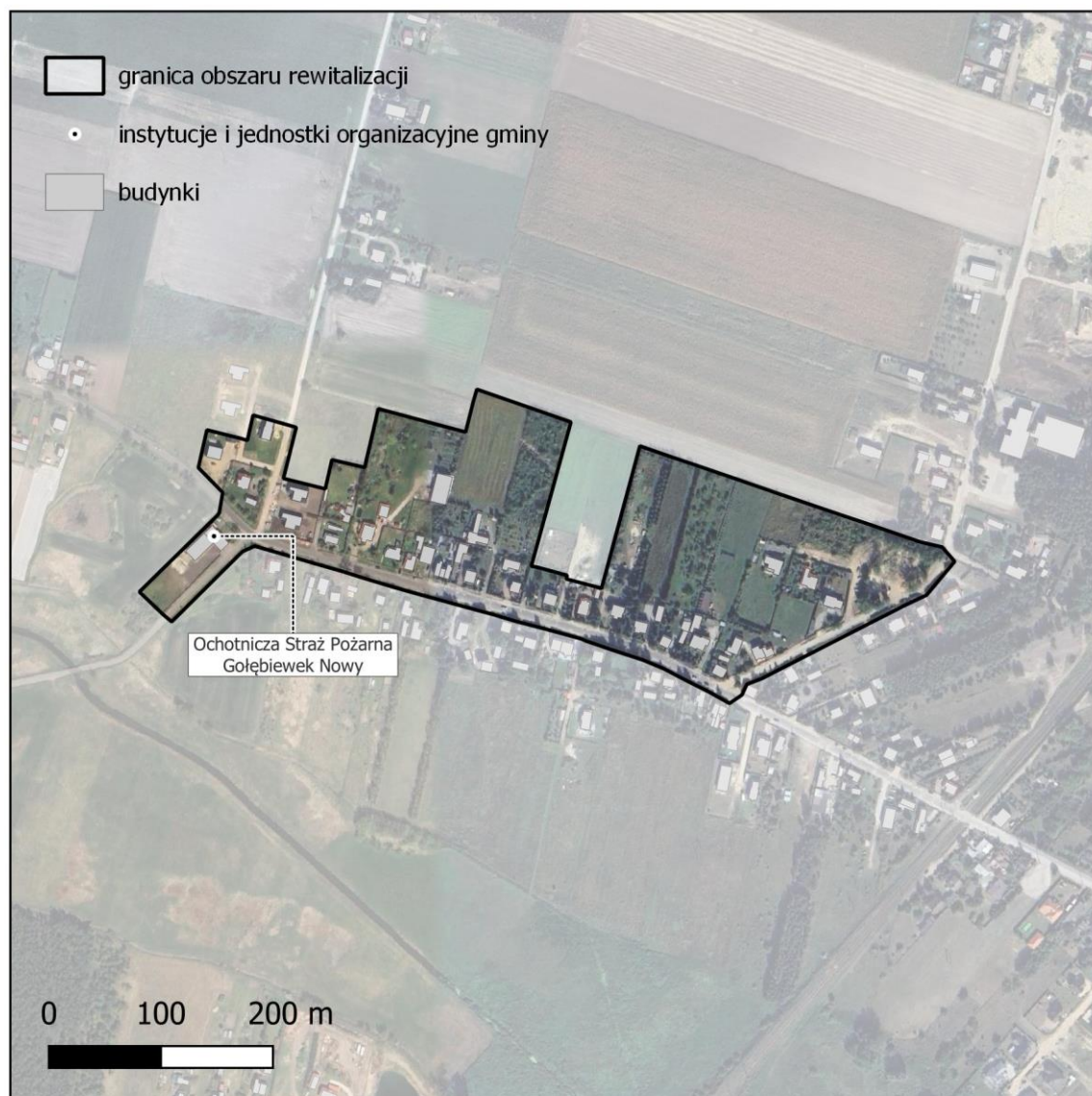
Z punktu widzenia ochrony środowiska szczególne znaczenie ma podwyższone stężenie pyłów PM2.5, wynikające z ogrzewania budynków paliwami stałymi oraz ograniczonej ilości terenów zielonych. Wśród walorów przestrzennych wyróżnia się wysoki udział terenów rekreacyjnych i istnienie zabytkowego parku, przy jednoczesnym deficycie funkcjonalnie zagospodarowanych przestrzeni publicznych.

Problemy Podobszaru Bielawki	• Wysoki poziom bezrobocia oraz znaczny odsetek osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym • Podwyższony wskaźnik przestępstw i zdarzeń drogowych • Niedostateczne wsparcie infrastrukturalne dla działań społecznych (brak wielofunkcyjnych miejsc spotkań, zaniedbany park) • Podwyższone stężenie zanieczyszczeń powietrza oraz niewystarczająca ilość terenów zielonych
Potencjały Podobszaru Bielawki	• Korzystne trendy demograficzne (brak ujemnego przyrostu naturalnego, dodatnie saldo migracji), • Znaczna liczba terenów rekreacyjnych (m.in. dawny park dworski) z potencjałem do przekształcenia w funkcjonalne obszary służące integracji i aktywizacji społecznej • Możliwość poprawy stanu zbiorników wodnych (rekultywacja zamulonych stawów), co może przyczynić się do rozwoju mikroklimatu oraz atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej • Występujące organizacje społeczne (Koło Gospodyń Wiejskich), które w przypadku lepszego zaplecza infrastrukturalnego mogą stać się ważnym animatorem życia lokalnego

6.1.2. podobszar rewitalizacji Gołębiewek Nowy

Podobszar Rewitalizacji Gołębiewek Nowy rozciąga się na obszarze 9 ha, co stanowi 0,07% całkowitej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 85 mieszkańców, czyli 1,0% ogólnej liczby ludności gminy. Obejmuje część miejscowości Gołębiewek Nowy z dominującą zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz budynkiem Ochotniczej Straży Pożarnej. W bezpośrednim otoczeniu podobszaru przepływa ciek wodny Ochnia, a także przebiega linia kolejowa.

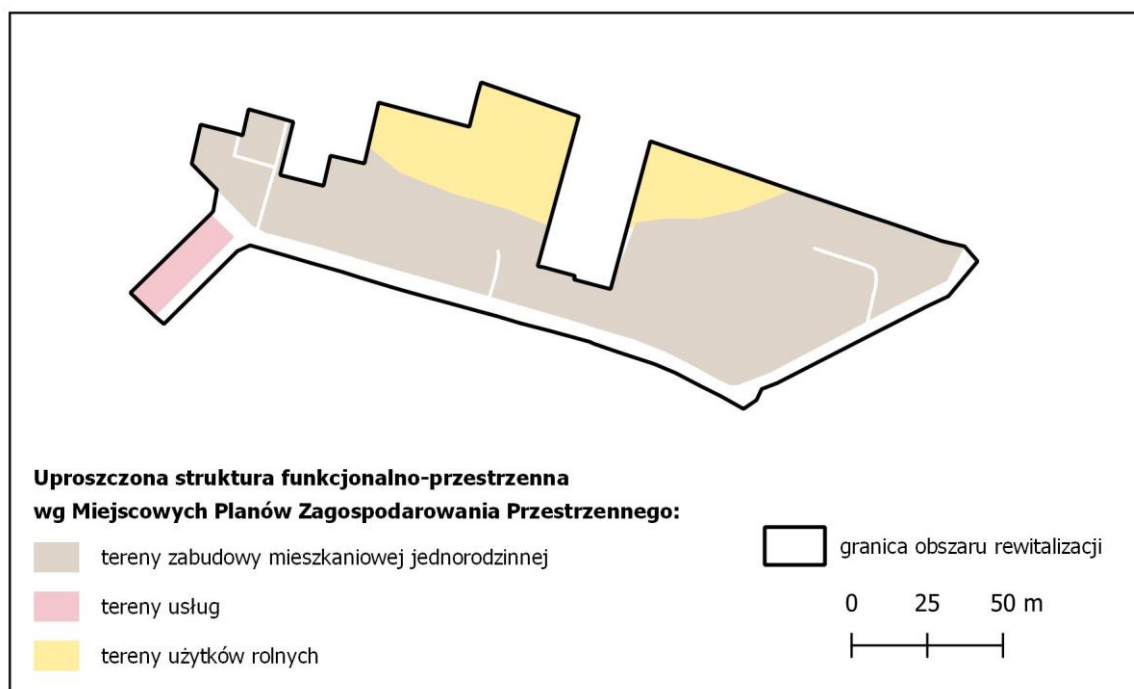
Grafika 11 Podobszar Gołębiewek Nowy - ortofotomapa.

Źródło: Opracowanie własne.

Całość podobszaru rewitalizacji objęta jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP) przyjętym Uchwałą nr XVI/106/2004 Rady Gminy Kutno z dnia 16 kwietnia 2004 r. Przeznaczenie terenów wskazane w MPZP pokrywa się z opisanym powyżej sposobem użytkowania podobszaru. W planie zagospodarowania przestrzennego dla podobszaru wskazuje się w większości tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w północnej części tereny uprawy rolnej oraz w niewielkiej części (teren OSP) tereny usług lokalnych.

Grafika 12 Zagospodarowanie terenu podobszaru Gołębiewek Nowy.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

Podobszar Gołębiewek Nowy, został włączony do obszaru rewitalizacji z uwagi na negatywne procesy demograficzne oraz zjawiska społeczne, które mogą wpływać na jakość życia mieszkańców i potencjalny dalszy rozwój tego terenu.

Pierwszym czynnikiem wskazującym na niekorzystną sytuację demograficzną jest przyrost naturalny. Wskaźnik ten wynosi w podobszarze $-11,76$ na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla gminy to $-3,46$. Tak znaczny ujemny bilans urodzeń i zgonów może przyczyniać się do szybszego starzenia się miejscowej populacji i w konsekwencji powodować większe obciążenie usług opiekuńczych czy zdrowotnych. Tę tendencję w pewnym stopniu równoważy saldo migracji, które w podobszarze kształtuje się na poziomie $+35,29$ (przy $26,84$ w gminie). Dodatni bilans przemieszczania się ludności wskazuje na to, że mimo niekorzystnego przyrostu naturalnego miejscowość może być atrakcyjna dla osób przybywających z zewnątrz, co często związane jest z procesami suburbanizacji i poszukiwaniem spokojniejszego otoczenia w pobliżu większego ośrodka miejskiego, jakim jest Kutno. Mimo to obciążenie demograficzne ($66,7\%$ vs. $64,2\%$ w gminie) pozostaje podwyższone, co sugeruje większy udział osób w wieku nieprodukcyjnym i może skutkować rosnącym zapotrzebowaniem na wsparcie dla seniorów.

Analizując rynek pracy, widać, że bezrobocie nie jest głównym czynnikiem kryzysowym. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców (35,29) wypada korzystniej w porównaniu ze średnią gminną (43,20), a udział osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym wynosi 5,9% przy wartości 7,1% dla gminy. Takie dane mogą oznaczać względnie dobrą sytuację zawodową mieszkańców, być może ze względu na bliskość miasta i możliwość dojazdu do miejsc pracy w Kutnie lub innych pobliskich ośrodkach.

Zupełnie odmienne wnioski nasuwa natomiast analiza korzystania z pomocy społecznej. Choć łączna liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców (94,12) jest niższa niż średnia dla całej gminy (139,15), to równocześnie liczba osób rzeczywiście pobierających świadczenia (11,76) jest wyższa niż w gminie (10,94). Wskazuje to, że mniejsza grupa mieszkańców kwalifikuje się do wsparcia, lecz wśród nich zapotrzebowanie może być bardziej intensywne czy długotrwałe. Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności w podobszarze (11,76 na 1000 mieszkańców) zdecydowanie przewyższa średnią gminną (3,11). Wysoki odsetek osób niepełnosprawnych wymaga zwrócenia szczególnej uwagi na przystosowanie przestrzeni publicznej i usług socjalnych do ich potrzeb.

W świetle danych dotyczących bezpieczeństwa wyróżnia się zerowy wskaźnik ogólnej liczby przestępstw, co można uznać za istotnie pozytywny aspekt sytuacji społecznej w podobszarze. Z drugiej strony liczba zdarzeń drogowych (11,76 na 1000 mieszkańców) jest tu wyższa niż średnia gminna (7,95), co może wynikać np. z usytuowania ważnych ciągów komunikacyjnych czy braku odpowiednich rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tabela 13 Wskaźniki sfery społecznej w podobszarze Gołębiewek Nowy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębiewek Nowy
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-3,46	-11,76
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	26,84	35,29
Obciążenie demograficzne	64,2%	66,7%
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	43,20	35,29
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,1%	5,9%
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	139,15	94,12
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	10,94	11,76
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	127,06	35,29
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	34,56	23,53
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	3,11	11,76

Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	34,56	23,53
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	8,41	0
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	7,95	11,76

Źródło: opracowanie własne.

Zestawiając powyższe informacje, można stwierdzić, że podobszar stoi przed wyzwaniem wyraźnego starzenia się społeczności i konieczności zapewnienia wsparcia osobom z ograniczoną samodzielnością, jednak nie doświadcza przy tym głębokiej dysfunkcji na rynku pracy ani wysokiej przestępczości. Planowana rewitalizacja może służyć wzmocnieniu potencjału podobszaru – zwłaszcza że wyższe saldo migracji oznacza dopływ nowych mieszkańców i może tworzyć korzystne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego. Kluczowym zadaniem będzie jednak zniwelowanie barier związanych z niepełnosprawnością oraz przeciwdziałanie dalszemu pogłębianiu się deficytów w sferze demograficznej. Ponadto konieczne wydaje się skupienie na poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego i wypracowaniu lokalnych rozwiązań zapewniających mieszkańcom większy komfort codziennego życia.

Sfera gospodarcza

Podobszar charakteryzuje się relatywnie stabilnym poziomem aktywności gospodarczej, co potwierdza liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosząca 58,8. Jest to wynik nieco wyższy niż średnia dla całej gminy (55,3), co wskazuje na obecność podstawowych działalności gospodarczych, prawdopodobnie związanych z lokalnymi usługami i drobnym handlem. Mimo tego pozytywnego wskaźnika, różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi wynosi -11,8, co jest alarmującym sygnałem świadczącym o silnym regresie lokalnej przedsiębiorczości.

Tabela 14 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębiewek Nowy
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	55,3	58,8
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,9	-11,8

Źródło: opracowanie własne.

W podobszarze rewitalizacji Gołębiewek Nowy działalność gospodarcza jest ograniczona i opiera się głównie na jednoosobowych działalnościach gospodarczych (JDG) oraz małych przedsiębiorstwach. Funkcjonuje tu kilka podmiotów, głównie świadczących usługi oraz prowadzących drobną działalność handlową.

Sfera środowiskowa

W ramach sfery środowiskowej zdiagnozowano w podobszarze sytuację problemową. Średnie roczne stężenie pyłów PM_{2.5} wynosi 14,8, co jest minimalnie wyższą wartością niż średnia gminna (14,7).

Podobszar odznacza się wysokim udziałem budynków ogrzewanych kotłami na paliwo stałe – wskaźnik ten wynosi 80,6%, co jest nieznacznie wyższą wartością niż średnia dla gminy (80,2%). Oznacza to, że w sezonie grzewczym może występować lokalne pogorszenie jakości powietrza, co ma szczególne znaczenie dla zdrowia mieszkańców.

Pozytywnym aspektem jest stosunkowo niski udział nieruchomości zawierających wyroby azbestowe – w podobszarze wynosi on 13,0%, co jest wartością znacznie niższą od średniej dla całej gminy (26,1%). Może to świadczyć o przeprowadzonych już procesach usuwania azbestu lub o nowszej zabudowie w porównaniu do innych części gminy.

Tabela 15 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębiewek Nowy
Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	14,7	14,8
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	80,2%	80,6%
Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	26,1%	13,0%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W podobszarze zidentyfikowano problemy przestrzenno-funkcjonalne, które negatywnie wpływają na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność obszaru. Jednym z kluczowych problemów podobszaru Gołębiewek Nowy jest brak terenów rekreacyjnych. Ich udział w powierzchni ogółem wynosi 0,0%, podczas gdy w całej gminie wartość ta wynosi 0,4%. Oznacza to, że mieszkańcy mają ograniczony dostęp do przestrzeni sprzyjających rekreacji i integracji społecznej.

Udział powierzchni biologicznie czynnej w podobszarze wynosi jedynie 52,7%, co jest wynikiem znacznie niższym niż w całej gminie (93,0%). Oznacza to duży stopień przekształcenia terenu, co może ograniczać naturalne funkcje ekosystemu, takie jak retencja wód opadowych czy wpływ na mikroklimat.

W podobszarze znajduje się teren gminny, który do tej pory pozostawał niezagospodarowany. Jego aktualny stan wskazuje na brak funkcjonalności i niewykorzystanie potencjału przestrzeni publicznej. Brak miejsc do spędzania czasu wolnego oraz integracji mieszkańców stanowi istotną barierę w budowaniu więzi społecznych. Wyniki analizy wskazują na potrzebę zagospodarowania tego obszaru,

tak aby mógł on pełnić funkcję przestrzeni rekreacyjnej i społecznej. Wprowadzenie funkcji takich jak plac zabaw, skwer czy miejsce spotkań dla mieszkańców mogłoby znacząco poprawić jakość życia i sprzyjać budowaniu sąsiedzkich więzi.

Tabela 16 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębiewek Nowy
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,4	0,0
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	93,0%	52,7%

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Podobszar Gołębiewek Nowy został wyznaczony do rewitalizacji ze względu na niekorzystne trendy demograficzne, niewystarczającą infrastrukturę społeczną i rekreacyjną oraz ograniczoną dynamikę gospodarczą. Wprawdzie część wskaźników, takich jak stopa bezrobocia, kształtuje się tutaj lepiej niż w całej gminie, jednak wyraźny ujemny przyrost naturalny świadczy o przyspieszonym starzeniu się lokalnej społeczności. Dodatni bilans migracji sugeruje, że miejscowość przyciąga nowych mieszkańców, co wiąże się z typowymi dla przedmieść procesami suburbanizacyjnymi.

Z perspektywy społecznej zwraca uwagę rosnące zapotrzebowanie na wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, czego dowodem jest podwyższona liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w tej właśnie kategorii. Niekorzystne są również dane dotyczące zdarzeń drogowych – ich wyższy wskaźnik może wiązać się z intensywnym ruchem wzdłuż przebiegającej linii kolejowej i pobliskich szlaków komunikacyjnych.

Mimo relatywnie wysokiej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, lokalna przedsiębiorczość nie rozwija się dynamicznie – ujemny bilans nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych działalności gospodarczych wskazuje na regres w tym obszarze. Z punktu widzenia środowiska naturalnego wyzwaniem pozostaje zanieczyszczenie powietrza (pyły PM2.5) oraz wysoki udział gospodarstw wykorzystujących kotły na paliwo stałe.

Najbardziej deficytowa wydaje się infrastruktura społeczno-rekreacyjna. Brakuje miejsc pozwalających na spędzanie wolnego czasu i integrację mieszkańców, a udział terenów biologicznie czynnych jest znacząco niższy niż w skali całej gminy. Istniejący, niezagospodarowany teren gminny mógłby w przyszłości pełnić rolę przestrzeni publicznej – skweru, placu zabaw, czy miejsca spotkań. Podjęcie

działań rewitalizacyjnych jest więc szansą na poprawę jakości życia w Gołębiewku Nowym, zwłaszcza w kontekście starzejącej się i wymagającej wsparcia społeczności lokalnej.

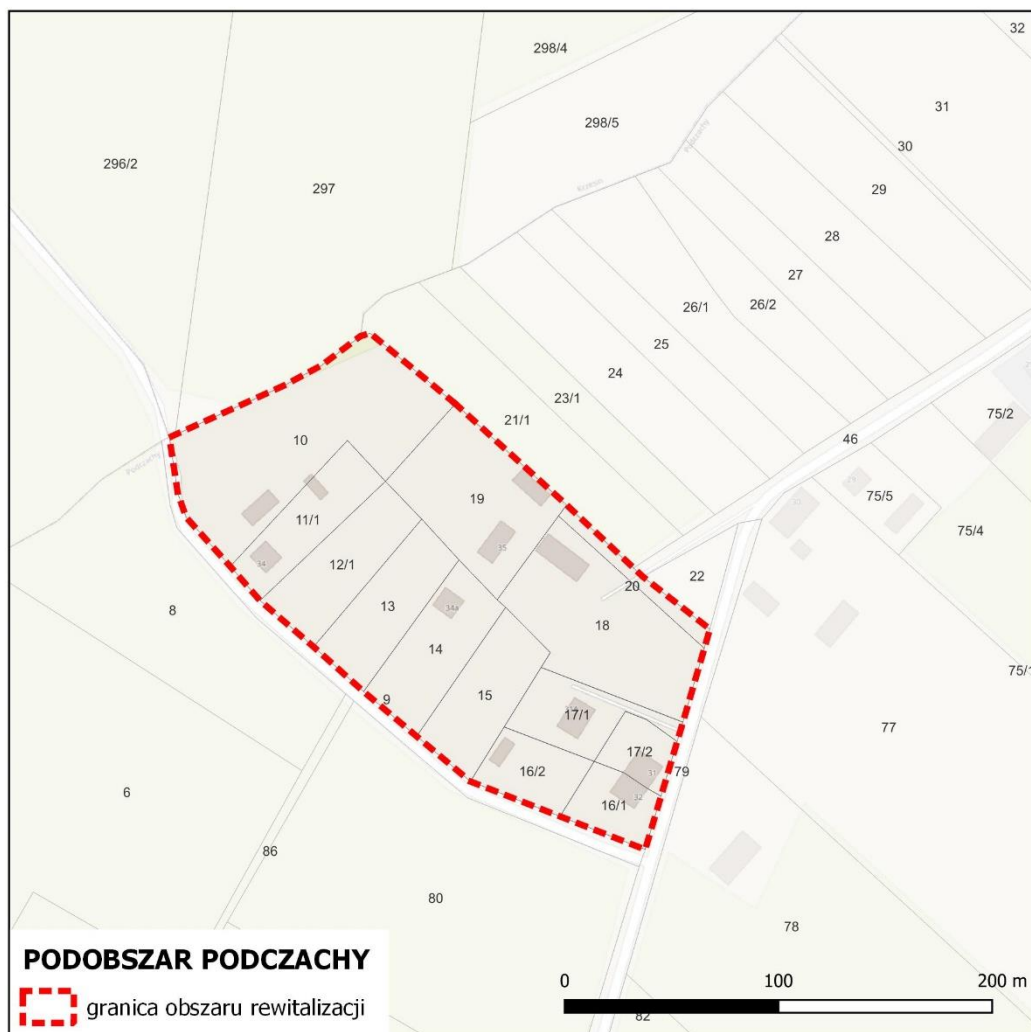
Problemy Podobszaru Gołębiewek Nowy	• Niekorzystne trendy demograficzne - ujemny przyrost naturalny • Wysokie obciążenie demograficzne • Ograniczona infrastruktura społeczno-rekreacyjna • Podwyższony wskaźnik zdarzeń drogowych • Problemy środowiskowe (zanieczyszczenie powietrza spowodowane ogrzewaniem paliwem stałym)
Potencjały Podobszaru Gołębiewek Nowy	• Dodatnie saldo migracji • Relatywnie niska stopa bezrobocia • Możliwość zagospodarowania terenu gminnego

Rewitalizacja podobszaru powinna skupić się na przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom demograficznym, poprawie jakości środowiska naturalnego oraz rozwinięciu przestrzeni sprzyjających aktywności i integracji społecznej – szczególnie istotnych w kontekście rosnącej liczby seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Uzupełnienie oferty kulturalno-rekreacyjnej i stymulowanie rozwoju gospodarczego może wpłynąć na poprawę jakości życia w całym podobszarze.

6.1.3. podobszar rewitalizacji Podczachy

Podobszar rewitalizacji Podczachy ma 3 ha powierzchni (co stanowi 0,03% całej powierzchni gminy), a liczba zamieszkującej go ludności to 26 osób (co stanowi 0,3%) populacji gminy. Podobszar rewitalizacji obejmuje część miejscowości Podczachy, dokładniej tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinna oraz wielorodzinna) i niezagospodarowane tereny zieleni. Wzdłuż północno-zachodniej granicy podobszaru płynie ciek wodny Dopływ z Wacławowa.

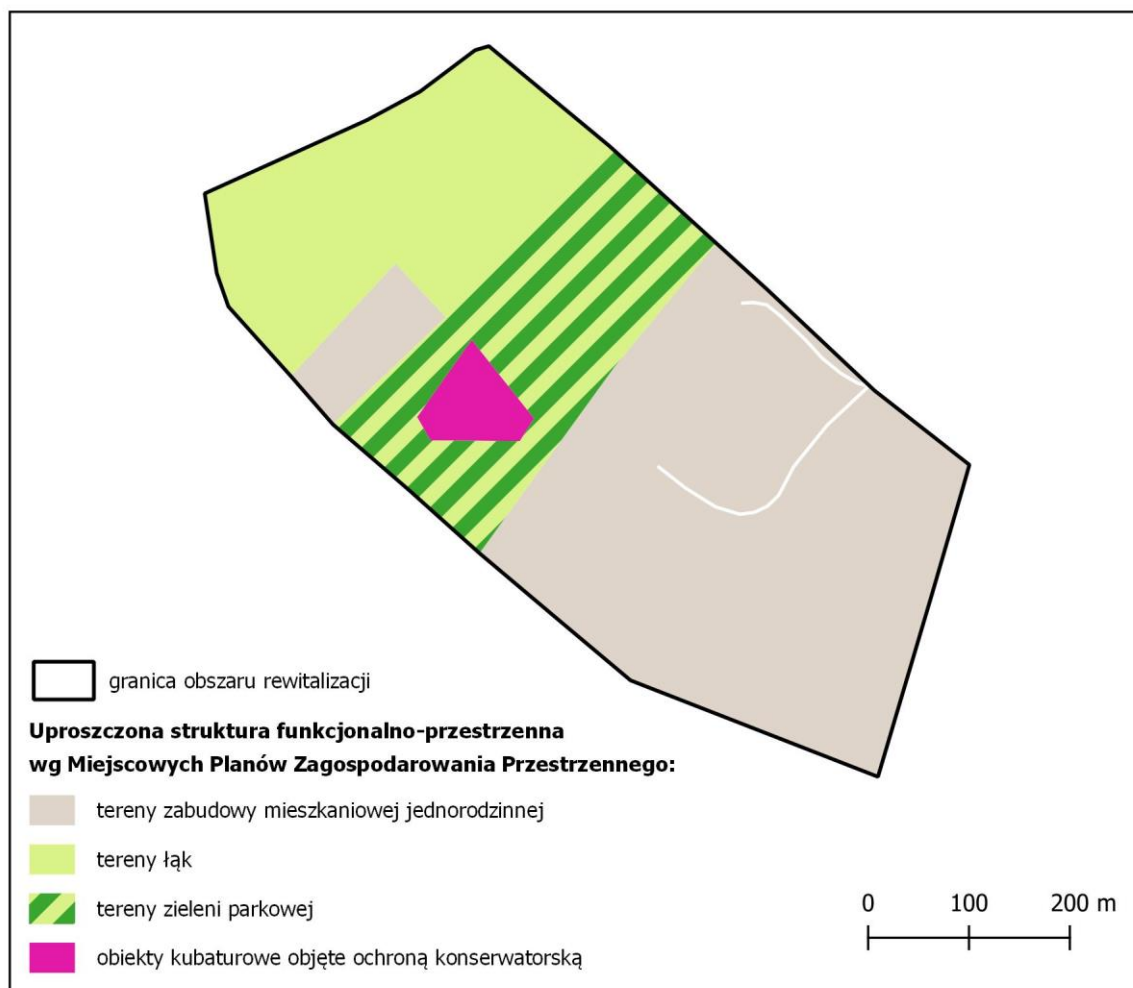
Grafika 13 Podobszar rewitalizacji Podczachy.

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar rewitalizacji całości objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Kutno uchwałą nr XVI/106/2004 Rady Gminy Kutno z dnia 16 kwietnia 2004 r. Przeznaczenie terenów wskazane w MPZP pokrywa się z opisanym powyżej sposobem użytkowania podobszaru. W planie zagospodarowania przestrzennego dla podobszaru wskazuje się w większości tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w północnej części tereny łąk i tereny zieleni parkowej.

Grafika 14 Zagospodarowanie podobszaru Podczachy.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

W podobszarze Podczachy zidentyfikowano kryzys społeczny. Sytuacja społeczno-demograficzna charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia, bardzo dużym udziałem mieszkańców korzystających z pomocy społecznej oraz znaczącą liczbą przestępstw i zdarzeń drogowych. Wyróżnia się tu także wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, wskazujący na niekorzystną strukturę ludności pod względem wieku.

Podstawowym czynnikiem demograficznym, który odróżnia Podczachy od reszty gminy, jest wysoki przyrost naturalny wynoszący 38,46 na 1000 mieszkańców (przy wartości -3,46 w gminie). Tak wysoka wartość może wynikać z niewielkiej populacji podobszaru (26 mieszkańców), co sprawia, że pojedyncze przypadki urodzeń czy zgonów mają znaczący wpływ na wskaźnik. W przeciwieństwie do pozytywnego wyniku w zakresie przyrostu naturalnego, saldo migracji w Podczachach wynosi 0.

Istotnym problemem podobszaru jest obciążenie demograficzne, które wynosi aż 85,7% (przy 64,2% w gminie). Wartość ta wynika ze zrównoważonej liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym – w Podczachach zamieszkuje 6 osób w wieku przedprodukcyjnym oraz 6 w wieku poprodukcyjnym, przy zaledwie 14 osobach w wieku produkcyjnym. Takie proporcje oznaczają, że każda osoba aktywna zawodowo „utrzymuje” niemal jednego mieszkańca w wieku nieprodukcyjnym. Obecność dzieci w wieku przedprodukcyjnym może być pozytywnym sygnałem na przyszłość, pod warunkiem że podobszar zapewni odpowiednie warunki do ich dalszego rozwoju i pozostania w tej lokalizacji.

Najbardziej alarmujące są jednak wskaźniki dotyczące bezrobocia i pomocy społecznej. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców wynosi 76,92, co jest znacznie wyższą wartością niż w gminie (43,20). Udział bezrobotnych wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym sięga 14,3% i również znacznie przekracza średnią dla gminy (7,1%). Tak wysoki odsetek osób bez pracy prowadzi do zwiększonego zapotrzebowania na pomoc społeczną – w podobszarze 230,77 na 1000 mieszkańców korzysta z systemu wsparcia (w gminie 139,15). Jeszcze większe różnice występują w odniesieniu do liczby osób aktywnie pobierających świadczenia (38,46 vs. 10,94 w gminie) oraz liczby udzielonych świadczeń (538,46 na 1000 mieszkańców, wobec 127,06 w gminie). Szczególną uwagę zwraca również liczba świadczeń stałych (307,69 na 1000 mieszkańców wobec 34,56 w gminie), co wskazuje na trwały charakter problemów finansowych i życiowych beneficjentów pomocy społecznej.

Na szczególne trudności mieszkańców wskazuje również liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności, która wynosi 38,46 na 1000 mieszkańców (przy 3,11 w gminie), a także liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność (307,69 wobec 34,56 w gminie). Tak wysokie wartości sugerują, że w Podczachach mieszka istotna grupa osób o ograniczonej zdolności do samodzielnego funkcjonowania, co wymaga specjalistycznego wsparcia oraz dostosowanej infrastruktury publicznej.

Podobszar wyróżnia się również pod względem przestępczości i bezpieczeństwa drogowego. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców wynosi 38,46, czyli jest ponad czterokrotnie wyższa niż średnia gminna (8,41). Podobnie alarmujące są dane dotyczące liczby zdarzeń drogowych (38,46 wobec 7,95 w gminie), co wskazuje na istotny problem związany z infrastrukturą drogową i bezpieczeństwem ruchu.

Podsumowując, Podczachy to podobszar charakteryzujący się skrajną nierównowagą społeczno-demograficzną. Z jednej strony wysoki przyrost naturalny i obecność dzieci mogą świadczyć o pewnym potencjale rozwojowym, jednak nie kompensuje to problemów związanych z wysokim bezrobociem, uzależnieniem od pomocy społecznej, dużym odsetkiem osób niepełnosprawnych oraz wysokim poziomem przestępczości i niebezpieczeństw w ruchu drogowym.

Tabela 17 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Podczachy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Podczachy
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-3,46	38,46
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	26,84	0
Obciążenie demograficzne	64,2%	85,7%
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	43,20	76,92
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,1%	14,3%
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	139,15	230,77
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	10,94	38,46
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	127,06	538,46
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	34,56	307,69
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	3,11	38,46
Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	34,56	307,69
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	8,41	38,46
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	7,95	38,46

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

W podobszarze zidentyfikowano negatywne zjawiska sfery gospodarczej. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w podobszarze wynosi 38,5, co jest wartością niższą od średniej dla gminy, która wynosi 55,3. Ponadto, różnica między nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców wynosi 0,0, podczas gdy średnia dla gminy to 0,9. Ograniczona aktywność gospodarcza może wpływać na ograniczone możliwości zatrudnienia dla mieszkańców, co w połączeniu z wysokim poziomem bezrobocia (76,92 na 1000 mieszkańców) oraz znaczącym odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej (230,77 na 1000 mieszkańców) wskazuje na potrzebę działań wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywizację zawodową.

Tabela 18 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Podczachy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Podczachy
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	55,3	38,5
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,9	0,0

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

W podobszarze zidentyfikowano problemy wpływające na jakość środowiska naturalnego. Średnie roczne stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5} w podobszarze wynosi 14,5 µg/m³, co jest nieznacznie niższą wartością od średniej dla gminy wynoszącej 14,7 µg/m³. Jednakże, udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe wynosi 88,9%, przewyższając średnią gminną na poziomie 80,2%. Wysoki odsetek takich instalacji może negatywnie wpływać na jakość powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym. Dodatkowo, 36,4% budynków zawiera wyroby azbestowe, co stanowi wyższy odsetek w porównaniu z wartością dla całej gminy (26,1%). Obecność azbestu stwarza zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i wymaga podjęcia działań związanych z jego usunięciem.

Tabela 19 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Podczachy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębiewek Nowy
Średnie roczne stężenie PM _{2,5}	14,7	14,5
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	80,2%	88,9%
Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	26,1%	36,4%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

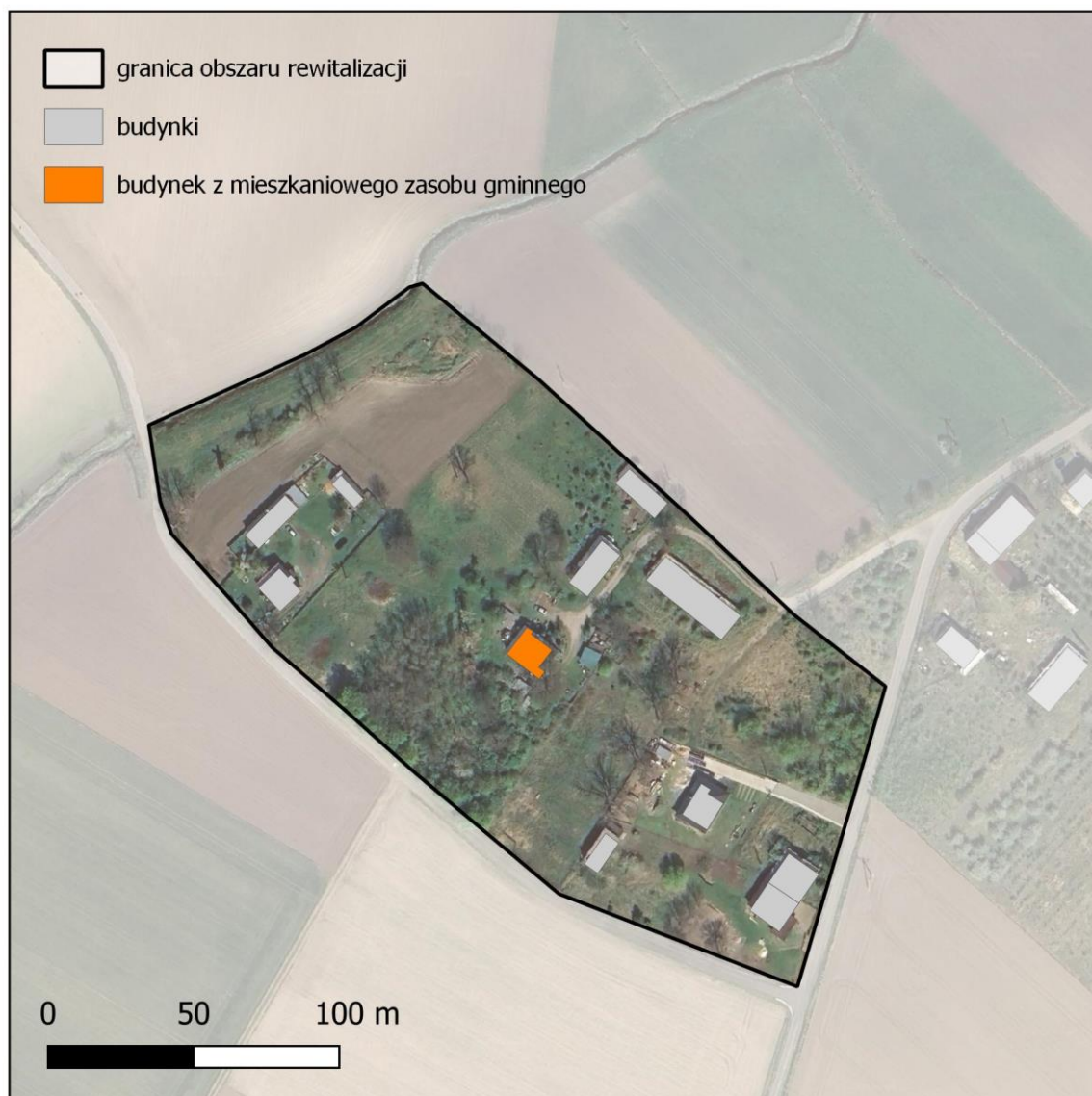
Podobszar dotyczą problemy sfery przestrzenno- funkcjonalnej. W Podobszarze nie występują tereny rekreacyjne, podczas gdy średni stosunek takich terenów w powierzchni ogółem dla gminy wynosi 0,4%. Ponadto, udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem wynosi 66,7%, co jest wartością niższą od średniej gminnej wynoszącej 93,0%. Brak terenów rekreacyjnych i ograniczona powierzchnia biologicznie czynna mogą negatywnie wpływać na jakość życia mieszkańców oraz ograniczać możliwości integracji społecznej i aktywnego spędzania czasu wolnego. W miejscowości Podczachy powstała długo oczekiwana przez społeczność lokalną świetlica wiejska, co stanowi istotny krok w kierunku poprawy infrastruktury społecznej i stworzenia przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców.

Tabela 20 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Podczachy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Podczachy
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,4	0,0
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	93,0%	66,7%

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 15 Podobszar rewitalizacji Podczachy - ortofotomapa.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera techniczna

W podobszarze występują problemy w sferze technicznej dotyczące zasobu mieszkaniowego. W podobszarze znajduje się budynek wielorodzinny oraz mieszkania socjalne. Obecny stan techniczny tych obiektów jest niewystarczający, co wpływa na komfort życia mieszkańców. Modernizacja tych budynków jest istotna dla poprawy warunków mieszkaniowych oraz efektywności energetycznej, co w konsekwencji może przyczynić się do obniżenia kosztów utrzymania i poprawy jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. Wysoki odsetek gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe (88,9%) oraz znaczna obecność wyrobów azbestowych w budynkach (36,4%)

podkreślają potrzebę kompleksowej modernizacji infrastruktury mieszkaniowej, uwzględniającej aspekty ekologiczne i zdrowotne. Dodatkowo, inwestycje w infrastrukturę techniczną, takie jak budowa świetlicy wiejskiej, mogą pozytywnie wpłynąć na integrację społeczną i aktywizację mieszkańców, tworząc przestrzeń do wspólnych działań i inicjatyw lokalnych.

Podsumowanie

Podczachy to niewielki podobszar, w którym zdiagnozowano szereg wyzwań społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Mimo wysokiego przyrostu naturalnego (38,46 na 1000 mieszkańców), nie obserwuje się dodatniego salda migracji. Struktura demograficzna jest niekorzystna – aż 85,7% obciążenia demograficznego wynika z relatywnie dużej grupy osób w wieku przed- i poprodukcyjnym, co w dłuższej perspektywie może generować wzmożone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i wsparcie dla seniorów.

Jednym z najpoważniejszych problemów w Podczachach jest wysoki poziom bezrobocia, przy znacznej liczbie osób trwale korzystających z pomocy społecznej (w tym osoby z niepełnosprawnościami). Trudności te przekładają się na intensywne zapotrzebowanie na wsparcie socjalne oraz wysoki poziom przestępczości i liczby zdarzeń drogowych. Sfera gospodarcza charakteryzuje się niższą niż w gminie liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców i brakiem dodatniej dynamiki nowych rejestracji. W zakresie środowiskowym największe zagrożenie stanowią powszechne ogrzewanie węglowe (88,9%) i wysoki udział budynków z azbestem (36,4%). Pod względem przestrzenno-funkcjonalnym brak terenów rekreacyjnych i niski poziom powierzchni biologicznie czynnej ograniczają możliwości aktywnego spędzania czasu oraz integracji społecznej. Pewnym atutem jest nowo powstała świetlica wiejska, która może stać się ważnym centrum życia lokalnego i impulsem do aktywizacji mieszkańców. Jednocześnie stan techniczny istniejącego budynku wielorodzinnego i mieszkań socjalnych wymaga modernizacji, co pozwoliłoby na poprawę warunków mieszkaniowych oraz efektywności energetycznej w podobszarze.

Problemy Podobszaru Podczachy

- Niepokojąca sytuacja społeczno-demograficzna
 - Wysokie obciążenie demograficzne
 - wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego
 - wysoki poziom bezrobocia duży odsetek bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (stopa bezrobocia),
 - Wysoki odsetek mieszkańców trwale korzystających z pomocy społecznej, w tym osoby z niepełnosprawnościami.
- Wysoki poziom przestępczości i zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego

	• Ograniczone perspektywy rozwoju gospodarczego • Problemy środowiskowe (wysoki odsetek budynków ogrzewanych paliwem stałym, znaczna obecność azbestu) • Brak terenów rekreacyjnych oraz niski poziom powierzchni biologicznie czynnej, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami integracji i aktywnego spędzania czasu wolnego) • Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w słabym stanie technicznym, co wpływa na komfort życia i wysokie koszty utrzymania
Potencjały Podobszaru Podczachy	• Wysoki przyrost naturalny • Nowo powstała świetlica wiejska • Szansa na poprawę stanu technicznego i energooszczędności gminnej zabudowy mieszkaniowej • Potencjał wykorzystania przestrzeni publicznych

Skuteczna rewitalizacja powinna uwzględniać zarówno działania socjalne i aktywizujące, jak i poprawę warunków środowiskowych oraz rozwój funkcjonalnych przestrzeni publicznych. Przełamanie kryzysu w podobszarze Podczachy wymaga kompleksowego podejścia łączącego modernizację infrastruktury z integracją społeczną.

6.1.4. podobszar rewitalizacji Woźniaków

Podobszar Woźniaków zajmuje 17 ha, co stanowi 0,14% powierzchni gminy, a zamieszkuje go 67 osób, czyli 0,8% populacji gminy. Obszar ten łączy funkcję rolniczą, mieszkaniową i usługową, a w jego granicach znajdują się m.in. tartak, Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Michała Archanioła wraz z budynkami parafialnymi oraz siedziba zakonu Salezjanów im. Św. Jana Bosko.

Grafika 16 Podobszar Woźniaków - ortofotomapa.

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy⁷, podobszar charakteryzuje się znacznym udziałem terenów użytkowanych rolniczo oraz łąk, które dominują w krajobrazie i pełnią funkcję gospodarczą oraz ekologiczną. W ich sąsiedztwie znajdują się tereny wodne, stanowiące istotny element środowiska przyrodniczego. Struktura przestrzenna podobszaru łączy więc otwarte tereny zielone z przestrzeniami zabudowanymi, co tworzy charakterystyczny dla obszarów wiejskich układ przestrzenny.

Zabudowa mieszkaniowa obejmuje zarówno budynki jednorodzinne, jak i wielorodzinne, zlokalizowane głównie w centralnej i zachodniej części podobszaru. Wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych rozlokowane są również tereny działalności gospodarczej, w tym tartak, a także tereny usług kultury,

⁷ Uchwała nr XVI/106/2004 Rady Gminy Kutno z dnia 16 kwietnia 2004 r.

sakralnych i oświaty, skupione wokół kościoła i budynków parafialnych. Obszar ten posiada potencjał do dalszego zagospodarowania, szczególnie w zakresie poprawy dostępności przestrzeni publicznych i integracji funkcji rekreacyjnych.

Grafika 17 Zagospodarowanie terenu podobszaru Woźniaków.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

Podobszar Woźniaków został wyznaczony do rewitalizacji przede wszystkim ze względu na niekorzystne tendencje demograficzne i podwyższone obciążenie demograficzne, które mogą w przyszłości wpłynąć na jakość życia mieszkańców i dostępność usług społecznych. Mimo tego, że część wskaźników

społecznych nie wykazuje silnego kryzysu, pojawiają się czynniki, które mogą prowadzić do stopniowej marginalizacji tego obszaru, jeśli nie zostaną podjęte odpowiednie działania.

Najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest niski przyrost naturalny, który w podobszarze Woźniaków wynosi -14,93 na 1000 mieszkańców, co jest wynikiem gorszym niż średnia dla całej gminy -3,46. Wskazuje to na znaczącą przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń, co może skutkować stopniowym wyludnianiem się miejscowości. W kontekście obciążenia demograficznego, które wynosi 81,1% (przy 64,2% w gminie), wyraźnie widać, że na każdą osobę w wieku produkcyjnym przypada stosunkowo duża liczba mieszkańców w wieku przed- i poprodukcyjnym. Szczególnie wysoki jest udział osób starszych, co w przyszłości może oznaczać rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne.

Mimo niekorzystnych trendów demograficznych, saldo migracji w Woźniakowie wynosi 29,85 na 1000 mieszkańców, co oznacza, że więcej osób osiedla się w tej lokalizacji, niż z niej wyjeżdża. Jest to wynik nieco wyższy niż średnia dla gminy (26,84), co może świadczyć o tym, że Woźniaków pozostaje atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, prawdopodobnie dzięki bliskości miasta Kutno lub korzystnym warunkom mieszkaniowym.

Sytuacja na rynku pracy nie odbiega znacząco od średniej gminnej, jednak nadal wymaga uwagi. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców wynosi 44,78, co jest wartością nieznacznie wyższą niż w gminie (43,20). Podobnie, udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wynosi 8,1%, co również przewyższa wartość dla całej gminy (7,1%). Chociaż różnice te nie są drastyczne, mogą wskazywać na problemy z dostępnością miejsc pracy w pobliżu lub z dopasowaniem kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Pod względem bezpieczeństwa, podobszar wyróżnia się pozytywnie – wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wynosi 0, co oznacza, że w ostatnim czasie nie odnotowano poważniejszych incydentów kryminalnych. Może to świadczyć o silnych więziach sąsiedzkich i niskim poziomie zagrożeń związanych z przestępczością. Z drugiej strony, wskaźnik liczby zdarzeń drogowych jest tu wyraźnie wyższy niż w gminie (14,93 wobec 7,95), co może wskazywać na problem z infrastrukturą drogową, nadmierną prędkość pojazdów lub niebezpieczne skrzyżowania w obrębie podobszaru.

Tabela 21 Wskaźnik sfery społecznej dla podobszaru Podczachy.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Bielawki
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-3,46	-14,93
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	26,84	29,85
Obciążenie demograficzne	64,2%	81,1%
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	43,20	44,78

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,1%	8,1%
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	139,15	89,55
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	10,94	0
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	127,06	0
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	34,56	0
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	3,11	0
Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	34,56	0
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	8,41	0
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	7,95	14,93

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, Woźniaków nie jest podobszarem z silnie rozwiniętym kryzysem społecznym, ale obserwowane w nim niekorzystne procesy demograficzne, umiarkowanie wysokie bezrobocie mogą prowadzić do stopniowego osłabienia potencjału rozwojowego miejscowości. Mimo dodatniego salda migracji, wysoki poziom obciążenia demograficznego sugeruje, że w dłuższej perspektywie konieczne będą działania wspierające zarówno osoby starsze, jak i młodsze pokolenie, aby uniknąć wyludniania się tego obszaru. Rewitalizacja powinna koncentrować się na wzmocnieniu infrastruktury drogowej, poprawie warunków dla rodzin z dziećmi oraz osób starszych.

Sfera gospodarcza

Podobszar Woźniaków charakteryzuje się relatywnie wysokim poziomem przedsiębiorczości, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, wynoszącej 74,6 – wartość ta przewyższa średnią dla gminy (55,3). Obszar ten wykazuje więc potencjał gospodarczy, który może wynikać z korzystnej lokalizacji oraz dostępności do rynku pracy w pobliskim mieście.

Jednak analiza dynamiki przedsiębiorczości ujawnia brak wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, co może wskazywać na trudności w podejmowaniu nowych inicjatyw gospodarczych lub ograniczoną atrakcyjność inwestycyjną podobszaru. Saldo pomiędzy nowo rejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami wynosi 0,0, co oznacza stagnację w rozwoju działalności gospodarczej, podczas gdy w skali całej gminy wskaźnik ten osiąga wartość dodatnią (0,9).

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że mieszkańcy doceniają bliskość miasta jako atut, co może sugerować, że wielu z nich znajduje zatrudnienie poza podobszarem. Może to wskazywać na niewystarczającą liczbę lokalnych miejsc pracy oraz ograniczoną dostępność usług i działalności gospodarczych, które mogłyby stymulować rozwój społeczno-gospodarczy.

Tabela 22 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Woźniaków.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Woźniaków
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	55,3	74,6
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,9	0,0

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

Podobszar Woźniaków nie jest obszarem szczególnie obciążonym problemami środowiskowymi, jednak analiza wskaźników wskazuje na pewne zagrożenia związane z jakością powietrza i gospodarką emisyjną. Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2.5 wynosi 15,4, co stanowi wartość nieco wyższą niż średnia dla gminy (14,7). Może to być związane z lokalnymi źródłami emisji, w tym indywidualnym ogrzewaniem budynków paliwami stałymi oraz ruchem drogowym.

Pozytywnym aspektem jest stopniowe odchodzenie od ogrzewania paliwem stałym – w podobszarze udział gospodarstw domowych korzystających z tego rodzaju systemów wynosi 69,0%, co jest wynikiem korzystniejszym niż w skali gminy (80,2%). Dane te wskazują na częściową modernizację systemów grzewczych, choć nadal znaczna część budynków wymaga przejścia na bardziej ekologiczne źródła ciepła.

Kolejnym pozytywnym aspektem jest ograniczona obecność wyrobów azbestowych w zabudowie. Udział nieruchomości, w których zidentyfikowano tego typu materiały, wynosi 8,5%, co jest wynikiem wyraźnie niższym niż w skali gminy (26,1%). Może to świadczyć o wcześniejszych działaniach w zakresie eliminacji szkodliwych materiałów budowlanych, co korzystnie wpływa na stan środowiska i bezpieczeństwo mieszkańców.

Wyniki ankiety wskazują, że aspekty środowiskowe nie są postrzegane jako kluczowy problem w podobszarze, co może sugerować, że mieszkańcy nie odczuwają negatywnych skutków wynikających ze stanu powietrza czy gospodarki odpadowej.

Tabela 23 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Woźniaków.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Gołębievek Nowy
Średnie roczne stężenie PM2.5	14,7	15,4
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	80,2%	69,0%

Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach ogółem	26,1%	8,5%
--	-------	------

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W ramach sfery zidentyfikowano zjawiska problemowe w podobszarze. Podobszar Woźniaków posiada stosunkowo wysoki udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem (5,9% przy wartości referencyjnej dla gminy wynoszącej 0,4%). Teoretycznie wskazuje to na potencjał w zakresie dostępności terenów zielonych, jednak analiza jakościowa oraz wyniki ankiety wskazują na niedostateczne zagospodarowanie tych terenów oraz brak infrastruktury rekreacyjnej i miejsc spotkań mieszkańców.

Udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 71,7%, co jest wynikiem niższym niż w skali całej gminy (93,0%). Oznacza to stosunkowo wysoką intensywność zabudowy lub obecność utwardzonych terenów, które mogą ograniczać retencję wód opadowych oraz wpływać na mikroklimat podobszaru.

Wyniki ankiety wskazują na brak atrakcyjnych miejsc do spędzania czasu wolnego oraz deficyt przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na ograniczoną ofertę kulturalną i rozrywkową, co sugeruje potrzebę działań w zakresie poprawy funkcjonalności przestrzeni publicznych oraz wzbogacenia oferty rekreacyjno-kulturalnej. Potencjał podobszaru podkreślają także zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego⁸ zgodnie z którymi miejscowość Woźniaków stanowi bezpośredni obszar podmiejski dla miasta Kutno.

Tabela 24 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Woźniaków.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Woźniaków
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,4	5,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	93,0%	71,7%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera techniczna

W kontekście infrastruktury technicznej kluczowe wyzwania dotyczą jakości infrastruktury drogowej oraz przestrzeni publicznych. Wyniki ankiety wskazują na niewystarczający stan techniczny chodników i ścieżek rowerowych, co stanowi istotną barierę dla komfortu i bezpieczeństwa poruszania się po podobszarze.

⁸ Uchwała Nr XXXVI/215/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 26 października 2017 roku

Zidentyfikowano również problemy związane z infrastrukturą transportu publicznego, w tym zły stan przystanków autobusowych oraz konieczność usunięcia zniszczonych wiat przystankowych. Choć podobszar posiada stosunkowo dobrą dostępność komunikacyjną, jakość infrastruktury transportowej wymaga poprawy.

Wśród zgłoszonych problemów znalazła się także niewystarczająca liczba funkcjonalnych przestrzeni publicznych, które mogłyby pełnić rolę miejsc spotkań oraz integracji mieszkańców. Deficyt infrastruktury społecznej i rekreacyjnej wskazuje na konieczność rewitalizacji istniejących terenów oraz dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców.

Podsumowanie

Podobszar Woźniaków cechuje się przede wszystkim niekorzystnymi trendami demograficznymi, na co wskazuje ujemny przyrost naturalny (-14,93) oraz wysokie obciążenie demograficzne (81,1%). Jednocześnie notuje się dodatnie saldo migracji (29,85), co sugeruje, że część mieszkańców napływa z zewnątrz – prawdopodobnie ze względu na bliskość Kutna. W sferze społecznej występują problemy z bezrobociem, udział osób bezrobotnych przekracza średnią w gminie. Charakterystycznym zjawiskiem jest brak korzystania z dostępnych świadczeń społecznych, choć deklarowana liczba klientów pomocy społecznej pozostaje względnie wysoka.

Podobszar wykazuje relatywnie wysoki poziom przedsiębiorczości (74,6 podmiotów na 1000 mieszkańców), jednak brak dodatniego salda nowych rejestracji wskazuje na stagnację w rozwoju działalności gospodarczej. Aspekty środowiskowe nie należą do kluczowych problemów podobszaru, choć nadal istnieje konieczność ograniczania emisji z ogrzewania paliwami stałymi. Z kolei sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna wymaga poprawy jakości infrastruktury oraz zagospodarowania obecnych terenów rekreacyjnych (5,9% powierzchni), które w praktyce nie są dostatecznie przystosowane do potrzeb mieszkańców.

Problemy Podobszaru Woźniaków

- Niekorzystne trendy demograficzne
 - wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego
 - ujemny przyrost naturalny
- Wysoka stopa bezrobocia
- Stagnacja w rozwoju gospodarczym
- Niewystarczające zagospodarowanie terenów rekreacyjnych oraz brak atrakcyjnych miejsc spotkań i oferty kulturalno-rozrywkowej dla mieszkańców
- Ograniczona powierzchnia biologicznie czynna
- Problemy związane z infrastrukturą techniczną - deficyt funkcjonalnych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców

	oraz niewystarczający stan chodników, ścieżek rowerowych oraz przystanków autobusowych
Potencjały Podobszaru Woźniaków	• Dodatnie saldo migracji • Relatywnie wysoki poziom przedsiębiorczości • Rozległe tereny rekreacyjne • Bliskość miasta Kutno

W kontekście rewitalizacji podobszaru należy podjąć działania nakierowane na zahamowanie negatywnych trendów demograficznych, wzmocnienie lokalnej oferty społeczno-kulturalnej oraz poprawę stanu infrastruktury publicznej. Ważnym celem jest również lepsze zagospodarowanie dostępnych terenów rekreacyjnych, tak aby podobszar mógł w pełni wykorzystać swój potencjał rozwojowy.

6.2. Podsumowanie analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji

Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji w Gminie Kutno wykazała, że wyznaczone podobszary: Bielawki, Gołębiewek Nowy, Podczachy oraz Woźniaków, charakteryzują się koncentracją zjawisk kryzysowych w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, środowiskowym i technicznym.

Wszystkie podobszary rewitalizacji dotknięte są problemami społecznymi, w tym wysokim bezrobociem, uzależnieniem od pomocy społecznej oraz niekorzystnymi trendami demograficznymi. W Podczachach i Bielawkach występuje wysoki udział osób w wieku nieprodukcyjnym, co stanowi obciążenie demograficzne. W Podczachach i Woźniakowie problemem jest także wysoka liczba przestępstw i zdarzeń drogowych, co wpływa na niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Dynamika rozwoju gospodarczego w podobszarach jest zróżnicowana. Bielawki wykazują najwyższy poziom aktywności gospodarczej, jednak w Gołębiewku Nowym i Podczachach odnotowano stagnację gospodarczą, a liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych jest ujemna. W Podczachach, gdzie znajduje się budynek wielorodzinny i mieszkania socjalne, sytuacja gospodarcza ma szczególnie niekorzystny wpływ na sytuację mieszkańców, ograniczając ich możliwości wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

Podobszary rewitalizacji charakteryzują się niewystarczającą infrastrukturą rekreacyjną i brakiem miejsc integracji społecznej. W Gołębiewku Nowym brakuje terenów rekreacyjnych, co ogranicza możliwości aktywizacji mieszkańców. W Bielawkach zlokalizowany jest historyczny park, który posiada

duży potencjał jako centrum integracji społecznej, jednak obecnie jego stan nie sprzyja wykorzystaniu tego potencjału. W Woźniakowie i Podczachach problemem jest niska jakość przestrzeni publicznych oraz brak funkcjonalnych rozwiązań komunikacyjnych.

Podobszary rewitalizacji wykazują różne problemy środowiskowe. W Bielawkach i Gołębiewku Nowym występuje podwyższone stężenie pyłów PM2.5, co wskazuje na problem z jakością powietrza. W Podczachach wysoki odsetek budynków ogrzewanych paliwem stałym oraz duża liczba obiektów zawierających azbest stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

Degradacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej to istotny problem, zwłaszcza w Podczachach, gdzie znajdują się mieszkania socjalne wymagające modernizacji. W Gołębiewku Nowym planowana jest poprawa infrastruktury w celu stworzenia przestrzeni publicznych sprzyjających integracji. W Bielawkach konieczna jest rewitalizacja parku i poprawa funkcjonalności przestrzeni wokół budynków mieszkalnych.

Problemy Obszaru Rewitalizacji	• Ujemny przyrost naturalny, wysoki odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, migracje młodych mieszkańców, w konsekwencji postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa (szczególnie w Podczachach i Woźniakowie). • Bezrobocie i wykluczenie społeczne – wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, trudności w dostępie do rynku pracy (najwyższy poziom bezrobocia w Bielawkach i Podczachach). • Problemy dotyczące uzależnień i przestępczości, brak poczucia bezpieczeństwa publicznego (Podczachy i Bielawki). • Brak infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz niewykorzystane tereny zielone i nadwodne, brak przestrzeni wypoczynkowych • Niedostateczna oferta kulturalna, niedostosowana infrastruktura publiczna do potrzeb mieszkańców. • Zdegradowane obiekty i przestrzenie publiczne, niska efektywność energetyczna budynków, ograniczenia architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami. • Nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu wolnego, niedostateczna infrastruktura sportowa • Deficyty funkcjonalno-przestrzenne, ograniczające możliwości korzystania z przestrzeni publicznych i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Potencjały Obszaru Rewitalizacji	• Możliwość poprawy stanu zbiorników wodnych (rekultywacja zamulonych stawów) • Występujące organizacje społeczne (Koło Gospodyń Wiejskich, Ochotnicza Straż Pożarna), które w przypadku lepszego zaplecza infrastrukturalnego mogą stać się ważnym animatorem życia lokalnego

- Wymagające modernizacji i konserwacji obiekty zamieszkania zbiorowego,
- Dostępność do usług publicznych, administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych w Kutnie, korzystne położenie gminy.
- Tereny zielone i infrastruktura rekreacyjna, które mogą zostać zagospodarowane na potrzeby mieszkańców.
- Silny kapitał społeczny, organizacje pozarządowe wspierające aktywność mieszkańców i integrację społeczną.
- Względnie dobra sytuacja gospodarcza w niektórych obszarach, pozwalająca na rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji gminy Kutno umożliwiła szczegółowe rozpoznanie problemów i potencjałów obszaru, co pozwoliło na określenie potrzeb rewitalizacyjnych. W poniższym zestawieniu w sposób syntetyczny wskazano potrzeby rewitalizacyjne w odniesieniu do podobszarów rewitalizacji.

Tabela 25 Zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne.

Potrzeby rewitalizacyjne	Podobszary rewitalizacji			
	Bielawki	Gołębiewek Nowy	Podczachy	Woźniaków
Dostosowanie infrastruktury do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności usług.	×	×	×	×
Rewitalizacja terenów zielonych i zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjnych.	×	×	×	×
Poprawa oferty sportowej i rekreacyjnej, stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego.	×	×	×	×
Wzmocnienie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie patologiom społecznym.	×	×	×	
Modernizacja i adaptacja obiektów publicznych oraz gminnego zasobu mieszkaniowego, poprawa ich funkcjonalności i efektywności energetycznej.				×
Rozwój oferty kulturalnej, dostosowanie infrastruktury do oczekiwań mieszkańców.	×	×	×	×

Potrzeby rewitalizacyjne	Podobszary rewitalizacji			
	Bielawki	Gołębiewek Nowy	Podczachy	Woźniaków
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości			X	X

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, wyniki analizy pogłębionej wskazują na konieczność podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych w gminie Kutno. Kluczowe obszary interwencji obejmują poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację gospodarczą oraz wdrożenie działań na rzecz ochrony środowiska i poprawy jakości przestrzeni publicznych. Poniższa matryca przedstawia syntetyczną analizę przyczynowo-skutkową problemów obszaru rewitalizacji, uwzględniającą jego potencjały i potrzeby. Stanowi ona podstawę do dalszego opracowania celów rewitalizacji oraz kierunków działań.

Tabela 26 Macierz rewitalizacyjna (problemy, potrzeby i potencjały).

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania	Potencjały
Ujemny przyrost naturalny, migracje młodych mieszkańców, starzenie się społeczeństwa	Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, odpływ młodych ludzi	Zmniejszająca się liczba mieszkańców, ograniczenie potencjału rozwojowego	Stworzenie warunków do zatrzymania młodych mieszkańców i wsparcia seniorów.	Silny kapitał społeczny, aktywność organizacji lokalnych (KGW, OSP) Dostępność terenów zielonych i rekreacyjnych, które mogą zostać zagospodarowane
Stworzenie warunków do zatrzymania młodych mieszkańców i wsparcia seniorów	Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, stagnacja gospodarcza	Pogłębianie się ubóstwa i marginalizacji społecznej	Programy aktywizacji zawodowej i wsparcia lokalnej społeczności	Silny kapitał społeczny, aktywność organizacji lokalnych (KGW, OSP)
Programy aktywizacji zawodowej i wsparcia lokalnej przedsiębiorczości	Podwyższona przestępczość, obniżone poczucie bezpieczeństwa mieszkańców	Niska jakość życia, ograniczone poczucie bezpieczeństwa	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i profilaktyki społecznej	Dostępność do usług publicznych, administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych w Kutnie Względnie dobra sytuacja gospodarcza w niektórych obszarach, pozwalająca na rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania	Potencjały
Brak infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, niewykorzystane tereny zielone i nadwodne	Ograniczone możliwości rekreacji, brak atrakcji turystycznych i miejsc wypoczynku	Zmniejszona atrakcyjność osiedleńcza, brak aktywności turystycznej	Rewitalizacja terenów zielonych i rozwój przestrzeni rekreacyjnych	Dostępność terenów zielonych i rekreacyjnych, które mogą zostać zagospodarowane
Niedostateczna oferta kulturalna, niedostosowana infrastruktura publiczna	Brak dostępu do kultury i wydarzeń integrujących	Ograniczone możliwości rozwoju społecznego i kulturalnego	Rozwój oferty kulturalnej, dostosowanie infrastruktury do oczekiwań mieszkańców.	Silny kapitał społeczny, aktywność organizacji lokalnych (KGW, OSP) Dostępność do usług publicznych, administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych w Kutnie Istniejące świetlice i miejsca spotkań możliwe do adaptacji
Zdegradowane obiekty i przestrzenie publiczne, niska efektywność energetyczna budynków	Brak modernizacji budynków publicznych, wysokie koszty eksploatacji	Dalsza degradacja przestrzeni publicznych, obniżenie jakości życia	Modernizacja budynków i przestrzeni publicznych, poprawa efektywności energetycznej	Możliwość modernizacji budynków publicznych i gminnego zasobu mieszkaniowego
Nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu wolnego Deficyty funkcjonalno-przestrzenne, ograniczony dostęp do przestrzeni publicznych	Ograniczona aktywność społeczna, brak infrastruktury sportowej i integracyjnej Trudności osób starszych i niepełnosprawnych w korzystaniu z przestrzeni	Brak integracji międzypokoleniowej, spadek jakości przestrzeni publicznych Bariery architektoniczne, wykluczenie społeczne osób z ograniczeniami	Tworzenie nowych przestrzeni integracyjnych i rekreacyjnych Likwidacja barier architektonicznych, poprawa dostępności dla wszystkich mieszkańców	Dostępne przestrzenie publiczne wymagające modernizacji i dostosowania Możliwość poprawy stanu zbiorników wodnych (rekultywacja zamulonych stawów)

Źródło: opracowanie własne.

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji

Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych jest kluczowym elementem GPR, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji. Oprócz wymogów prawnych, pełni ono rolę kompaktowego przedstawienia kluczowych założeń proponowanych zmian oraz wyznacza pożądane efekty po osiągnięciu celów rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych prac diagnostycznych, analizie przyczynowo skutkowej problemów oraz ocenie potencjałów i potrzeb, została stworzona wizja zakładanego stanu obszaru rewitalizacji po realizacji planowanych działań.

WIZJA

Obszar rewitalizacji Gminy Kutno stanie się nowoczesnym, dobrze skomunikowanym i funkcjonalnym miejscem do życia, oferującym wysoką jakość przestrzeni publicznych i rozwiniętą infrastrukturę rekreacyjną. Przeprowadzone działania rewitalizacyjne wpłyną na poprawę warunków bytowych mieszkańców, wzrost aktywności społecznej oraz rozwój gospodarczy.

W perspektywie wieloletniej, rewitalizacja doprowadzi do odnowienia i dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb wszystkich grup społecznych, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Zdegradowane przestrzenie wiejskie zostaną przekształcone w atrakcyjne miejsca spotkań, rekreacji i integracji mieszkańców.

Dzięki modernizacji budynków mieszkalnych i obiektów publicznych poprawi się efektywność energetyczna i komfort użytkowania. Wykorzystanie potencjału terenów zielonych oraz przestrzeni publicznych stworzy nowe możliwości rekreacyjne i ekologiczne, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Rewitalizacja pobudzi lokalną gospodarkę poprzez wsparcie przedsiębiorczości i nowych inwestycji, a także rozwój rynku pracy. Zwiększona oferta kulturalna i sportowa pozwoli na większą aktywizację mieszkańców, wzmacniając kapitał społeczny i budując tożsamość lokalnej społeczności.

Podsumowując, Gmina Kutno po zakończeniu procesu rewitalizacji będzie miejscem przyjaznym do życia, pracy i odpoczynku, oferującym zrównoważony rozwój, wysoki standard przestrzeni publicznych i poczucie bezpieczeństwa dla swoich mieszkańców.

PODOBSZAR BIELAWKI

Bielawki zyskają lepszą dostępność komunikacyjną dzięki modernizacji dróg lokalnych i dojazdowych. Poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu pieszym i rowerowym podniosą komfort życia mieszkańców i ułatwią codzienne funkcjonowanie. Kluczowym elementem zmian będzie rewitalizacja parku – z nowymi alejkami, nasadzeniami, uporządkowanymi stawami i małą architekturą. To miejsce stanie się centrum integracji dzięki świetlicy wiejskiej i zagospodarowanemu funkcjonalnemu terenowi parkowemu wokół. Organizacja cyklicznych wydarzeń takich jak pikniki rodzinne czy rajdy rowerowe dodatkowo wzmocni lokalne więzi społeczne.

PODOBSZAR GOŁĘBIEWEK NOWY

W Gołębiewku Nowym głównym kierunkiem zmian będzie poprawa jakości przestrzeni wspólnych i terenów zielonych, co stworzy mieszkańcom spędzania czasu wolnego. W ramach rewitalizacji powstanie nowa przestrzeń rekreacyjna z placem zabaw, alejkami i altaną integracyjną, a całość zostanie uzupełniona monitoringiem i zielenią urządzoną. Równolegle zrealizowana zostanie budowa chodnika, która poprawi bezpieczeństwo i skomunikuje nową strefę rekreacyjną z centrum miejscowości. Dzięki temu wieś zyska atrakcyjny, bezpieczny i funkcjonalny punkt spotkań, służący zarówno rodzinom, jak i seniorom.

PODOBSZAR PODCZACHY

Podczechy skoncentrują się na poprawie dostępności i bezpieczeństwa poprzez modernizację lokalnych dróg oraz uporządkowanie przestrzeni publicznych. Rewitalizacja obejmie otoczenie nowej świetlicy kontenerowej, gdzie powstaną plac zabaw, altana integracyjna i tereny zielone. To miejsce stanie się lokalnym centrum wydarzeń i spotkań międzypokoleniowych. Równolegle modernizacji poddany zostanie gminny budynek mieszkalny wielorodzinny – inwestycja obejmie termomodernizację, poprawę instalacji i części wspólnych, co znacząco podniesie standard życia mieszkańców. W połączeniu z zagospodarowaniem terenów zielonych, Podczechy zyskają funkcjonalne i nowoczesne przestrzenie zarówno do życia codziennego, jak i integracji społecznej.

PODOBSZAR WOŹNIAKÓW

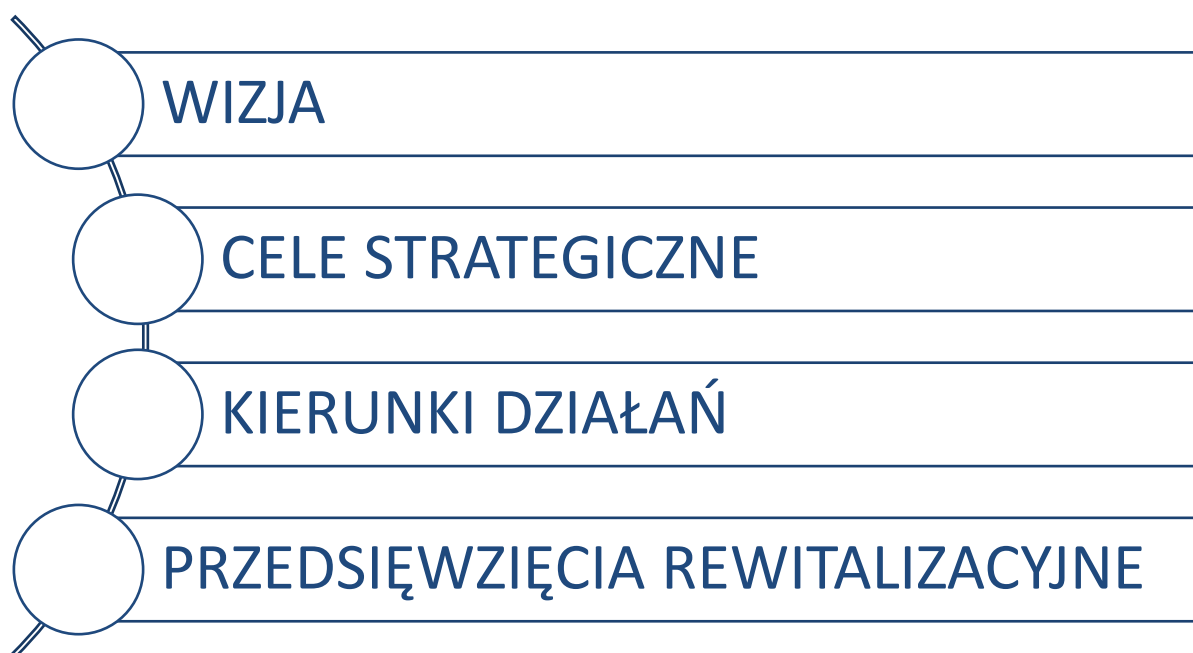
W Woźniakowie działania rewitalizacyjne skupią się na modernizacji i dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym osób starszych

i z niepełnosprawnościami. Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz wsparcie inicjatyw społecznych pozwolą wzmocnić integrację i kapitał społeczny, czyniąc miejscowość bardziej przyjazną i funkcjonalną. Planowane działania będą obejmować również zagospodarowanie terenów zielonych i wprowadzenie elementów rekreacyjnych, co zwiększy atrakcyjność osiedleńczą miejscowości i pozwoli stworzyć przestrzeń sprzyjającą wspólnym wydarzeniom, aktywności fizycznej i międzypokoleniowej integracji.

8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Realizacja wizji obszaru rewitalizacji będzie oparta na precyzyjnie określonych celach, których osiągnięcie przyczyni się do kompleksowej poprawy jakości życia mieszkańców. Kluczowe działania koncentrują się na integracji i aktywizacji społecznej, podnoszeniu standardu warunków bytowych, a także na podniesieniu jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych, w tym terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych.

Skuteczna implementacja założeń rewitalizacyjnych będzie opierać się na wykorzystaniu potencjałów rozwojowych zidentyfikowanych w szczegółowej analizie obszaru rewitalizacji. Cele sformułowano na podstawie wizji, która została opracowana w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby lokalnej społeczności.

Dwa cele obejmują pięć kluczowych sfer: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną oraz środowiskową. Ich realizacja będzie sprzyjać ożywieniu społecznemu, podniesieniu jakości życia mieszkańców oraz zwiększeniu atrakcyjności osiedleńczej zarówno obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy Kutno.

Cel strategiczny 1

Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego

Cel strategiczny 2

Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Cel strategiczny 1

Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego

Pierwszy cel strategiczny koncentruje się na tworzeniu warunków sprzyjających integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców, tak aby mogli angażować się w życie lokalnej społeczności, wzmacniać więzi międzypokoleniowe oraz współuczestniczyć w działaniach rewitalizacyjnych.

Kluczowe znaczenie ma rozwój przestrzeni i inicjatyw sprzyjających spotkaniom mieszkańców, takich jak świetlice wiejskie, centra aktywności lokalnej oraz miejsca spotkań na świeżym powietrzu. Niezbędne jest także organizowanie wydarzeń integracyjnych, warsztatów oraz działań edukacyjnych i kulturalnych, które pobudzą aktywność społeczną oraz zwiększą zaangażowanie mieszkańców w rozwój ich miejscowości.

Dodatkowo cel obejmuje przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – szczególnie wśród seniorów, osób z niepełnosprawnościami i osób zagrożonych ubóstwem. Wzmocnienie usług społecznych i działań animacyjnych pozwoli na ich większą aktywizację i poprawę jakości życia. Równie istotnym elementem jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez modernizację przestrzeni publicznych oraz działania przeciwdziałające przestępczości i uzależnieniom.

Zakładane efekty:

- Większa integracja mieszkańców i rozwój więzi społecznych
- Powstanie przestrzeni sprzyjających spotkaniom i aktywności lokalnej
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa i przeciwdziałanie patologiom społecznym
- Organizacja wydarzeń, warsztatów i działań społecznych aktywizujących mieszkańców
- Wzmocnienie usług społecznych i integracyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem

Cel strategiczny 2

Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Drugi cel strategiczny obejmuje kompleksową poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz infrastruktury mieszkaniowej, tak aby mieszkańcy mogli korzystać z lepszego otoczenia, funkcjonalnych terenów rekreacyjnych oraz bezpiecznych i komfortowych warunków zamieszkania.

Istotnym elementem jest modernizacja i dostosowanie budynków mieszkalnych, w tym gminnego zasobu mieszkaniowego, tak aby poprawić ich efektywność energetyczną, funkcjonalność oraz estetykę. W szczególności chodzi o poprawę jakości mieszkań komunalnych i socjalnych, co wpłynie na podniesienie standardu życia mieszkańców oraz zahamowanie procesów degradacji i wykluczenia społecznego.

Jednocześnie celem jest rozwój terenów zielonych, rekreacyjnych i sportowych, które stworzą przestrzeń do aktywnego spędzania czasu oraz integracji mieszkańców. Poprawa dostępności tych miejsc oraz ich modernizacja przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne wpłyną także na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych, co zwiększy ich walory użytkowe, podniesie atrakcyjność osiedleńczą.

Zakładane efekty:

- Poprawa jakości i funkcjonalności zasobu mieszkaniowego, w tym mieszkań komunalnych i socjalnych
- Rewitalizacja przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych, dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców
- Wzrost atrakcyjności obszaru, podniesienie walorów estetycznych i użytkowych
- Lepsze warunki do zamieszkania, aktywnego spędzania czasu i integracji społecznej
- Poprawa efektywności energetycznej budynków i komfortu życia mieszkańców

Cele rewitalizacyjne zostały uszczegółowione poprzez przypisanie im kierunków działań, które bezpośrednio odpowiadają na zidentyfikowane problemy i niekorzystne zjawiska występujące na obszarach rewitalizacji. Kierunki te pełnią rolę łącznika pomiędzy ogólnymi celami rewitalizacji, a konkretnymi przedsięwzięciami, co zapewnia spójność i logiczną strukturę całego Programu.

Pojęcie kierunków działań ma szerszy zakres niż lista pojedynczych projektów rewitalizacyjnych – obejmuje również zagadnienia, które nie mogą być bezpośrednio ujęte w ramach pojedynczych inicjatyw. Stanowią one istotne wytyczne dla planowania działań zmierzających do realizacji celów strategicznych oraz urzeczywistnienia wizji obszaru rewitalizacji.

Tabela 27 Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych.

CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i	1.1. Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań

bezpieczeństwa publicznego	1.2. Organizacja wydarzeń i działań aktywizujących mieszkańców – inicjatywy międzypokoleniowe, festyny, warsztaty, zajęcia edukacyjne i kulturalne 1.3. Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem – programy aktywizacji społecznej i zawodowej dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób bezrobotnych 1.4. Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców 1.5. Rozwój usług społecznych i działań na rzecz integracji – działania wspierające rodziny, osoby starsze i osoby w trudnej sytuacji życiowej.
2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji	2.1. Modernizacja i dostosowanie zasobu mieszkaniowego – poprawa standardów mieszkań komunalnych i socjalnych, zwiększenie efektywności energetycznej budynków 2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców 2.3. Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców 2.4. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych 2.5. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Źródło: opracowanie własne

Poniższa matryca przedstawia planowaną interwencję rewitalizacyjną, wskazując powiązania pomiędzy zdiagnozowanymi problemami, istniejącymi potencjałami oraz spodziewanymi efektami działań. W zestawieniu ujęto kierunki działań wynikające z przyjętych celów rewitalizacyjnych, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie integracji społecznej, aktywizację lokalnej społeczności oraz modernizację przestrzeni i zasobu mieszkaniowego.

Każdy kierunek działań został zestawiony z odpowiadającymi mu zjawiskami kryzysowymi, które uzasadniają potrzebę podjęcia interwencji, jak również z potencjałami obszaru, które mogą zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji. Ostatecznym rezultatem wdrażanych działań będzie osiągnięcie spodziewanych efektów, które przyczynią się do trwałej poprawy warunków życia, zwiększenia atrakcyjności obszaru oraz pobudzenia aktywności mieszkańców.

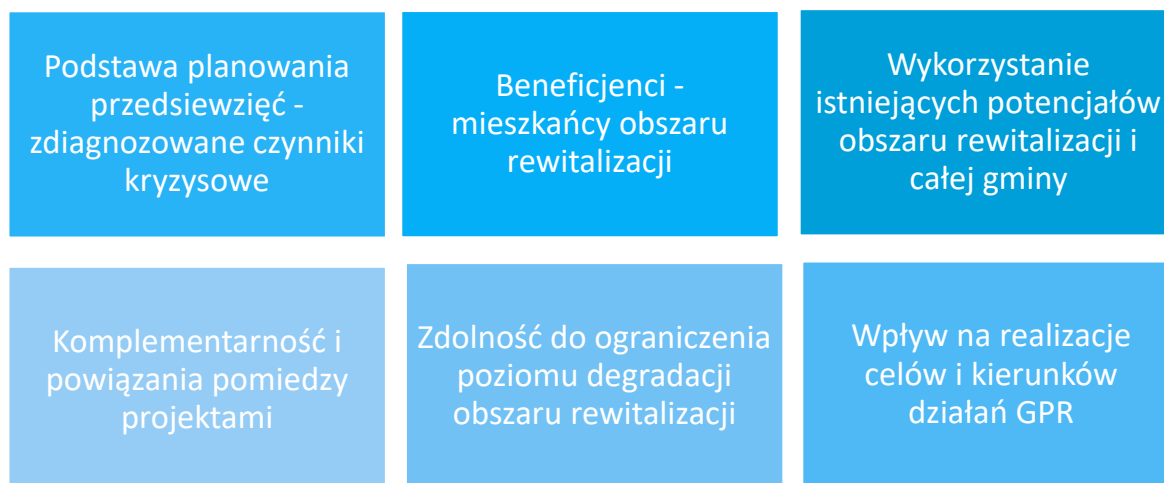
Tabela 28 Logika interwencji rewitalizacyjnej w gminie Kutno.

CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ	DIAGNOZOWANE ZJAWISKA KRYZYSOWE	POTENCJAŁY	SPODZIEWANE EFEKTY
1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego	1.1. Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej	Brak miejsc do spotkań i integracji, osłabienie więzi społecznych	Istniejące świetlice i miejsca spotkań możliwe do adaptacji	Większa integracja mieszkańców, rozwój więzi społecznych
	1.2. Organizacja wydarzeń i działań aktywizujących mieszkańców	Niska aktywność społeczna mieszkańców, ograniczona oferta kulturalna	Silny kapitał społeczny, aktywność organizacji pozarządowych	Wzrost aktywności społecznej, większe zaangażowanie mieszkańców
	1.3. Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem	Wykluczenie seniorów, osób z niepełnosprawnościami i długotrwale bezrobotnych	Dostępność funduszy na aktywizację społeczną i wsparcie grup defaworyzowanych	Lepsze warunki życia i większa aktywizacja zawodowa osób wykluczonych
	1.4. Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa	Niska jakość przestrzeni publicznych, ograniczone poczucie bezpieczeństwa	Tereny zielone i infrastruktura rekreacyjna możliwe do zagospodarowania	Bezpieczne, funkcjonalne przestrzenie publiczne
	1.5. Rozwój usług społecznych i działań na rzecz integracji	Niedostateczny dostęp do usług społecznych, brak wsparcia dla osób starszych	Dostępność do usług publicznych, administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych w Kutnie	Lepszy dostęp do usług społecznych, wsparcie dla osób starszych i rodzin
2 Rewitalizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu	2.1. Modernizacja i dostosowanie zasobu mieszkaniowego	Zdegradowane budynki mieszkalne, niska efektywność energetyczna	Wymagające modernizacji i konserwacji obiekty zamieszkania zbiorowego	Podniesienie standardu mieszkań, zmniejszenie kosztów utrzymania

CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ	DIAGNOZOWANE ZJAWISKA KRYZYSOWE	POTENCJAŁY	SPODZIEWANE EFEKTY
poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru	2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych	Nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu	Możliwość poprawy stanu zbiorników wodnych (rekultywacja zamulonych stawów) Tereny zielone i infrastruktura rekreacyjna możliwe do zagospodarowania	Podniesienie standardu mieszkań, zmniejszenie kosztów utrzymania
	2.3. Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych	Niewykorzystane tereny zielone i nadwodne, brak infrastruktury rekreacyjnej	Zasoby zielone i infrastruktura rekreacyjna, które mogą zostać wykorzystane	Lepsza dostępność terenów rekreacyjnych i aktywności na świeżym powietrzu
	2.4. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych	Bariery architektoniczne, trudności w poruszaniu się osób starszych i z niepełnosprawnościami	Silny kapitał społeczny, lokalne inicjatywy i możliwość zaangażowania mieszkańców	Większa inkluzywność przestrzeni publicznych, eliminacja barier i lepsza dostępność dla wszystkich mieszkańców
	2.5. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej	Odptyw mieszkańców, niska atrakcyjność zamieszkania w obszarze rewitalizacji	Korzystne położenie gminy, dobre skomunikowanie z Kutnem	Zatrzymanie mieszkańców, wzrost atrakcyjności osiedleńczej

9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych została opracowana na podstawie zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ich bezpośredniego wpływu na realizację celów i kierunków działań. Dzięki spójności i powiązaniom między poszczególnymi inicjatywami, projekty te będą bezpośrednio przyczyniać się do redukcji zjawisk kryzysowych.

9.1. Przedsięwzięcia podstawowe

Poniższe zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powstało w wyniku metodycznych poszukiwań i wypracowania odpowiedzi na zjawiska problemowe zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji. Ich opracowanie opiera się o wyznaczone cele i przypisane im kierunki działań i dąży do ich realizacji.

Zestawienie uzupełnione jest o wnioskodawcę oraz obszar, na którym będą realizowane.

Tabela 29 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Nr	Nazwa projektu	Wnioskodawca / podmiot/y realizujący/e	Podobszar rewitalizacji
1	Rewitalizacja parku w Bielawkach	Gmina Kutno	Bielawki
2	Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini- tężni solankowej.	Gmina Kutno	Bielawki Gołębiewek Nowy Podczachy Woźniaków
3	Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym	Gmina Kutno	Gołębiewek Nowy

Nr	Nazwa projektu	Wnioskodawca / podmiot/y realizujący/e	Podobszar rewitalizacji
4	Budowa chodnika w Gołębiewku Nowym	Gmina Kutno	Gołębiewek Nowy
5	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej	Gmina Kutno	Podczachy
6	Modernizacja gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy.	Gmina Kutno	Podczachy
7	Rewitalizacja terenu gminnego w miejscowości Woźniaków	Gmina Kutno	Woźniaków

Tabela 30 Fiszka projektowa nr 1.

PROJEKT 1
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rewitalizacja parku w Bielawkach
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025- 2028
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Park w Bielawkach, mimo swojego potencjału rekreacyjnego i społecznego, znajduje się w stanie degradacji i niewystarczającego zagospodarowania, co ogranicza jego funkcjonalność i atrakcyjność dla mieszkańców. Brak odpowiedniego wyposażenia oraz zniszczona infrastruktura powodują, że przestrzeń ta nie pełni swojej roli jako miejsce rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej. Ponadto, występują bariery architektoniczne, które utrudniają korzystanie z parku osobom starszym, rodzinom z dziećmi oraz osobom z niepełnosprawnościami. Niedostateczna infrastruktura oświetleniowa i brak bezpiecznych ścieżek dodatkowo ograniczają dostępność i komfort użytkowania przestrzeni.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Poprawa jakości przestrzeni publicznej oraz stworzenie funkcjonalnego i estetycznego miejsca rekreacji dla mieszkańców • Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez zapewnienie przestrzeni sprzyjających spotkaniom, wydarzeniom i aktywnościom międzypokoleniowym • Zapewnienie dostępności parku dla wszystkich mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi • Podniesienie atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez poprawę estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej

Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie

Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego

Kierunki działań:

1.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań

1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców

Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.3 Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przywrócenie parku do użyteczności publicznej. Zakres projektu obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej, oraz:

- wykarczowanie samosiejek drzew i krzewów,
- odmulenie i poprawa stanu dwóch stawów znajdujących się w parku,
- wyznaczenie alejek spacerowych, posadowienie ławek, dokonanie nowych nasadzeń,
- inne prace zgodnie z dokumentacją projektową.

Zakres planowanych prac obejmuje obszary częściowo objęte ochroną konserwatorską oraz ich bezpośrednie sąsiedztwo. Realizacja przedsięwzięcia będzie wymagała zachowania zasad wynikających z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.).

Dopuszczalne zmiany w strukturze przestrzennej, funkcjonalnej i technicznej terenów objętych ochroną będą wynikać z wcześniejszych konsultacji oraz akceptacji Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zakres planowanej inwestycji podlega uprzedniemu uzgodnieniu i akceptacji przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a realizacja projektu będzie możliwa wyłącznie po uzyskaniu wymaganych prawem zezwoleń i uzgodnień. Wszelkie prace projektowe i wykonawcze będą prowadzone z poszanowaniem wartości historycznych, kulturowych i krajobrazowych obszaru oraz w sposób zapewniający zachowanie i ekspozycję jego walorów zabytkowych.

Ponadto w projekcie nie przewiduje się wycinki drzew albo krzewów czy zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnej (z wyjątkiem sytuacji, w której wycięcie drzew lub krzewów wynika z ekspertyzy dendrologicznej lub też bez ich wycięcia nie ma możliwości realizacji danego zamierzenia zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami).

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Bielawki, działki: 85, 84/1, 87

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Rewitalizacja parku w Bielawkach zostanie przeprowadzona zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, zapewniając pełną dostępność przestrzeni dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku i sprawności. Zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne, a ciągi piesze zostaną przebudowane tak, aby spełniały standardy dostępności – będą miały utwardzoną, antypoślizgową i kontrastową nawierzchnię oraz odpowiednią szerokość, umożliwiając swobodne poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami i rodzinom z wózkami. W parku pojawią się czytelne oznaczenia przestrzenne oraz tablice informacyjne dostosowane do osób z dysfunkcjami wzroku, a odpowiednio zaprojektowane oświetlenie poprawi bezpieczeństwo i komfort użytkowania. Mała architektura, w tym ławki i stoły piknikowe, zostanie zaprojektowana tak, aby była funkcjonalna także dla osób starszych i poruszających się na wózkach. Place zabaw i strefy rekreacyjne będą zawierały integracyjne elementy, umożliwiające wspólne korzystanie z przestrzeni przez dzieci i dorosłych o różnych potrzebach. Projekt realizowany będzie zgodnie z wytycznymi WCAG (w zakresie informacji i oznakowania przestrzeni publicznych) oraz ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Szacowana wartość przedsięwzięcia

700 000,00 zł

Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu:

Liczba przestrzeni publicznych o funkcjach społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych objętych rewitalizacją – 1 (pomiar wskaźnika na podstawie dokumentacji projektowej i odbioru prac)

Wskaźniki rezultatu:

Liczba dni w sezonie, w których przestrzeń jest wykorzystywana do aktywności społecznej lub rekreacyjnej – 200 (pomiar: Obserwacje lokalne, kalendarz wydarzeń)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Fiszka projektowa nr 2.

Projekt 2

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini- tężni solankowej.
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025- 2035
Realizator
Gmina Kutno / GOPS
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Obszar rewitalizacji charakteryzuje się niedostateczną ofertą rekreacyjną i integracyjną, co ogranicza aktywność społeczną mieszkańców oraz ich zaangażowanie w życie lokalne. Brakuje przestrzeni sprzyjających spędzaniu czasu wolnego, zwłaszcza dla rodzin z dziećmi i osób starszych, a także wydarzeń i inicjatyw aktywizujących społeczność. Mimo istnienia terenów zielonych, nie są one w pełni wykorzystywane, co wpływa na niski poziom aktywności fizycznej i społecznej mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej i integracyjnej, dostępnej dla wszystkich mieszkańców • Promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia poprzez organizację wydarzeń plenerowych oraz budowę infrastruktury rekreacyjnej • Wzmocnienie więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców, zwłaszcza rodzin z dziećmi, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem • Poprawa jakości przestrzeni publicznych, zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i integracja społeczna poprzez rozwój lokalnych wydarzeń i miejsc spotkań
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego Kierunki działań: 1.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań 1.2 Organizacja wydarzeń i działań aktywizujących mieszkańców – inicjatywy międzypokoleniowe, festyny, warsztaty, zajęcia edukacyjne i kulturalne 1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji Kierunki działań: 2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.3 Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres przedsięwzięcia łączy ze sobą działania infrastrukturalne oraz społeczne, planowane działania:

- 1) Organizowane sezonowo pikniki rodzinne i rajdy rowerowe, aby mieszkańcy aktywnie spędzali czas wolny.
- 2) Budowa placów zabaw i aranżowanie terenów zielonych, co uatrakcyjni tereny wiejskie i stworzy możliwość integracji wśród najmłodszych mieszkańców i ich rodziców.
- 3) Budowa w parkach lub na skwerach mini- tężni solankowych, dzięki czemu powstaną miejsca atrakcyjne dla każdej grupy wiekowej, w tym dla seniorów.

Działania miękkie (społeczne) będą realizowane w połączeniu ze zrewitalizowaną infrastrukturą społeczną, kulturalną i rekreacyjną. Szczegółowy opis przedsięwzięć infrastrukturalnych zostanie określony po opracowaniu dokumentacji projektowej.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Miejscowości: Podczachy, Bielawki, Leszno, Byszew, Głogowiec, Strzegocin, Gołębiewek Nowy.

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przestrzenie rekreacyjne oraz infrastruktura powstała w ramach przedsięwzięcia zostaną zaprojektowane zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, eliminując bariery architektoniczne i zapewniając łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców, w tym osób starszych, rodzin z dziećmi i osób z niepełnosprawnościami. Ścieżki spacerowe, place zabaw oraz mini-tężnia solankowa zostaną dostosowane do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością – przewidziane zostaną utwardzone nawierzchnie, ławki z podłokietnikami, strefy odpoczynku oraz dostosowane urządzenia rekreacyjne. Pikniki rodzinne i rajdy rowerowe będą organizowane w miejscach dostępnych dla wszystkich użytkowników, a informacje o wydarzeniach zostaną przygotowane zgodnie ze standardami WCAG, aby umożliwić ich odbiór także osobom z ograniczoną percepcją wzroku i słuchu. Dzięki temu przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia integracji i włączenia społecznego, umożliwiając wszystkim mieszkańcom aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich
, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Szacowana wartość przedsięwzięcia

700 000,00 zł

Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu:

Liczba wydarzeń integracyjnych zorganizowanych w ramach rewitalizacji – 70 szt. (7 wydarzeń w ciągu roku w sezonie kwiecień – wrzesień) (pomiar: kalendarz wydarzeń, listy obecności, dokumentacja fotograficzna)

Liczba nowo utworzonych przestrzeni rekreacyjnych ogólnodostępnych – 7 (dokumentacja realizacji inwestycji, protokoły odbioru)

Wskaźniki rezultatu:

Szacunkowa liczba uczestników wydarzeń w skali roku - 500 osób (pomiar: kalendarz wydarzeń, listy obecności, dokumentacja fotograficzna)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32 Fiszka projektowa nr 3.

Projekt 3
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025-2035
Realizator
Gmina Kutno
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Teren w Gołębiewku Nowym, pomimo swojego potencjału, pozostaje niedostatecznie zagospodarowany i niewykorzystany na potrzeby mieszkańców. Brakuje odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej i integracyjnej, co ogranicza możliwość aktywnego spędzania czasu i spotkań społecznych. Istniejąca przestrzeń nie spełnia także standardów dostępności, co wyklucza z jej użytkowania osoby starsze, rodziny z dziećmi oraz osoby z niepełnosprawnościami. Niska jakość przestrzeni publicznych wpływa negatywnie na atrakcyjność osiedleńczą i poziom życia mieszkańców, a brak elementów zieleni urządzonej ogranicza funkcję rekreacyjną tego miejsca.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Przywrócenie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej w sposób sprzyjający rekreacji i integracji mieszkańców • Poprawa estetyki i funkcjonalności terenu, zwiększenie jego atrakcyjności dla różnych grup użytkowników • Zapewnienie dostępnej i przyjaznej przestrzeni dla mieszkańców w różnym wieku, w tym osób z niepełnosprawnościami • Wzmocnienie więzi społecznych poprzez stworzenie miejsca sprzyjającego spotkaniom i wydarzeniom lokalnym
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego

Kierunki działań:

1.3 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań

1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców

Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.3 Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt obejmuje kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Gołębiewek Nowy. W ramach inwestycji przewidziane jest:

- projekt zagospodarowania terenu,
- utwardzenie nawierzchni (np. płyty ażurowe, nawierzchnie przepuszczalne),
- wykonanie alejek spacerowych i ciągów pieszych,
- montaż elementów małej architektury (ławki, kosze, stojaki rowerowe, tablice informacyjne),
- budowa bezpiecznego placu zabaw oraz strefy rekreacyjnej (np. ze stołem do gier planszowych, altaną integracyjną lub pergolą).
- Monitoring, ogrodenie, nasadzenie roślinności.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Podobszar Gołębiewek Nowy, dz. 157/1, 157/2

Opis zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Rewitalizacja terenu zostanie przeprowadzona zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, eliminując bariery architektoniczne i zapewniając równy dostęp do przestrzeni publicznej dla wszystkich mieszkańców. Powstaną utwardzone, szerokie i antypoślizgowe ścieżki, umożliwiające swobodne poruszanie się osobom na wózkach oraz seniorom. Strefy odpoczynku wyposażone zostaną w ławki z podłokietnikami i oparciami, a przestrzeń zostanie dostosowana do użytkowania przez osoby o różnym stopniu mobilności. Dodatkowo, oznakowanie i organizacja przestrzeni będą zgodne z wytycznymi WCAG, co zapewni czytelną informację dla osób niewidomych i słabowidzących. Przewidziane zostaną także strefy integracyjne, dostosowane do wspólnego użytkowania przez dzieci i dorosłych, w tym przez osoby z niepełnosprawnościami.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Łączna wartość przedsięwzięcia
400 000,00 zł
Wskaźniki produktu i rezultatu
Wskaźniki produktu: Liczba nowo utworzonych przestrzeni rekreacyjnych ogólnodostępnych – 1 (dokumentacja realizacji inwestycji, protokoły odbioru) Wskaźniki rezultatu: Liczba mieszkańców z dostępem do nowych przestrzeni rekreacyjnych - 427 osób (mieszkańcy miejscowości Gołębiewek Nowy) (pomiar: ewidencja ludności).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33 Fiszka projektowa nr 4.

Projekt 4
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Budowa chodnika w Gołębiewku Nowym
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025-2034
Realizator
Gmina Kutno
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w tym dzieci i seniorów często uczęszczających tym ciągiem, zapewnienie dostępności do planowanego (projekt rewitalizacyjny nr 3) terenu rekreacyjnego.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, pieszych i kierowców • Poprawa jakości życia mieszkańców podobszaru • Usprawnienie ruchu kolejowego
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego Kierunki działań: 1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców

Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt obejmuje prace związane z zaprojektowaniem oraz wybudowaniem chodnika wzdłuż ciągu komunikacyjnego w Gołębiewku Nowym .

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Podobszar Gołębiewek Nowy, dz. Nr 381

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja przedsięwzięcia zakłada dostosowanie nowo budowanego chodnika do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami ruchowymi i seniorów. Projektowana infrastruktura uwzględni: odpowiednią szerokość i nawierzchnię chodnika, umożliwiającą bezpieczne i wygodne poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich oraz z wózkami dziecięcymi, obniżone krawężniki przy przejściach dla pieszych i skrzyżowaniach, właściwe oświetlenie ciągu komunikacyjnego dla poprawy widoczności i bezpieczeństwa użytkowników po zmroku.

Dzięki tym rozwiązaniom poprawi się nie tylko bezpieczeństwo, ale także komfort poruszania się wszystkich grup mieszkańców – dzieci, seniorów oraz osób z ograniczoną mobilnością.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Łączna wartość przedsięwzięcia

300 000,00 zł

Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu:

Liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo – 1 (dokumentacja realizacji inwestycji, protokoły odbioru)

Wskaźniki rezultatu:

Liczba mieszkańców z dostępem do bezpiecznej infrastruktury- 427 osób (mieszkańcy miejscowości Gołębiewek Nowy) (pomiar: ewidencja ludności).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Fiszka projektowa nr 5.

Projekt 5
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Zagospodarowanie terenu przy budowanej świetlicy wiejskiej kontenerowej w Podczachach
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025-2035
Realizator
Gmina Kutno
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Obszar wokół nowo budowanej świetlicy wiejskiej w Podczachach pozostaje niezagospodarowany i nieprzystosowany do pełnienia funkcji społecznych i rekreacyjnych. Brak infrastruktury towarzyszącej utrudnia wykorzystanie świetlicy jako przestrzeni integracyjnej i aktywizującej mieszkańców. Ponadto, ograniczona dostępność terenu sprawia, że osoby starsze, dzieci oraz osoby z niepełnosprawnościami mają utrudniony dostęp do miejsca spotkań społeczności lokalnej. Brakuje także terenów zielonych i elementów małej architektury, które mogłyby zwiększyć atrakcyjność przestrzeni i umożliwić jej wielofunkcyjne wykorzystanie.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej wokół świetlicy, która sprzyja integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców • Zapewnienie odpowiedniego zagospodarowania terenu, umożliwiającego organizację wydarzeń lokalnych i spotkań międzypokoleniowych • Poprawa estetyki i dostępności przestrzeni, zwiększenie jej atrakcyjności dla mieszkańców Podczach • Eliminacja barier architektonicznych, zapewnienie swobodnego dostępu do świetlicy i jej otoczenia dla wszystkich użytkowników
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego Kierunki działań: 1.4 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań 1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji Kierunki działań:

2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.3 Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Inwestycja przewiduje zaaranżowanie przestrzeni wokół nowopowstałej świetlicy kontenerowej w sposób sprzyjający integracji i aktywności mieszkańców. Prace obejmą:

- wykonanie ogrodzenia terenu z bramą wjazdową oraz furtką,
- wyrównanie gruntu, niwelację terenu oraz przygotowanie nawierzchni pod zielen i place utwardzone,
- nasadzenia krzewów i drzew ozdobnych, założenie trawników oraz rabat kwiatowych,
- budowę funkcjonalnego placu zabaw,
- wykonanie altany integracyjnej z miejscami do siedzenia, która będzie pełniła funkcję plenerowej strefy spotkań,
- instalację oświetlenia oraz elementów małej architektury (ławki, kosze, tablice informacyjne).

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Podczachy, dz. ew. nr: 18

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Teren wokół świetlicy zostanie zagospodarowany zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, co pozwoli na jego swobodne użytkowanie przez wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku czy sprawności. Powstaną utwardzone ścieżki o odpowiedniej szerokości, umożliwiające łatwe poruszanie się osobom na wózkach oraz seniorom. Wzdłuż alejek zostaną rozmieszczone ławki z oparciami i podłokietnikami, a strefy odpoczynku zostaną dostosowane do potrzeb osób starszych oraz rodzin z dziećmi. Dodatkowo, oznakowanie i elementy informacyjne będą zgodne z wytycznymi WCAG, co zapewni ich czytelność dla osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi. Przewidziane zostaną także strefy rekreacyjne i zielone, które umożliwią aktywne spędzanie czasu przez wszystkich mieszkańców.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Szacowana wartość przedsięwzięcia

Ok. 250 000,00 zł

Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu:

Liczba przestrzeni publicznych o funkcjach społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych objętych rewitalizacją – 1 (pomiar wskaźnika na podstawie dokumentacji projektowej i odbioru prac)

Wskaźniki rezultatu:

Liczba dni w sezonie, w których przestrzeń jest wykorzystywana do aktywności społecznej lub rekreacyjnej – 200 (pomiar: Obserwacje lokalne, kalendarz wydarzeń)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 35 Fiszka projektowa nr 6.

Projekt 6
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Modernizacja gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025-2035
Realizator
Gmina Kutno
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Gminny budynek mieszkalny wielorodzinny w Podczachach znajduje się w niewystarczającym stanie technicznym, co negatywnie wpływa na warunki życia jego mieszkańców. Występują w nim problemy związane z niską efektywnością energetyczną, ograniczoną funkcjonalnością oraz niedostosowaniem do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami. Brak odpowiednich rozwiązań technicznych i architektonicznych prowadzi do zwiększonych kosztów utrzymania mieszkań, obniżenia komfortu życia oraz utrudnionego dostępu do budynku dla osób o ograniczonej mobilności.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację budynku i dostosowanie go do współczesnych standardów mieszkaniowych • Zwiększenie efektywności energetycznej budynku, co pozwoli na redukcję kosztów eksploatacyjnych i zmniejszenie wpływu na środowisko • Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, eliminacja barier architektonicznych i poprawa funkcjonalności przestrzeni wspólnych • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej i estetyki budynku, co wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej w Podczachach
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego
Kierunki działań:

1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców

1.5 Rozwój usług społecznych i działań na rzecz integracji – działania wspierające rodziny, osoby starsze i osoby w trudnej sytuacji życiowej.

Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

2.1. Modernizacja i dostosowanie zasobu mieszkaniowego – poprawa standardów mieszkań komunalnych i socjalnych, zwiększenie efektywności energetycznej budynków

2.4 Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5 Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Planowany zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmujący:

- Modernizację dachu,
- Modernizację instalacji elektrycznej,
- Termomodernizację budynku,
- Remont i dostosowanie części wspólnych obiektu.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Podczachy, dz. ew. nr: 14

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Modernizacja budynku zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dostępności. Przewiduje się likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie części wspólnych tak, aby umożliwić swobodne korzystanie z obiektu osobom starszym, rodzinom z dziećmi i osobom z niepełnosprawnościami. Dzięki temu budynek będzie spełniał współczesne standardy mieszkaniowe i zapewni komfort użytkowania wszystkim mieszkańcom.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Szacowana wartość przedsięwzięcia

600 000,00 zł*

*Dokładna wartość planowanych prac zostanie określona po opracowaniu dokumentacji projektowej i kosztorysowej.

Wskaźniki produktu i rezultatu

Liczba obiektów mieszkalnych objętych modernizacją, poprawa warunków mieszkaniowych – 1 (pomiar wskaźnika na podstawie dokumentacji projektowej i odbioru prac)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36 Fiszka projektowa nr 7.

Projekt 7
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rewitalizacja terenu gminnego w miejscowości Woźniaków
Termin realizacji przedsięwzięcia
2025-2034
Realizator
Gmina Kutno
opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Celem rewitalizacji jest przywrócenie użyteczności terenowi będącemu własnością Gminy Kutno. Obecnie działki nr 143/1, 143/2 i 143/3 nie są użytkowane. Na działce nr 143/1 znajduje się budynek w którym niegdyś znajdowała się świetlica wiejska oraz garaże. Gmina Kutno zamierza pozyskać środki zewnętrzne w celu modernizacji i przywróceniu budynku wraz z terenem do użyteczności (nie zostało jeszcze określone przeznaczenie budynku). Podjęcie działań związanych z tym terenem pozwoli na stworzenie przestrzeni wspólnej dla mieszkańców Woźniakowa i całej gminy. Teren wymaga ogromu wkładu pracy aby doprowadzi do stanu użyteczności, należy m.in. uporządkować samosiejki (drzewa i krzewy), wykonać ogrodzenie itp. Budynek wymaga kompleksowej termomodernizacji i prac modernizacyjnych wewnątrz.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
• Przywrócenie użyteczności zdegradowanego terenu gminnego i znajdującego się na nim budynku, który obecnie nie pełni żadnej funkcji. • Stworzenie potencjału do dalszego wykorzystania budynku i otoczenia na cele społeczne, kulturalne, rekreacyjne lub inne zgodne z potrzebami mieszkańców - ostateczne przeznaczenie zostanie określone na dalszym etapie prac. • Poprawa estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej poprzez kompleksowe działania modernizacyjne i porządkowe. • Wzrost atrakcyjności i spójności przestrzennej obszaru poprzez przywrócenie terenu do użytkowania i przygotowanie go do pełnienia funkcji wspólnotowych.
Cele rewitalizacyjne realizowane przez przedsięwzięcie
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego Kierunki działań: 1.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i doposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań

1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców

Cel 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców

2.4. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych

2.5. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Planowany zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmują:

- uporządkowanie działek nr 143/1, 143/2 i 143/3 (m.in. usunięcie samosiejek drzew i krzewów, prace porządkowe),
- wykonanie ogrodzenia i podstawowej infrastruktury zabezpieczającej teren,
- kompleksowa termomodernizacja i modernizacja budynku po dawnej świetlicy wiejskiej i garażach (prace zewnętrzne i wewnętrzne),
- dostosowanie obiektu do przyszłego wykorzystania – stworzenie elastycznej przestrzeni, która w kolejnym etapie może zostać przeznaczona np. na funkcje społeczne, integracyjne, edukacyjne czy rekreacyjne,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku w sposób umożliwiający jego późniejsze aktywne użytkowanie przez mieszkańców.

Szczegółowy zakres rzeczowy będzie określony na późniejszym etapie. Ponadto w projekcie nie przewiduje się wycinki drzew albo krzewów czy zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnej (z wyjątkiem sytuacji, w której wycięcie drzew lub krzewów wynika z ekspertyzy dendrologicznej lub też bez ich wycięcia nie ma możliwości realizacji danego zamierzenia zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami).

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Woźniaków, działki: 143/1, 143/2 i 143/3

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja projektu zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania. Modernizowany budynek i jego otoczenie będą dostosowane do potrzeb osób starszych, rodzin z dziećmi oraz osób z niepełnosprawnościami, niezależnie od ostatecznego przeznaczenia obiektu. Przewiduje się wykonanie utwardzonych i antypoślizgowych dojazdów do budynku oraz ścieżek na terenie zewnętrznym, likwidację barier architektonicznych przy wejściach, a także możliwość zastosowania podjazdu lub platformy dla osób poruszających się na wózkach. Ciągi pieszkie będą posiadały odpowiednią szerokość, co umożliwi swobodne korzystanie z przestrzeni osobom z ograniczoną mobilnością. Projektowane oświetlenie poprawi bezpieczeństwo i komfort użytkowników, a oznakowanie przestrzeni zostanie wykonane zgodnie z wytycznymi WCAG, tak aby informacje były czytelne także dla osób słabowidzących. Dzięki tym rozwiązaniom teren i budynek zostaną przygotowane do pełnienia użytecznych, publicznych funkcji, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej dostępności dla wszystkich mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

Potencjalne źródła finansowania

Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich, dotacje celowe – regionalne i krajowe

Szacowana wartość przedsięwzięcia

1 000 000 zł*

*Wartość orientacyjna, szczegółowa wartość będzie możliwa do określenia na podstawie dokumentacji kosztorysowej.

Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu:

Liczba przestrzeni publicznych o funkcjach społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych objętych rewitalizacją – 1 (pomiar wskaźnika na podstawie dokumentacji projektowej i odbioru prac)

Źródło: opracowanie własne

9.2. Przedsięwzięcia uzupełniające

Obligatoryjną częścią GPR jest opis pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jednocześnie wskazując na realizowany kierunek działania. Należy podkreślić, iż możliwa jest także realizacja przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji, jednak konieczne jest spełnienie warunku: projekt musi oddziaływać na obszar rewitalizacji a także jego mieszkańców. Główna idea tych projektów powinna wpisywać się w cele oraz kierunki działań całego Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedsięwzięcia te przyczynią się do podniesienia jakości i komfortu życia lokalnej społeczności, poprawy integracji i aktywności mieszkańców, a także do zwiększenia korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Beneficjentami tych działań powinni być wszyscy mieszkańcy gminy, a przede wszystkim osoby zagrożone marginalizacją (takie jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) oraz organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji. W tabeli poniżej przedstawiono proponowany katalog działań uzupełniających. Katalog ten nie jest zamknięty, a interesariusze rewitalizacji mogą proponować swoje działania, pod warunkiem powiązania ich z celami i kierunkami działań GPR.

Tabela 37 Przedsięwzięcia uzupełniające.

Cel rewitalizacji	Kierunek działania	Proponowane działania uzupełniające	Opis przedsięwzięcia i okres realizacji	Podmiot/y realizujący /e	Szacowany orientacyjny koszt realizacji [zł]
1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego	• Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej • Organizacja wydarzeń i działań aktywizujących mieszkańców • Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem • Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa • Rozwój usług społecznych i działań na rzecz integracji	1. Program wydarzeń integracyjnych i kulturalnych na obszarze rewitalizacji	Organizacja cyklicznych wydarzeń integracyjnych i kulturalnych (festyny, warsztaty, spotkania międzypokoleniowe, zajęcia dla dzieci i seniorów) na obszarze rewitalizacji. Działania mają zwiększać aktywność społeczną, budować więzi sąsiedzkie i wzmacniać identyfikację mieszkańców z miejscem zamieszkania. Okres realizacji: 2025–2034 (działania powtarzalne, coroczne).	Gmina (wydział kultury / promocji), jednostki kultury, NGO, rady osiedli	500 000,00 (ok. 50 000 rocznie)
		2. System wsparcia społecznego i poradnictwa dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	Uruchomienie i prowadzenie systemu wsparcia społecznego obejmującego doradztwo zawodowe, psychologiczne i prawne dla osób zagrożonych wykluczeniem, długotrwale bezrobotnych, rodzin w kryzysie oraz młodzieży. Wsparcie świadczone stacjonarnie i mobilnie (punkty porad, dyżury specjalistów). Okres realizacji: 2025–2034.	OPS, gmina, NGO, PCPR (w partnerstwie)	500 000,00
		3. Centra Aktywności Lokalnej i kluby seniora na obszarze rewitalizacji	Utworzenie oraz doposażenie Centrów Aktywności Lokalnej, świetlic środowiskowych i klubów seniora, wraz z bieżącym prowadzeniem oferty (zajęcia edukacyjne, sportowe, animacyjne, warsztaty rozwoju kompetencji). Wykorzystanie istniejącej infrastruktury gminnej/OSL i adaptacja pomieszczeń. Okres realizacji: 2026–2032 (etapowo).	Gmina, OPS, NGO, parafie / podmioty kościelne (partnerzy lokalni)	1 200 000,00
		4. Program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Przygotowanie i realizacja programów szkoleniowych, kursów zawodowych, warsztatów kompetencji miękkich oraz indywidualnego doradztwa zawodowego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (m.in. osoby długotrwale bezrobotne, młodzi wchodzący na rynek pracy, kobiety powracające po przerwie). Możliwość staży i	PUP, gmina, OPS, NGO, lokalni pracodawcy	500 00,00

Cel rewitalizacji	Kierunek działania	Proponowane działania uzupełniające	Opis przedsięwzięcia i okres realizacji	Podmiot/y realizujący /e	Szacowany orientacyjny koszt realizacji [zł]
			praktyk u lokalnych pracodawców. Okres realizacji: 2025–2030.		
2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji	• Modernizacja i dostosowanie zasobu mieszkaniowego • Rewitalizacja i estetyzacja przestrzeni publicznych • Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych • Poprawa dostępności przestrzeni publicznych • Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej	5. Modernizacja ciągów pieszych i likwidacja barier architektonicznych	Modernizacja chodników i ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji, w tym wymiana nawierzchni, budowa podjazdów, obniżenie krawężników, dostosowanie przejść dla pieszych, poprawa odwodnienia oraz małej architektury. Działania ukierunkowane na poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi. Okres realizacji: 2026–2029.	Gmina, zarząd dróg, wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe	2 000 000,00
		6. Modernizacja oświetlenia ulicznego i punktów newralgicznych	Wymiana i rozbudowa oświetlenia ulic, skwerów, przejść dla pieszych, podwórek i miejsc wskazywanych jako niebezpieczne w konsultacjach społecznych. Zastosowanie energooszczędnego oświetlenia LED oraz systemów inteligentnego sterowania. Okres realizacji: 2026–2028.	Gmina	500 000,00
		7. Rewaloryzacja terenów zielonych i tworzenie parków kieszonkowych	Zagospodarowanie i rewaloryzacja istniejących terenów zielonych (skwery, podwórka, tereny przyblokowe) oraz tworzenie tzw. „parków kieszonkowych” z elementami małej architektury, placami zabaw, strefami rekreacji i wypoczynku. Nasadzenia drzew, krzewów, łąk kwietnych. Okres realizacji: 2027–2032.	Gmina, zarząd zieleni, wspólnoty / spółdzielnie, NGO	1 000 000,00

Źródło: opracowanie własne

10. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań

Komplementarność odnosi się do wzajemnych powiązań, występujących pomiędzy poszczególnymi działaniami rewitalizacyjnymi. Wszystkie te działania stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy, bariery rozwojowe i potencjały, a jednocześnie są zgodne z celami określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji. Komplementarność, stanowiąca niezbędny element Gminnego Programu Rewitalizacji, analizowana jest w kilku wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w kontekście źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna GPR opiera się na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych pomiędzy różnymi obszarami gminy. W tym aspekcie istotne jest, aby całościowo traktować przestrzeń, na którą będą oddziaływać efekty działań rewitalizacyjnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są skoncentrowane na obszarze rewitalizacji, lecz ich skutki oraz efekty wpływają i oddziałują na pozostałe obszary i całą gminę. Zaplanowane działania prowadzone będą w celu niwelowania zjawisk kryzysowych w wyznaczonym obszarze, aby zminimalizować ryzyko przenoszenia ich w pozostałe części gminy.

Komplementarność GPR wyrażona jest poprzez:

- Realizację głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, czyli obszarze o szczególnej koncentracji problemów społecznych i pozaspołecznych oraz dla mieszkańców (interesariuszy) obszaru rewitalizacji,
- Realizację projektów uzupełniających dla głównych projektów rewitalizacyjnych realizowanych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osób spoza obszaru rewitalizacji.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy wskaźnikowej oraz przeprowadzono konsultacje społeczne. Dzięki temu poznano m.in. zależności pomiędzy elementami przestrzennymi na wyznaczonym obszarze, co pozwoliło na opracowanie celów i kierunków działań, które powinny być na nim realizowane. Skutki realizacji zaplanowanych przedsięwzięć będą widoczne na całym obszarze, ponieważ większość z nich obejmuje aspekty takie jak odnowa, modernizacja miejsc i obiektów użyteczności publicznych, a więc takich, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy.

Na poziomie zaproponowanych projektów, których interesariuszami są z definicji mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, komplementarność przestrzenna wynika z charakteru ich działań, zapewniającego skuteczne oddziaływanie na pozostałe obszary gminy. Mowa tu o zarówno projektach o charakterze inwestycyjnym (Rewitalizacja parku w Bielawkach, Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym, Zagospodarowanie terenu przy budowanej świetlicy wiejskiej kontenerowej, Remont gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy), jak i społecznym (Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini-tężni solankowej).

Komplementarność problemowa

Zaproponowane cele rewitalizacji oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy we wszystkich kluczowych sferach funkcjonowania gminy – społecznej, a ponadto gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Gwarantuje to wieloaspektowy charakter oddziaływania na każdą ze wspomnianych sfer. Projekty zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji mają charakter zarówno inwestycyjny, jak i społeczny. Interwencja dotyczyć będzie więc rewitalizacji obiektów, jak i przestrzeni oraz służyć będzie mieszkańcom w celu prowadzenia działań aktywizacyjnych, integracyjnych i kulturalnych, co zagwarantuje zwiększenie spójności społecznej obszaru. Zaplanowana interwencja przyniesie więc efekty w kilku sferach równocześnie, dzięki czemu ogranicza się ryzyko koncentracji działań opartych na deficytach dotyczących tylko jednej sfery.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

GPR jako dokument strategiczny programuje rozwój gminy poprzez proces rewitalizacji. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna wyraża się w integracji i współpracy poszczególnych grup interesariuszy zaangażowanych w proces rewitalizacji. W tym zakresie istotna jest kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji, a Urzędem Gminy, jednostkami organizacyjnymi i pozostałymi interesariuszami procesu. Ważny jest zatem system zarządzania GPR, który umożliwia efektywne współdziałanie i wzajemne uzupełnianie się różnych instytucji. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 odpowiada Wójt Gminy Kutno przy wsparciu Urzędu Gminy Kutno.

Współpraca z podmiotami podległymi samorządowi terytorialnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego zapewni dodatkową skuteczność w realizacji założeń GPR. Współpraca ta będzie dotyczyć realizacji przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych według procedury przewidzianej w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa obrazuje kontynuacyjny charakter polityki rozwojowej, wdrażanej na terenie gminy w latach poprzednich. Optymalnym punktem odniesienia jest w tym przypadku Zintegrowany Program Rewitalizacji dla Gminy Kutno (zaktualizowany Uchwałą Nr XXX/176/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 17 marca 2017 roku w sprawie zmiany Zintegrowanego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kutno).

Poniżej zestawiono założenia niniejszego GPR z wcześniej obowiązującym dokumentem o charakterze rewitalizacyjnym:

Tabela 38 Komplementarność międzyokresowa.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 Cele rewitalizacji:	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 Kierunki działań:	Zintegrowany Program Rewitalizacji dla Gminy Kutno. Cele rewitalizacji:	Zintegrowany Program Rewitalizacji dla Gminy Kutno. Kierunki działań:
CEL 1: Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego	1.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej – modernizacja i wyposażenie świetlic oraz innych miejsc i przestrzeni spotkań 1.2 Organizacja wydarzeń i działań aktywizujących mieszkańców – inicjatywy międzypokoleniowe, festyny, warsztaty, zajęcia edukacyjne i kulturalne 1.3 Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem – programy aktywizacji społecznej i zawodowej dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób bezrobotnych 1.4 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych pod kątem bezpieczeństwa – modernizacja i dostosowanie przestrzeni do bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców 1.5 Rozwój usług społecznych i działań na rzecz integracji – działania wspierające rodziny, osoby starsze i osoby	CEL 1: Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społeczno-gospodarczych na obszarze rewitalizacji	1.1 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych 1.2 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez kulturę, edukację, sport i rekreację 1.3 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji 1.4 Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej
Cel 2: Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy	2.1. Tworzenie funkcjonalnych przestrzeni rekreacyjno-integracyjnych.	CEL 2: Poprawa atrakcyjności osiedleńczej obszaru rewitalizacji CEL 3:	2.1 Wspieranie przedsiębiorczości i lokowania nowych podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 Cele rewitalizacji:	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 Kierunki działań:	Zintegrowany Program Rewitalizacji dla Gminy Kutno. Cele rewitalizacji:	Zintegrowany Program Rewitalizacji dla Gminy Kutno. Kierunki działań:
warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji	2.2. Modernizacja i dostosowanie zasobu mieszkaniowego – poprawa standardów mieszkań komunalnych i socjalnych, zwiększenie efektywności energetycznej budynków 2.3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych – tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców 2.4. Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych – rozwój parków, skwerów, miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców 2.5. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych – likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni do potrzeb różnych grup społecznych 2.6. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej – podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowe działania infrastrukturalne	Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców	2.2 Rozbudowa zinstytucjonalizowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej i rozrywkowej 2.3 Rewaloryzacja i wsparcie dla materialnych obiektów dziedzictwa kulturowego
			3.1 Przebudowa i adaptacja budynków na cele społeczne 3.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych 3.3 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzennego obszarów kryzysowych

Źródło: opracowanie własne

W poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014–2020 Gmina Kutno zrealizowała jedno z najbardziej znaczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Zintegrowanym Programie Rewitalizacji dla Gminy Kutno. Projekt „Rozwój gospodarki turystycznej w Gminie Kutno poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego” uzyskał dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014–2020 i stanowił kluczowy element wdrażanych działań naprawczych. Głównym elementem projektu była kompleksowa rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku, obejmująca prace konserwatorskie, modernizacyjne i adaptacyjne, wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej oraz stworzeniem zaplecza infrastrukturalnego dla działalności społeczno-kulturalnej. Inwestycja przywróciła temu miejscu zarówno wartość historyczną, jak i nową, współczesną funkcję społeczną. W ramach przedsięwzięcia wykonano m.in.:

- odnowę i modernizację zabytkowego dworu wraz z jego adaptacją na cele publiczne,
- rewitalizację parku poprzez uporządkowanie zieleni i przywrócenie historycznego układu przestrzennego,
- budowę infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej: boiska, placu zabaw, siłowni plenerowej, sceny plenerowej, przestrzeni piknikowych,
- zakup wyposażenia i sprzętu umożliwiającego prowadzenie działalności kulturalno-edukacyjnej oraz obsługi ruchu turystycznego,
- kampanię promocyjną wzmacniającą markę Leszczynka jako kluczowego punktu na mapie turystycznej gminy.

Całkowita wartość projektu wyniosła 11 366 054,55 zł, z czego wkład własny Gminy Kutno stanowił 5 165 109,71 zł.

Efektem inwestycji było uruchomienie w 2020 r. Centrum Kultury Gminy Kutno, które jako instytucja realizująca szeroki program wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych. Oferta instytucji obejmuje m.in. koncerty, festiwale, konkursy, warsztaty, kino plenerowe, spotkania klubów tematycznych, zajęcia artystyczne i rekreacyjne, wydarzenia historyczne oraz liczne imprezy o charakterze społecznym i rodzinnym.

Centrum Kultury Gminy Kutno stało się flagowym rezultatem Zintegrowanego Programu Rewitalizacji, a Leszczynki – jednym z najważniejszych punktów kulturotwórczych w gminie. Wysoka frekwencja, szeroka rozpoznawalność miejsca w regionie oraz stały wzrost aktywności mieszkańców potwierdzają, że inwestycja zrealizowana w poprzedniej perspektywie funduszy europejskich była fundamentem dla kontynuacji procesów odnowy społecznej i przestrzennej ujętych w obecnym Gminnym Programie Rewitalizacji na lata 2024–2034.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania odnosi się do wykorzystania różnorodnych źródeł finansowania w celu zrealizowania działań rewitalizacyjnych w gminie Kutno. Standardowo głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych są środki Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027. Niezwykle istotne znaczenie ma zabezpieczenie środków z budżetu gminy z przeznaczeniem na działania rewitalizacyjne – mowa tu o środkach pochodzących z dochodów własnych gminy, tudzież pochodzących ze źródeł zwrotnych, np. pożyczek, kredytów, czy obligacji.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu, Fundusz Sprawiedliwości, KPO, Program Inwestycji Strategicznych itp.), a także inne formy finansowania (środki prywatne).

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027

Jednym z kluczowych źródeł finansowania planowanych działań rewitalizacyjnych w Gminie Kutno będzie regionalny program operacyjny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021–2027, a w szczególności Działanie FELD.05.03 – Rewitalizacja obszarów wiejskich. Jest to interwencja dedykowana jednostkom terytorialnym o charakterze wiejskim, ukierunkowana na wyprowadzanie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego, z wykorzystaniem mechanizmów planowania rewitalizacji zgodnych z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Działanie wspiera realizację kompleksowych projektów opartych na Gminnych Programach Rewitalizacji pozytywnie zaopiniowanych przez Instytucję Zarządzającą i wpisanych do wykazu GPR-ów prowadzonych na poziomie regionalnym. Warunkiem uzyskania dofinansowania jest ujęcie przedsięwzięcia na liście podstawowej programu rewitalizacji oraz jego zgodność z lokalizacją i zakresem obszaru rewitalizacji.

Zakres możliwego wsparcia obejmuje m.in.:

1. **Modernizację zasobu mieszkaniowego** – w tym budynków wielorodzinnych znajdujących się na obszarze rewitalizacji, z możliwością realizacji robót budowlanych oraz prac konserwatorsko-restauratorskich, mających na celu poprawę jakości zamieszkania i przeciwdziałanie degradacji fizycznej zasobu.
2. **Przywracanie i nadawanie nowych funkcji obiektom zdegradowanym** – rewitalizacja zdegradowanych budynków i przestrzeni z przeznaczeniem na funkcje społeczne, edukacyjne,

kulturalne lub gospodarcze, zgodne z lokalnym potencjałem i potrzebami. Wsparcie obejmuje również zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu.

3. **Zagospodarowanie przestrzeni publicznych** – w tym tworzenie i modernizacja parków, skwerów, zieleni osiedlowej, terenów rekreacyjnych oraz infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób starszych (np. ławki z oparciami, toalety publiczne, punktowe ujęcia wody, eliminacja barier architektonicznych).

Działanie FELD.05.03 tworzy realną i praktyczną przestrzeń finansową dla realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR Gminy Wiejskiej Kutno. Pozwala nie tylko na modernizację i przekształcenie zdegradowanej przestrzeni, ale przede wszystkim na zainicjowanie procesów odnowy społecznej i gospodarczej w kluczowych lokalizacjach rewitalizacyjnych. Wpisuje się w koncepcję zintegrowanego podejścia do rewitalizacji, łącząc działania infrastrukturalne z komponentem społecznym i środowiskowym.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

Program ten wspiera rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, a także inwestycje skupione na poprawie bezpieczeństwa transportu, wydolności ochrony zdrowia czy wzmocnieniu roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Program ten skupia się na rozwoju społecznym i gospodarczym kraju poprzez wparcie m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, jakości systemów kształcenia, zapewnienie równych szans dla osób ze szczególnymi potrzebami czy rozwój innowacji społecznych i ekonomii społecznej.

Inne dozwolone formy dofinansowania:

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy;
- Środki własne gminy;
- Środki z budżetu państwa;
- Środki budżetów samorządów;
- Środki prywatne oraz inne środki publiczne.

Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie Gminnego Programu Rewitalizacji zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Wynika to z konieczności postrzegania procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągania konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnego przedstawienia zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu,

wskazując wiążący rodzaj jej komplementarności. Poniżej przedstawiona matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 39 Podsumowanie komplementarności.

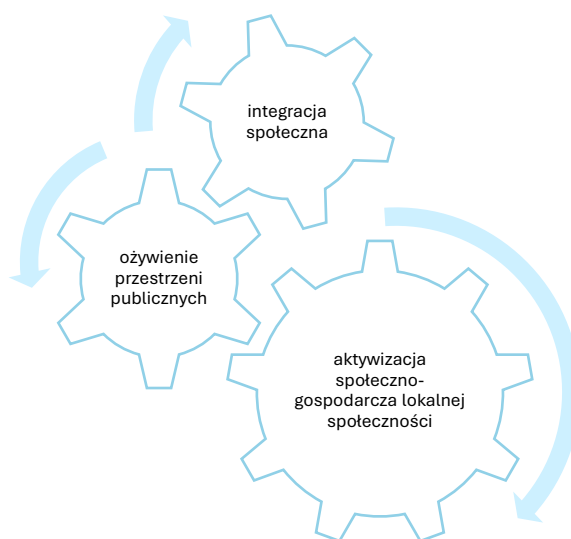
Cele strategiczne	1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego					2 Rewitalizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru			
	Kierunek działania 1.1	Kierunek działania 1.2	Kierunek działania 1.3	Kierunek działania 1.4	Kierunek działania 1.5	Kierunek działania 2.1	Kierunek działania 2.2	Kierunek działania 2.3	Kierunek działania 2.4
Rewitalizacja parku w Bielawkach	✓	✓		✓			✓	✓	✓
Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini- tężni solankowej.	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓
Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym	✓	✓		✓			✓	✓	✓
Zagospodarowanie terenu przy budowanej świetlicy wiejskiej kontenerowej	✓	✓		✓			✓	✓	✓
Remont gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy	✓		✓	✓		✓			

Źródło: opracowanie własne

Mechanizmy integracji

Obowiązkowym elementem GPR jest integracja działań zaplanowanych w ramach procesu rewitalizacji. Mechanizmy integracji stanowią uzupełnienie wskazanej wcześniej komplementarności. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Integracja przedsięwzięć polega na scaleniu działań koncepcyjnych, organizacyjnych oraz finansowych.

Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględniał takie mechanizmy jak:

- a. Konsultacje w sprawie wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonych na jego podstawie podobszarów rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału interesariuszy w tworzeniu GPR.
- b. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR - otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej oraz zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu - weryfikacji osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania dla GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR, mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. Powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego - podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b. Współpracę ze środowiskiem interesariuszy GPR, w tym m.in. seniorów, młodzieży, podmiotów świadczących usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem, głównie osób z niepełnosprawnościami i osób bezrobotnych, z przedstawicielami organizacji pozarządowych w zakresie realizowanych działań rewitalizacyjnych.
- c. Periodyczne spotkania z interesariuszami procesu rewitalizacji.
- d. Dodatkowym narzędziem integracji będzie kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany będzie poprzez monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji zostały opisane w rozdziale 12 dokumentu. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

Komplementarność w zakresie Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Wszelkie zaplanowane przedsięwzięcia w ramach Gminnego Projektu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 realizowane będą z uwzględnieniem przepisów, zawartych w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2024, poz. 1411). Zgodnie z artykułem 6 ustawy wymagania te dotyczą dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej, będącej konsekwencją uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia (w zakresie określonym przez minimalne wymagania).

Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

W zakresie dostępności architektonicznej będą stasowane następujące udogodnienia:

- a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

W zakresie dostępności cyfrowej zastosowane wymagania określone w ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- a. obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b. instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c. zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d. zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Wszystkie zgłoszone do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 propozycje przedsięwzięć poddano analizie pod kątem wyżej wymienionych udogodnień. Według ustawy o rewitalizacji poprawa warunków życia i funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami, którzy są w najwyższym stopniu narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby należy do jednych z najważniejszych celów realizowanych w ramach GPR.

11. Indykatywne ramy finansowe

Określenie źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyczynia się efektywniejszej ich realizacji. Dlatego w niniejszym rozdziale opracowano komplementarność źródeł finansowania. Dodać należy, że działania rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego. W poniższej tabeli zestawiono szacunkowe kwoty oraz źródła finansowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Ze względu na dynamiczną sytuację gospodarczą, zastrzega się jednak, że zestawienie ma charakter orientacyjny.

Gminny Program Rewitalizacji Gminu Kutno

Tabela 40 Indykatywne ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Finansowane z budżetu gminy	Dotacje/dofinansowanie (85%)
1	Rewitalizacja parku w Bielawkach	Bielawki, działki: 85, 84/1, 87	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	700 000,00 zł	105 000,00 zł	595 000,00 zł
2	Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini- tężni solankowej.	Miejscowości: Podczachy, Bielawki, Leszno, Byszew, Głogowiec, Strzegocin, Gołębiewek Nowy.	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	700 000,00 zł	105 000,00 zł	595 000,00 zł
3	Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym	Obręb Gołębiewek, dz. 157/1, 157/2	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	400 000,00 zł	60 000,00 zł	340 000,00 zł
4	Budowa chodnika w Gołębiewku Nowym	Obręb Gołębiewek, dz. 381	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	300 000,00 zł	300 000,00 zł	
5	Zagospodarowanie terenu przy budowanej świetlicy wiejskiej kontenerowej.	Podczachy, dz. ew. nr: 18	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich	250 000,00 zł	37 500,00 zł	212 500,00 zł

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Finansowane z budżetu gminy	Dotacje/dofinansowanie (85%)
			, dotacje celowe – regionalne i krajowe			
6	Remont gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy.	Podczachy, dz. ew. nr: 14	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	300 000,00 zł	45 000,00 zł	255 000,00 zł
7	Rewitalizacja terenu gminnego w miejscowości Woźniaków	Woźniaków, działki: 143/1, 143/2 i 143/3	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027 działanie FELD.05.03 Rewitalizacja obszarów wiejskich , dotacje celowe – regionalne i krajowe	1 000 000,00 zł	150 000,00 zł	850 000,00 zł
RAZEM:				3 650 000,00 zł	802 500,00 zł	2 847 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Tabela 41 Orientacyjne ramy finansowe projektów uzupełniających.

Proponowane działania uzupełniające	Szacowany orientacyjny koszt realizacji [zł]	Finansowane z budżetu gminy	Dotacje/dofinansowanie (85%)
1. Program wydarzeń integracyjnych i kulturalnych na obszarze rewitalizacji	500 000,00 zł	75 000,00 zł	425 000,00 zł
2. System wsparcia społecznego i poradnictwa dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	500 000,00 zł	75 000,00 zł	425 000,00 zł
3. Centra Aktywności Lokalnej i kluby seniora na obszarze rewitalizacji	1 200 000,00 zł	180 000,00 zł	1 020 000,00 zł
4. Program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji	500 000,00 zł	75 000,00 zł	425 000,00 zł
5. Modernizacja ciągów pieszych i likwidacja barier architektonicznych	2 000 000,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł
6. Modernizacja oświetlenia ulicznego i punktów newralgicznych	500 000,00 zł	75 000,00 zł	425 000,00 zł
7. Rewaloryzacja terenów zielonych i tworzenie parków kieszonkowych	1 000 000,00 zł	150 000,00 zł	850 000,00 zł
RAZEM:	6 200 000,00 zł	930 000,00 zł	5 270 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

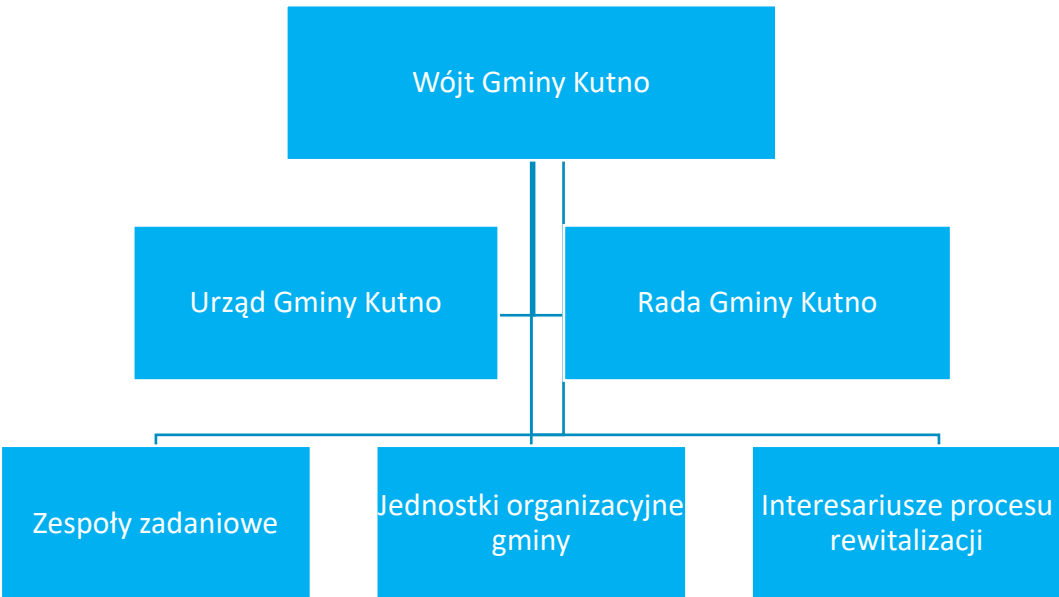
12. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie mieści się w zakresie zadań własnych gminy. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 są:

- Wójt Gminy Kutno z pomocą Urzędu Gminy Kutno
- Rada Gminy Kutno
- Komitet Rewitalizacji

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest Wójt Gminy Kutno pełniący funkcję operatora procesu rewitalizacji. Odpowiada za pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem programu. Za bieżącą realizację programu odpowiada Referat Organizacyjno - Administracyjny. Wobec powyższego, proces wdrażania GPR nie będzie generował dodatkowych kosztów w aspekcie zarządzania GPR. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Kutno Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF ma na celu zapewnić efektywną realizację zaplanowanych, uszeregowanych w programie przedsięwzięć.

Grafika 18 Schemat zarządzania procesem rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Większe przedsięwzięcia mogą wymagać większego nakładu pracy, dlatego Wójt dysponuje możliwością powoływania zespołów zadaniowych, do których należeć będą przedstawiciele różnych

komórek odpowiedzialnych za częściowe zarządzanie przedsięwzięciem w obszarze ich kompetencji. Ich celem i rolą jest odpowiednie przygotowanie projektu od strony technicznej i jego sprawne zarządzanie, zaczynając od przygotowania specyfiki warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Komitet Rewitalizacji, powoływany przez Wójta Gminy Kutno, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Kutno. Zasady wyznaczania składu oraz zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały.

Grafika 19 Schemat organizacji procesu rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji wśród członków komitetu powinni się znaleźć:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1 (zasady te określone są drogą uchwały przez Radę Gminy Kutno)
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

- 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6. organy władzy publicznej;
- 7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.⁹
- 8. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

W tabeli poniżej przedstawiono możliwe ryzyka, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. Do każdego ze wskazanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

- 1 – niskie ryzyko wystąpienia
- 2 – średnie ryzyko wystąpienia
- 3 – ryzyko prawdopodobne

Tabela 42 Analiza ryzyk.

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Nieotrzymanie środków finansowych	3 – ryzyko prawdopodobne	1. Próba dywersyfikacji źródeł finansowania (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne, PPP - partnerstwo publiczno-prywatne) 2. Aktualizacja GPR
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Odpowiednia konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć (więcej w rozdziale 13.2)
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Wysyłka próśb imiennych do potencjalnych uczestników przez jednostki organizacyjne Gminy 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji

Źródło: opracowanie własne

12. System monitoringu

Działania związane z wdrożeniem i prowadzeniem monitoringu mają na celu ocenę zaawansowania wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji GPR podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w ramach Programu. Określone w dokumencie ramy monitoringu przełożą się na jego realizację zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi. Monitoring obejmie swoim zakresem wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, prywatne, jak i społeczne.

⁹ Ustawa o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278),

Ocena aktualności i stopnia wdrażania GPR

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie odbywać się w cyklach trzyletnich. Zaplanowany monitoring wdrażany będzie na dwóch odrębnych poziomach:

1. Ocena skuteczności wdrażania GPR	Monitoring realizowania celów strategicznych w oparciu o badania realizacji założeń wskaźnikowych. Punkt wyjścia stanowić będą wskaźniki kryzysowe z pułapu delimitacji, które porównane zostaną ze stanem obecnym. Monitoring pozwoli na określenie skuteczności wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz stwierdzenie dynamiki zmian, zachodzących w trakcie procesu rewitalizacji.
2. Monitoring realizacji przedsięwzięć	Monitoring realizacji projektów rewitalizacyjnych stanowi ocenę realizacji pod kątem harmonogramu (terminowości realizacji): pozwoli zdiagnozować ryzyko niedotrzymania zaplanowanych terminów lub też określić skuteczność realizacji działań w stosunku do zakładanych w karcie przedsięwzięcia wskaźników produktu i rezultatu.

Tabela 43 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji	Wartość wskaźnika (2023)	Oczekiwana tendencja zmian	Źródło danych
Cel 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez poprawę warunków życia, rozwój inicjatyw społecznych i bezpieczeństwa publicznego				
Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń GOPS na 1000 mieszkańców	Bielawki	16,3	↓	GOPS
	Gołębiewek Nowy	11,76		
	Podczachy	38,46		
	Woźniaków	0		
Stopa bezrobocia (Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym)	Bielawki	12,1%	↓	PUP
	Gołębiewek Nowy	5,9%		
	Podczachy	14,3%		
	Woźniaków	8,1%		
Cel strategiczny 2 Modernizacja przestrzeni publicznych i zasobu mieszkaniowego w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji				
Średnie roczne stężenie PM2.5	Bielawki	16,4	↓	GIOŚ
	Gołębiewek Nowy	14,8		
	Podczachy	14,5		
	Woźniaków	15,4		
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Bielawki	65,6%	↓	Urząd Gminy
	Gołębiewek Nowy	80,6%		
	Podczachy	88,9%		
	Woźniaków	69,0%		
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Bielawki	3,4	↑	Urząd Gminy
	Gołębiewek Nowy	0,0		
	Podczachy	0,0		
	Woźniaków	5,9		
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Bielawki	67,0%		BDOT10k
	Gołębiewek Nowy	52,7%		
	Podczachy	66,7%		

	Woźniaków	71,7%	↑	
--	-----------	-------	---	--

źródło: opracowanie własne

Raport z podsumowania monitoringu będzie składał się w szczególności:

- bieżącego monitorowania wdrażania programu rewitalizacji, na które złoży się aktualizowana lista realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z określeniem ich aktualnego statusu i podaniem zakładanych oraz poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów wdrożenia poszczególnych projektów;
- monitorowania stopnia realizacji celów programu rewitalizacji za pomocą wskaźników do osiągnięcia przez poszczególne przedsięwzięcia oraz informacji na temat problemów i przyczyn trudności napotykanym w realizacji projektów;
- monitorowania w okresach co najmniej trzyletnich skutków realizacji programu na podstawie informacji na temat realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zbadaniu zmian w sytuacji (w szczególności społecznej) mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy.

Warunki, etapy oraz wymagane elementy przeprowadzenia oceny aktualności i stopnia realizacji zawarte zostały w ustawie o rewitalizacji, a zdefiniowane poniżej:

Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Kutno co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
Ocena sporządzona przez Wójta Gminy Kutno podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Kutno występuje do Rady Gminy Kutno z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w wymienionym powyżej, poprzednim punkcie.
W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Kutno uchyla uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy Kutno.

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie powinno odbywać się w cyklach rocznych z udziałem przygotowanych wcześniej kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest zobowiązany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 44 Karta monitoringu realizacji przedsięwzięcia.

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wzór może podlegać modyfikacjom w uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane). Sporządzone karty winny zostać przekazane do odpowiedniego stanowiska, natomiast pracownik merytoryczny przedmiotowego stanowiska na podstawie zgromadzonych kart sporządzi raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku. Przedmiotowy raport zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji i będzie stanowił źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR. Proces monitorowania skuteczności realizacji działań rewitalizacyjnych jest niezbędny z punktu widzenia osiągania celów rewitalizacji, jak również utrzymywania efektywności wykorzystania środków finansowych.

Aktualizacja GPR

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 może okazać się konieczna w różnych sytuacjach, a zwłaszcza biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze. Do takich przypadków zaliczyć można np. nieosiągnięcie zakładanych wskaźników podczas monitorowania; brak terminowości realizacji działań; pojawienie się problemów i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania. W przypadku, gdy dojdzie do

aktualizacji GPR i zastosowane zostaną zmiany oraz korekty w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, w dokumencie konieczne będzie zawarcie powodu, dla którego zdecydowano się do aktualizacji przystąpić.

Jak już wspomniano w niniejszym rozdziale, Gminne Programy Rewitalizacji podlegają ocenie aktualności oraz stopnia realizacji raz na trzy lata. Oceny tej dokonuje Wójt Gminy Kutno, a następnie przekazuje ją do zaopiniowania przez komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. To również Wójt Gminy Kutno występuje do Rady Gminy Kutno z wnioskiem o zmianę GPR, kiedy następuje jeden z powodów wymienionych w pierwszym akapicie. Do wniosku Wójta powinna być załączona ocena aktualności i stopnia realizacji, dzięki której stwierdzone zostanie osiągnięcie lub nie osiągnięcie celów rewitalizacji. Następnie Rada Gminy Kutno uchyla uchwałę w prawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy Kutno. W aktualizacji GPR należy zamieścić uzasadnienie przeprowadzonych zmian oraz ich opis wraz z wpływem na dalszą realizację zapisów dokumentu. Wprowadzenie aktualizacji odbywa się w takim samym trybie, w jakim został on uchwalony. Natomiast, jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, należy ponadto: przeprowadzić konsultacje, wystąpić o uzyskanie opinii oraz przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano harmonogram ramowy realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034. Okresy realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych zostały zawarte w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 45 Harmonogram rewitalizacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	OKRES REALIZACJI
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034	2025 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	Niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kutno	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2025 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2025 r.
Monitoring	Od 2025 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2027 r. (realizowana w okresach trzyletnich)

Źródło: opracowanie własne

Koszty zarządzania

System wdrażania i upowszechniania działań na rzecz rewitalizacji gminy został zaprojektowany w ramach funkcjonujących struktur organizacyjnych. Komitet Rewitalizacji bierze udział w procesie zarządzania GPR, ale jego praca ma charakter społeczny i doradczy. Natomiast obsługę lokalowo-administracyjną GPR zapewnia Urząd Gminy Kutno. W związku z tym, nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.

13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

Upowszechnienie opracowanie GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 powstał przy współudziale społeczności lokalnej zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Wszystkie podjęte w tym celu działania polegały na:

- zapoznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji (celach, zasadach, przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowywaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Konsultacje społeczne prowadzone były na różnych etapach powstawania dokumentu, zatem GPR opracowany został metodą partycypacji społecznej zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278):

Tabela 46 Proces uspołecznienie prac nad GPR.

1. Konsultacje projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje projektu uchwały Rady Gminy Kutno w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno zostały przeprowadzone z mieszkańcami Gminy Kutno w dniach od 12.12.2024 do 17.01.2025 r.

Informacja o przeprowadzeniu konsultacji została przekazana interesariuszom poprzez:

- Publikację informacji w prasie lokalnej
- Publikację informacji na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej
- Wywieszenie informacji na tablicach informacyjnych na terenie gminy

Konsultacje przeprowadzone zostały w formie:

- a) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Kutno oraz na stronie internetowej gminy www.gminakutno.p, BIP www.bip.gminakutno.pl oraz pod linkiem:

https://ankieta.deltapartner.org.pl/kutno_formularz_ozor

- b) spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji – w dniu 7.01.2025 r. o godz. 15:00 na platformie ZOOM.

W spotkaniu wzięło udział dwoje uczestników. Na spotkaniu omówione zostały szczegółowo: projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej. Podczas spotkania nie wniesiono żadnych zastrzeżeń co do zapisów projektu uchwały.

- c) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.gminakutno.p, BIP www.bip.gminakutno.pl oraz pod linkiem:

https://ankieta.deltapartner.org.pl/kutno_ankieta_ozor

W trakcie trwania konsultacji wpłynęło 58 ankiet oraz 101 formularzy zgłaszania uwag (wyniki ujęte zostały w raporcie z konsultacji społecznych i następnie przekazane do wiadomości publicznej).

2. Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Proces przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji nastąpił Uchwałą nr XV/98/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034.

Interesariusze rewitalizacji zostali powiadomieni o podjęciu ww. uchwały poprzez publikację na stronie Urzędu Gminy i BIPie, w mediach społecznościowych oraz prasie lokalnej, a także poprzez wywieszenie obwieszczenia na tablicach ogłoszeń w podobszarach rewitalizacji oraz w Urzędzie Gminy.

3. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Otwarty nabór projektów do GPR został przeprowadzony w terminie 15.05.2025 r. – 22.05.2025 r. W ramach naboru wpłynęły dwie propozycje przedsięwzięć dotyczące przestrzeni publicznej i budowy chodnika w podobszarze Gołębiewek Nowy. Obie propozycje zostały uwzględnione. Projekt

zagospodarowania terenu publicznego (rekreacja, plac zabaw) było przed naborem przewidziane do objęcia GPR przez Gminę Kutno.

4. Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034

Wójt Gminy Kutno, działając na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 w związku z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, oraz w oparciu o Uchwałę Nr XV/98/2025 Rada Gminy Kutno z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034, ogłosił konsultacje społeczne projektu Programu.

Konsultacje trwały w dniach 5 września 2025 r. - 13 października 2025 r..

Konsultacje zostały przeprowadzone w trzech formach:

- otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się 25 września 2025 r. o godzinie 13:00, podczas którego przedstawiono projekt i zbierano uwagi;
- zbieranie uwag w formie papierowej lub elektronicznej za pomocą formularza konsultacyjnego dostępnego na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Urzędu Gminy Kutno;
- zbieranie uwag i opinii za pośrednictwem ankiety elektronicznej dostępnej online oraz wolnych uwag ustnych do protokołu w siedzibie Urzędu.

Projekt programu wraz z załącznikami i formularzem konsultacyjnym był dostępny w okresie trwania konsultacji na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Urzędu Gminy.

Podczas konsultacji nie zgłoszono uwag do projektu dokumentu.

Źródło: opracowanie własne

Urząd Gminy Kutno przeprowadził działania informacyjne na każdym etapie procesu rewitalizacyjnego. Proces konsultacji obejmował wszystkie wymagane formy konsultacji.

Wyznaczenie OZ i OR (diagnoza delimitacyjna)

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców),
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- otwarte spotkania konsultacyjne (zaawansowana metoda partycypacji).

Uspołecznienie wdrażania GPR

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 będzie opierać się na zaangażowaniu społeczności lokalnej. Proces partycypacji będzie odbywał się na dwa sposoby:

- pośrednio – poprzez rozpowszechnianie informacji na temat GPR z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
- bezpośrednio – podczas organizowanych spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Do interesariuszy procesu rewitalizacji zalicza się m.in.: mieszkańców gminy, mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym różne grupy społeczne: młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), przedsiębiorców, grupy nieformalne i organizacje pozarządowe. W stosunku do wymienionych grup prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji, w ramach której podejmowane będą działania takie jak:

- umieszczenie na stronie Urzędu Gminy Kutno dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR,
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Uspółecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem kooperacji pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. W dniu 29 października 2025 r. Uchwałą nr XXII/142/2025 Rada Gminy Kutno określiła zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

- organizację co najmniej jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego, w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

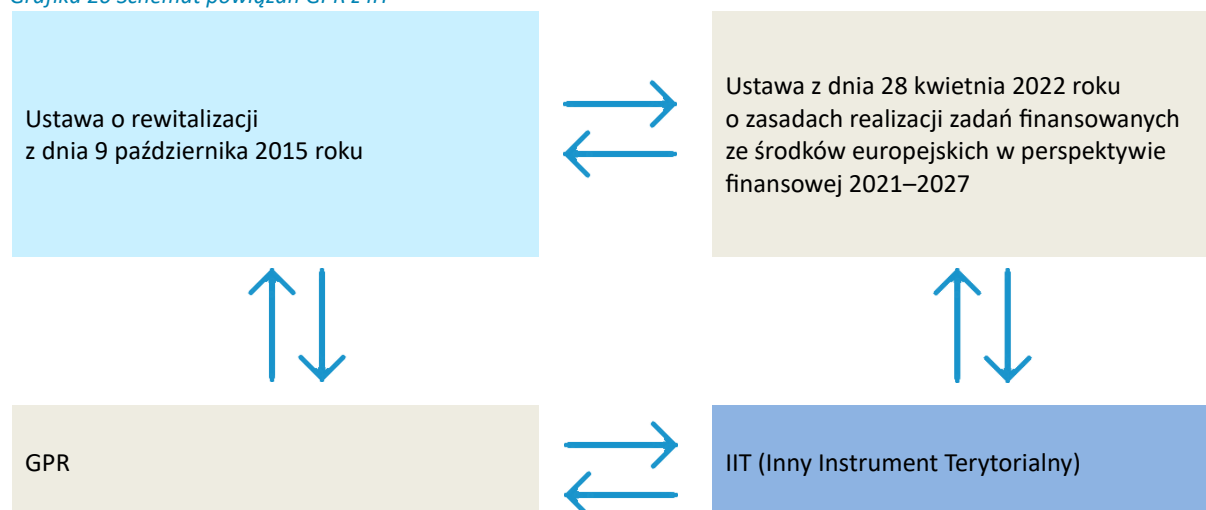
W proces realizacji i wdrażania GPR zaangażowani zostaną wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym m.in. właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Główną przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji.

14. GPR jako strategia IIT

Według zapisów Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027¹⁰, Strategia IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) pełni rolę strategii terytorialnej i jest podstawowym dokumentem realizacji działań realizowanych w formule ZIT. Natomiast zgodnie z regulacjami wykonawczymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Gminny Program Rewitalizacji powinien obligatoryjnie pełnić funkcję strategii IIT, a zwłaszcza w odniesieniu do zaplanowanych w nim działań finansowych ze środków polityki spójności.

Poniższy schemat przedstawia powiązania pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Grafika 20 Schemat powiązań GPR z IIT

¹⁰

Elementy obowiązkowe:

- szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań
- listę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
- zaangażowanie (partycypacja) interesariuszy zarówno w proces sporządzania GPR jak i wdrażania jego założeń (art. 5.1 Ustawy o rewitalizacji).

Elementy obowiązkowe:

- synteza diagnozy obszaru realizacji instrumentu
- cele, jakie mają być zrealizowane w ramach instrumentu
- lista projektów realizujących cele
- opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 w powiązaniu z art. 8).

Zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 stanowi strategię IIT, ponieważ w dokumencie tym uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5.	
6.	
9.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
8.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

W uspołecznianie procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji wpisuje się proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych. Ten obowiązkowy element Strategii IIT definiuje ustawa o rewitalizacji, która wskazuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia Komitetu Rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania

GPR (w szczególności art. 5 ust. 1. – partycypacja społeczna, art. 6 ust 1. – konsultacje społeczne, art 7 ust 1. – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2 ust 2. – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17 ust 1. – proces opiniowania)¹¹.

Do technik partycypacyjnych należy także procedura opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034, zgodnie z którą projekt niniejszego dokumentu przedstawiono z prośbą o zaopiniowanie do podmiotów, takich jak:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji,
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1026, 1089) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Ponadto, na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i zaangażowano w proces

¹¹ Ustawa o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 278).

opracowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wymienione podmioty miały ustawowy termin 21 dni na przedstawienie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na internetowej stronie gminy oraz w biuletynie informacji publicznej. Z kolei szczegółowy opis procesu partycypacji społecznej opisano w Rozdziale 13 pt. „Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej”.

15. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37), ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940.) oraz ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940.).) Ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Po opracowaniu projektu dokumentu, skierowano pisma dotyczące konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 7 października 2025 r. (znak sprawy: WOOŚ.411.468.2025.AJa) w oparciu o przedstawione materiały zawierające uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy ooś, stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu uznając, że realizacja postanowień niniejszego programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, ponieważ:

- żaden z projektów przewidzianych w ww. projekcie dokumentu nie jest przedsięwzięciem wyznaczającym ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a które wymienione są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 ze zm.),
- nie przewiduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska,
- nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych, jak również nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania transgranicznego,

- nie spowoduje przekroczenia standardów jakości środowiska,
- nie przewiduje negatywnego wpływu na obszary chronione wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Proponowane projekty rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 obejmują gminne zasoby mieszkaniowe, zatem ich realizacja wymagać może zmian w zapisach **wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kutno na lata 2024-2029**, przyjętego uchwałą nr XI/74/2024 Rady Gminy Kutno z dnia 20 grudnia 2024 r.

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Specjalna strefa rewitalizacji

Nie przewiduje się wyznaczenia specjalnej strefy rewitalizacji, o której mowa w art. 25 (*Na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji*) w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034.

Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kutno. Należy jednak mieć na uwadze, że Rada Gminy Kutno podjęła uchwałę Nr V/29/2024 z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Kutno, a zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w GPR wskazuje się zakres niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy. Ponadto zgodnie z art. 20 ust. 2. Postępowanie w sprawie zmiany planu ogólnego gminy realizujące ustalenia gminnego programu rewitalizacji prowadzi się w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy czym jeżeli projekt zmiany planu ogólnego gminy nie zawiera także innych ustaleń, przepisów art. 13 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy nie stosuje się. W momencie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 gmina Kutno nie posiada planu ogólnego (w planach jest jego przygotowanie), a więc zapisy dokumentu nie wskazują żadnych zmian co do zapisów planu ogólnego. Natomiast zapisy planu

ogólnego powinny uwzględniać zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji, zwłaszcza na poziomie wskazania wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

SPIS TABEL I GRAFIK

<i>Tabela 1 Obszary porównawcze wykorzystane do delimitacji obszaru zdegradowanego.</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2 Wskaźniki sfery społecznej.</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 3 Wskaźniki sfery społecznej - wartości zestandaryzowane.</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 4 Wskaźniki sfer pozaspołecznych.</i>	<i>23</i>
<i>Tabela 5 Wskaźniki sfer pozaspołecznych.</i>	<i>24</i>
<i>Tabela 6 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Kutno.</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 7 Obszar rewitalizacji gminy Kutno dane ludnościowe i powierzchniowe.</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 8 Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 9 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Bielawki</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 10 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Bielawki.</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 11 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru rewitalizacji Bielawki.</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 12 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalne dla podobszaru Bielawki.</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 13 Wskaźniki sfery społecznej w podobszarze Gołębiewek Nowy.</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 14 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 15 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 16 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Gołębiewek Nowy.</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 17 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Podczachy.</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 18 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Podczachy.</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 19 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Podczachy.</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 20 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Podczachy.</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 21 Wskaźnik sfery społecznej dla podobszaru Podczachy.</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 22 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Woźniaków.</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 23 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Woźniaków.</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 24 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Woźniaków.</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 25 Zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne.</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 26 Macierz rewitalizacyjna (problemy, potrzeby i potencjały).</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 27 Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych.</i>	<i>90</i>
<i>Tabela 28 Logika interwencji rewitalizacyjnej w gminie Kutno.</i>	<i>92</i>
<i>Tabela 29 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 30 Fiszka projektowa nr 1.</i>	<i>95</i>
<i>Tabela 31 Fiszka projektowa nr 2.</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 32 Fiszka projektowa nr 3.</i>	<i>100</i>
<i>Tabela 33 Fiszka projektowa nr 4.</i>	<i>102</i>
<i>Tabela 34 Fiszka projektowa nr 5.</i>	<i>104</i>
<i>Tabela 35 Fiszka projektowa nr 6.</i>	<i>106</i>
<i>Tabela 36 Fiszka projektowa nr 7.</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 37 Przedsięwzięcia uzupełniające.</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 38 Komplementarność międzyokresowa.</i>	<i>116</i>
<i>Tabela 39 Podsumowanie komplementarności.</i>	<i>121</i>
<i>Tabela 40 Indykatywne ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</i>	<i>126</i>
<i>Tabela 41 Orientacyjne ramy finansowe projektów uzupełniających.</i>	<i>128</i>
<i>Tabela 42 Analiza ryzyk.</i>	<i>131</i>
<i>Tabela 43 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR.</i>	<i>132</i>
<i>Tabela 44 Karta monitoringu realizacji przedsięwzięcia.</i>	<i>134</i>
<i>Tabela 45 Harmonogram rewitalizacji</i>	<i>135</i>

<i>Tabela 46 Proces uspołecznienie prac nad GPR.</i>	137
<i>Grafika 1 Obszary porównawcze delimitacji obszaru zdegradowanego.</i>	15
<i>Grafika 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego.</i>	16
<i>Grafika 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.</i>	22
<i>Grafika 4 Obszar zdegradowany gminy Kutno.</i>	25
<i>Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Bielawki.</i>	38
<i>Grafika 6 Podobszar Gołębiewek Nowy.</i>	39
<i>Grafika 7 Podobszar Podczachy.</i>	40
<i>Grafika 8 Podobszar Woźniaków.</i>	41
<i>Grafika 9 Obszar rewitalizacji gminy Kutno na tle obszaru całej gminy.</i>	47
<i>Grafika 10 Zagospodarowanie przestrzenne podobszaru Bielawki.</i>	50
<i>Grafika 11 Podobszar Gołębiewek Nowy - ortofotomapa.</i>	57
<i>Grafika 12 Zagospodarowanie terenu podobszaru Gołębiewek Nowy.</i>	58
<i>Grafika 13 Podobszar rewitalizacji Podczachy.</i>	64
<i>Grafika 14 Zagospodarowanie podobszaru Podczachy.</i>	65
<i>Grafika 15 Podobszar rewitalizacji Podczachy - ortofotomapa.</i>	69
<i>Grafika 16 Podobszar Woźniaków - ortofotomapa.</i>	72
<i>Grafika 17 Zagospodarowanie terenu podobszaru Woźniaków.</i>	73
<i>Grafika 18 Schemat zarządzania procesem rewitalizacji.</i>	129
<i>Grafika 19 Schemat organizacji procesu rewitalizacji.</i>	130
<i>Grafika 20 Schemat powiązań GPR z IIT</i>	140

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
OBSZARU REWITALIZACJI**

Załącznik nr 1 do Załącznika nr 1

GMINA KUTNO

0 100 200 m

SKALA 1:5000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

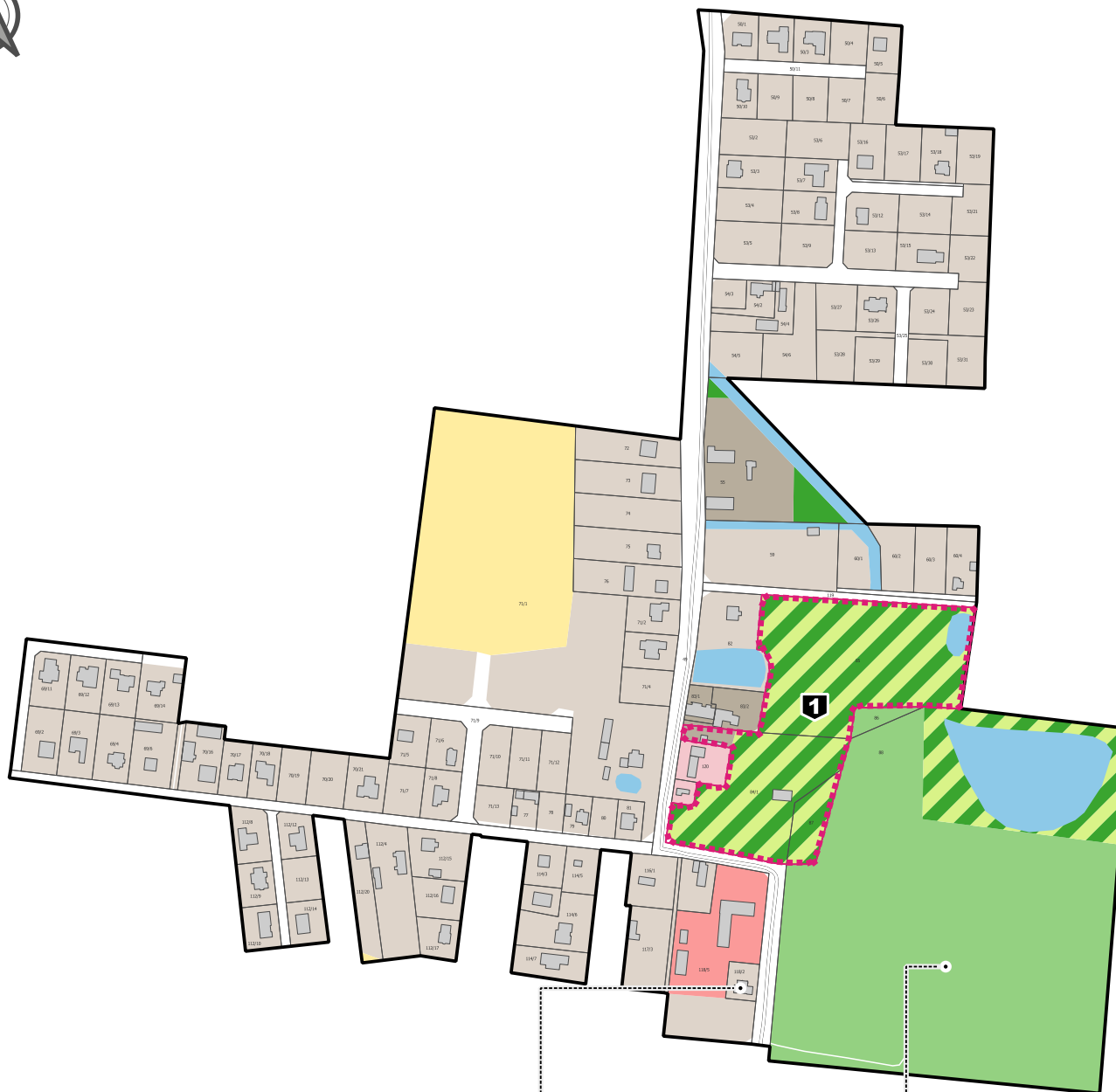
- 1** Rewitalizacja parku w Bielawkach
- 2** Pikniki rodzinne, rajdy rowerowe, budowa placów zabaw, budowa mini- tężni solankowej (nie wskazano na mapie)
- 3** Rewitalizacja terenu w Gołębiewku Nowym
- 4** Budowa chodnika w Gołębiewku Nowym
- 5** Zagospodarowanie terenu przy budowanej świetlicy wiejskiej kontenerowej w Podczachach
- 6** Modernizacja gminnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Podczachy
- 7** Rewitalizacja terenu gminnego w miejscowości Woźniaków

**Docelowa (uproszczona) struktura funkcjonalno-przestrzenna wg
Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego:**

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- tereny usług
- tereny usług kultury, sakralnych i oświaty
- tereny działalności gospodarczej związanej z drobną wytwórczością, przetwórstwem i magazynami, składami, techniczną obsługą rolnictwa i hodowlą, motoryzacją, budownictwem, rzemiosłem
- tereny użytków rolnych
- tereny łąk
- tereny zieleni parkowej
- tereny zieleni nieurządzonej
- tereny ogórków działkowych
- tereny wód powierzchniowych

Pozostałe oznaczenia:

- granica obszaru rewitalizacji
- droga powiatowa
- granica działki ewidencyjnej
- droga gminna
- granica działki z lokalizacją projektu rewitalizacyjnego
- droga zakładowa
- budynki
- instytucje i jednostki gminne
- obiekty sportu i rekreacji

**Podobszar
Bielawki**

Niepubliczne Przedszkole
Kolowy Świat

Rodzinny Ogród
Działkowy Kutnowianka

0 100 200 m

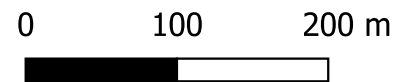

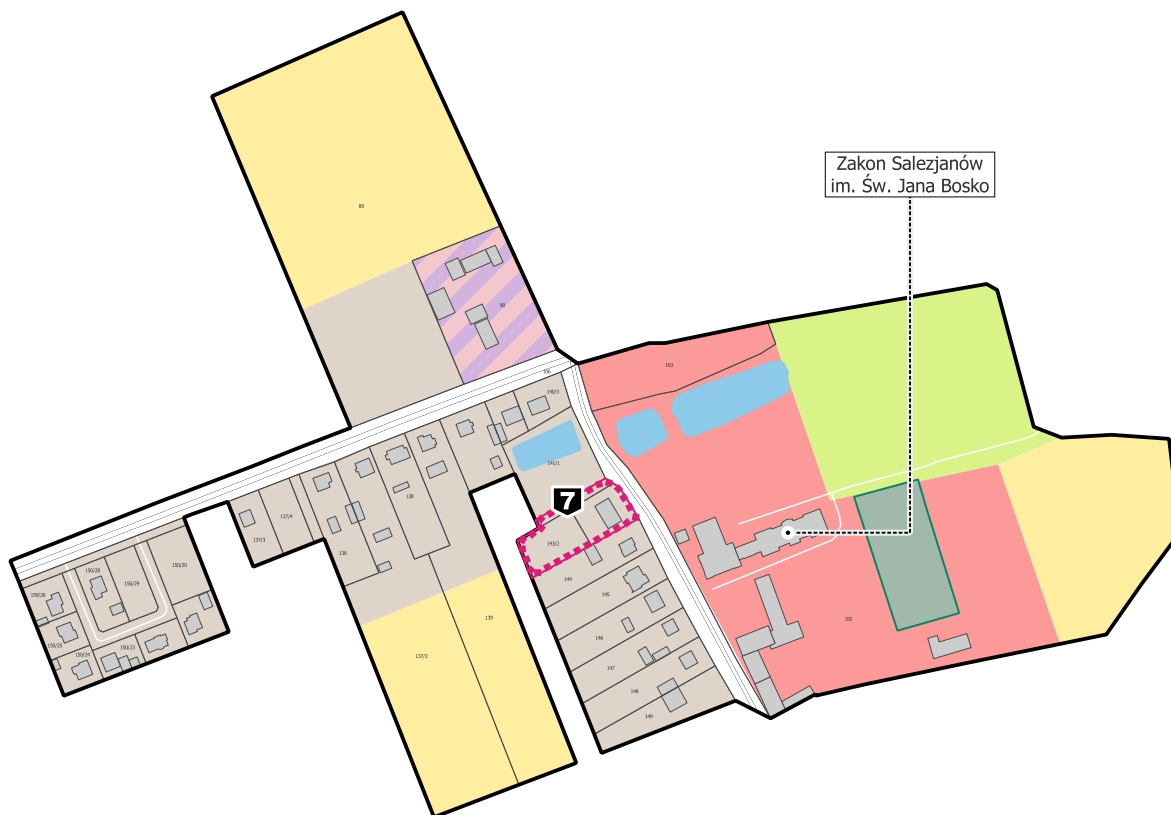
301

Ochotnicza Straż Pożarna
Gołębiewek Nowy

**Podobszar
Gołębiewek Nowy**

A horizontal scale bar with three segments labeled 0, 100, and 200 m.

A horizontal scale bar with three segments. The first segment is black and labeled '0' at its left end. The second segment is white and labeled '100' at its left end. The third segment is white and labeled '200 m' at its right end.

Uzasadnienie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 został sporządzony zgodnie z wymogami Ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278), uwzględniając wszystkie niezbędne elementy zarówno w sensie merytorycznym (zawartość poszczególnych rozdziałów), jak i organizacyjnym obejmującym proces partycypacji społecznej. Pierwszym etapem pracy, prowadzącym do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji było przeprowadzanie diagnozy delimitacyjnej, która pozwoliła wyodrębnić obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kutno. Potwierdzeniem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest Uchwała nr XIII/90/2025 z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/45/2024 Rady Gminy Kutno z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kutno (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego 2025.2988). Uchwała zgodnie z wymogami ustawowymi została poddana konsultacjom społecznym. Kolejnym krokiem było przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 (Uchwała Nr XV/98/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034). Dokument został opracowany przy zastosowaniu szerokiej partycypacji: przeprowadzono otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 poddany został konsultacjom społecznym w terminie od 05.09.2025 r. do 13.10.2025 r., a także procedurze opiniowania zgodnie z art. 17 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Wynikłe w trakcie procesów uwagi oraz opinie zostały uwzględnione w dokumencie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kutno na lata 2024-2034 będzie realizowany w szerokim konsensusie społecznym. Interesariusze będą włączani w proces rewitalizacji zarówno pośrednio jak i bezpośrednio (strona internetowa, prasa, spotkania z mieszkańcami oraz pozostałymi interesariuszami procesu rewitalizacji). Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji są: mieszkańcy gminy, a zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, spółdzielnie, wspólnoty mieszkańców, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.